

TMMOB
ZİRAAT
MÜHENDİSLERİ
ODASI YAYIN
ORGANI
SAYI 45 1993

MÜHENDİSLİK

ÜRKİYE
5.
İTİÇÜLÜK KONGRESİ

den bugüne ve geleceği ile
ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ

SEMPOZYUM

HAYVANCILIK 2000
2000'lere doğru Türkiye Hayvancılığı

KONGRE

ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRETİMİ

SEMPOZYUM

Potasyum Nitrat

- %100 Besin Maddesi
- %100 Nitrat Azotu
- %100 Suda Erir
- %100 Çabuk Etkili

Ö Z E L L İ K L E R İ Y L E

Seracılıkta, Çiçekçilikte, Pamukta, Tarla Sebzeçiliğinde,
Muz, Narenciye ve Bağlarda

- Sulamalardan önce direkt toprak tatbikatlarında,
- Yaprak gübrelemelerinde,
- Damla sulamalarda kullanılan

TOROS GÜBRE

IDEAL GÜBRE

HAIFA CHEMICALS LTD.

ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Adına Sahibi
Mahir GÜRBÜZ

Sorumlu Yazışmaları Müdürü
Atilla GÖKTÜRK

YAZI YAYIN KOŞULLARI

Yazılar, dosya kağıdına daktilo ile seyrek satırlı iki kopya olarak yazılmalı, yazı özeti, yazarın kısa özgeçmişi, adres ve telefonları ile birlikte gönderilmelidir. Yazı eki olan fotoğraflar net ve temiz olmalı, grafik ve şekiller basım için aydın ve beyaz kağıda rapido ile çizilmelidir.

Özgün ve derleme yazılarda yararlanılan kaynaklar, çeviri yazılarda ise çevirinin yapıldığı kaynak belirtilmelidir. Gönderilen yazılar yayınlansın ya da yayınlanmasın yazarına geri verilmaz. Özgün ve derleme yazılarda fikir ve görüşler yazarına, çeviriden doğacak sorumluluklar ise çevirene aittir;

Ziraat Mühendisleri Odası'nı ve Tarım Mühendislik Dergisi'ni hiçbir şekilde bağlamaz. Yayın Kurulu, gönderilen yazılar üzerinde gerekli gördüğü düzeltmeyi yapmaya yetkilidir. Der-gide yayınlanmış yazılar kaynak gösterilmek koşuluyla başka yayın organlarında yayınlanabilir ya da aktarılabilir.

ABONE KOŞULLARI

ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN
TÜRKİYE'DEKİ ÜYELERİNE PARASIZ GÖNDERİLİR.

Bir Adet Dergi Bedeli : 20.000.-TL.

Bir Yıllık Abone Bedeli : 60.000.-TL.

Ziraat Fakültesi öğrencilerine % 50 indirim yapılır.

YÖNETİM YERİ

ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Karanfil Sokak 28 /19

Kızılay-ANKARA

Tel: 425 05 55-418 31 15-418 55 97

Fax: 418 51 98

KAPAK TASARIMI

SELMİN TERZİOĞLU

DİZGİ & BASKI

GEN MATBAACILIK REKLAMCILIK TİC. LTD. ŞTİ.

Tel: 229 31 08 Telefax: 231 01 80

REKLAM FİYATLARI VE KOŞULLARI

ARKA KAPAK	7.500.000.-TL.
ÖN KAPAK İÇİ	6.000.000.-TL.
ARKA KAPAK İÇİ	5.000.000.-TL.
İÇ SAYFALAR 1/1	3.000.000.-TL. (RENKLİ)
	2.000.000.-TL. (SİYAH-BEYAZ)
İÇ SAYFALAR 1/2	2.000.000.-TL. (RENKLİ)
	1.500.000.-TL. (SİYAH-BEYAZ)

- ZMO KDV'den muafdir. Bu fiyatlara KDV eklenmez.
- İçinde bulunulan yıl en az iki sayı yayınlanan reklamlara % 10 indirim uygulanır.
- Reklam boyutları 17X24 cm'dir. Brüt sayfa boyutu 20X27 cm'dir.
- Renkli reklamlar için renk ayırımı gönderilmemesi durumunda 400.000.-TL. ek ücret alınır

• TMMOB • ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI YAYIN ORGANI

tarım ve mühendislik

SAYI:45/1993

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ/MAHIR GÜRBÜZ.....	2
KAMUOYUNA.....	8
DANIŞTAY TOPRAK TALANINA "DUR" DEDİ.....	9
SORUNLARIN KAMUOYUNA YANSITILMA ÇABALARI.....	10
İSTİHDAM İÇİN YENİ ÇABALAR.....	11
BİR SENARYOYA TEPKİ.....	12
YEM YÖNETMELİĞİ HAZIRLANDI.....	16
ZİRAİ MÜCADELEDEKİ MESLEK HAKLARI İÇİN GENELGE.....	16
MALİYE VE GÜMRÜK BAKANLIĞI'NIN YETKİLERİNİ AŞMASINA TEPKİ.....	18
TÜRKİYE 5. SÜTÇÜLÜK KONGRESİ.....	20
DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ 93'ÜN GÜNDEMİ AOÇ.....	22
TARIMSAL DESTEKLEME İZMİR'DE DE ELE ALINDI.....	23
ODAMIZ, ORTAK ÇALIŞMAYA KATILDI.....	25
SÜREKLİ GÜNDEMİMİZ, "ÜRETİM VE İSTİHDAM".....	27
"TARIMSAL ARAŞTIRMADA VERİMLİLİK" AÇIK OTURUM.....	28
ODA ÜYELİĞİ ZORUNLULUĞU.....	29
ODA ÖDENTİLERİNİN KAYNAKTAN KESİLMESİ.....	31
BAKANLIK SENARYOLARI İÇİN UYARI.....	31
YÖNETİM KURULUMUZ SAYIN CUMHURBAŞKANI TARAFINDAN KABUL EDİLDİ.....	32
ODA DANIŞMA KURULU III. TOPLANTISI.....	32
DOĞU ANADOLU (ERZURUM) BÖLGE ŞUBESİ.....	33
ADANA BÖLGE ŞUBEMİZİN TOPLANTISI.....	33
İL TEMSİLCİLİKLERİMİZLE TOPLANTILAR.....	33
MARMARA BÖLGE ŞUBEMİZİN ETKİNLİKLERİ.....	34
GÖRÜŞLERİMİZ GAP TELEVİZYONUNDA.....	35
ÜCRET ARTIŞLARINA TEPKİ.....	42
GÜBRE ÜRETİMİ VE GÖZLERDEN KAÇAN OLUMLU BİR UYGULAMA.....	42
ÇALIŞMALARIMIZ RADYO VE TV'LERİN GÜNDEMİNDE.....	43
YENİ YAYINLARIMIZ.....	44
TÜRKİYE TOHUMCULUĞUNDA ZİRAAT FAKÜLTELERİ/.....	46
Prof.Dr. E. KÜN, Doç. Dr. R.YANMAZ	
TARIMDA ÖRGÜTLENME VE KOOPERATİFÇİLİK/Prof. Dr. E. REİBER.....	47
TARIM ALANLARININ AMAÇ DIŞI KULLANIM SORUNU/Prof.Dr.A.KARABULUT.....	58
BİR YAZIYA CEVABIMIZ.....	60
ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ YENİ YÖNETİM KONULARINDA.....	63
YİTİRDİKLERİMİZ.....	64

Hükümet Programları ve Tarım

Tarım Politikaları ve Kamu Yönetimi

Mahir GÜRBÜZ
Oda Başkanı

Hukuk, toplumbilim ve yönetimbilim çevrelerince "yönetimsel etkinlikler ya da saptanmış amaçlar için bireylerin işbirliği" diye tanımlanan yönetimin, kamu erki anlamında "kamu yararını amaç edinmek ve toplum ihtiyaçlarını karşılamak" işlevlerini yüklenmesi gerektiği de, aynı çevrelerce paylaşılan bir yaklaşım özelliği taşımaktadır. Kamu gücünün örgütlenmesi ve işletilmesi mekanizmalarıyla, bu işlevini yerine getirmek durumunda olan kamu yönetiminin, hangi yasal ve kurumsal temele dayanması gerektiği noktasında ise karşımıza, siyasal güçlerle donatılmış hükümetler çıkmaktadır.

Hükümet programlarının belirleyicilikleri ise, hükümetlerin kamu yararı ve toplum ihtiyacına dönük yönetimsel ve siyasal ödevlerinin, hangi doğrultularda, hangi strateji ve politikalarla, ne tür planlama, örgütlenme, yönlendirme ve denetim mekanizmalarıyla yerine getireceklerini ortaya koymaları açısından önemlidir. O bakımdan, hükümetlerin programlarında tarımın hangi anlayışlarla yer aldığı, tarım için nelerin öngörüldüğü konularını, Dergimizin bir yazısı çerçevesinde ele alırken, Osmanlıdan günümüze kadar geçen süreçte, toplumsal, siyasal ve ekonomik boyutlarıyla belirleyici olan dönemlerin özelinde değerlendirmeler yapılmaya, bu dönemler özelinde tarım açısından öne çıkan yaklaşımlar aktarılmaya çalışılacaktır. Kronolojik nitelikli bu sunuşun ardından ise aynı siyasal partilerce oluşturulmuş bulunan 1991 sonrası iki hükümetin programları için, daha ayrıntılı bir karşılaştırma ve tanımlama yapılmaya çaba gösterilecektir.

Sektörlerin ekonomideki konum ve önemlerine paralel olarak, kamu yönetiminin onlara yönelik hizmet ve sorumluluklarının da, bunların kapsam ve içeriklerinin de, farklı doğrultularda oluşturulmaları ve değişebilmeleri de doğaldır. Böylesi bir ilişkinin tarım açısından, bugün varmış olduğu konuma doğru teşhis koymak ve günümüzü doğru yorumlamak, kanımızca tarım sektörü - kamu sorumlulukları ilişkisine zaman boyutunda bakmak, bu ilişkinin süreçte nasıl değiştiğini gözleyebilmekle mümkündür. Bu yapılmaya ve ilişkinin değişim eğilimleri ortaya koyulmaya çalışılırken, somut bir klavuz olarak, hükümet programları tarım politikaları ilişkilerinin ele alınması ve tartışılmasında yarar görülmüştür.

Tarihsel Temel ve Osmanlı Deneyi

Teknolojinin tarıma ilk kez egemen olduğu yöre diye bilinmesine rağmen, ülkemizde tarımla ilgili kamu sorumlularının örgütlenmesi, oldukça yeni sayılır. Osmanlı toplum yapısının belirgin bir mekanizması olan "Tımar sistemi", köylülüğün "üretim araçlarını tasarruf edebilen ve bu nedenle üretimi için talepte bulunan bir katman" olmasını uzun zaman önlediğinden, kamu gücünün tarıma yönelik hizmetleri de, büyüme, üretme ve değişme gibi ekonomik kaygıları taşımayan kimi uygulamalarla sınırlı kalmıştır. Denilebilir ki, evrime dirençli, çözülmesi zor bu komünal yapının, duraklama ve gerileme döneminin çok yönlü etkileriyle çözülmeye başlamasıyla, tarımsal kamu sorumluluklarının gelişmesi arasında, doğrusal ve oldukça güçlü bir ilişki oluşmuştur. Nitekim, tarıma dönük kamu hizmetlerinin, tımar sisteminin çözülmesi sonrasında, nitel ve nicel açıdan somutlaşıp gelişmesi de, bu etkileşimi açıkça kanıtlamaktadır.

Kullandığı toprağın sahibi olmadığından, bu alan için hizmet talebinde bulunmayan reayanın yerini, bir ölçüde de olsa toprağı bulunan, kimi başka üretim araçlarını edinebilen, köylü almıştır. Yeni toplumsal yapının doğal olarak kitlesine dönük, uğraşına yönelik, iyileştirme ve geliştirme taleplerinde bulunması kapısı açılmıştır. Sistemin belirleyiciliği olan, "tarımsal fazlanın devletçe alınması ve bu değerlerin ticari ve sınai alanlara aktarılmaması" mekanizması, artık geçerli değildir. Yaratılan katma değerlerin anlamı vardır ve bu değerlerin gelişip nitelik değiştirmesi amaçları gündeme gelmiştir.

Askeri amaçlar için daha önceden oluşturulmuş bulunan Hayvanat Ocakları (Haralar) bir yana bırakılır ise 1838 de kurulan ZİRAAT ve SANAYİ MECLİSİ, kamu yönetiminin gündemine tarımın girmesi-

nin, ilk örneği sayılabilir. Burada ilginç olan, kamu kesiminde tarımla sorumlu ilk örgüt niteliği taşıyan Meclisin, Hariciye Nezaretine bağlanması, bir yabancıdan danışmanlığında çalıştırılması ve bir çok konuda olduğu gibi, tarım örgütü kurma konusunda da, batıcı yaklaşımların güdüleyici ve belirleyici olmasıdır.

Zaman içerisinde oluşan farklı yapılarla rağmen, Cumhuriyet öncesi dönemin, tarıma yönelik kamu politikalarının ve örgütlenmelerinin, istikrarlı bir değişim çizgisi izlediğini söylemek zordur. Hariciyeden-Maliyeye, Ticaretten-Ticaret ve Ziraate, Orman Maadin ve Ziraatten-Nafia'ya kadar, farklı nezaretler sorumluluğuna verilen tarım fonksiyonları da, bu değişimlerle bağlantılı olarak farklılaşmış ve daha çok I. Meşrutiyet sonrasında, görece olarak tutarlı bir bütünlük sürecine girmiştir. Bulunabilen yazılı belgeler, tohumluk dağıtımı, toprak iskânı, tarım envanter etüdü, hububat rekoltesi tahmini, girdi ihtiyaçları, doğal afetlerin tarıma etkileri, bağ-bahçe tarımı, toprak ıslahı ve ilk destekleme uygulamalarından sayılabilecek olan (Ziraat erbabının fahiş faizlerden kurtarılması için, faiz oranlarının % 1 e indirilmesi) gibi tarıma yönelik kamu politikalarının, 1840' larda gündeme geldiğini göstermektedir. Anayasalı yönetime geçiş diye de nitelenen, 1876 Kanuni Esasi' si sonrası ise Devletin tarıma ilişkin ödev ve sorumluluklarının, sistematik bir bütünlüğe doğru geliştirdiğini ortaya koymasından ilginçtir. Menafi Sandıklarının yönetimi, gelirlerinin denetimi, tarım okulu açılması, arazi ıslahı, tarım istatistiği tutulması, üretici kursları açılması, tohum dairesi kurulması, ıslahda başarı gösterenlerin ödüllendirilmesi, tohum ithali, hastalıklarla mücadele ve tarımda vergi gibi kimi yaklaşımlar, önce gündeme gelenlere ek olarak, bu dönemde gelişen kamu politikaları biçiminde ortaya çıkmaktadırlar. Cumhuriyet Hükümetlerine kadar geçerli olan bu yaklaşımların yaşama geçirilmesinde, Tuna Valiliđi deneyimiyle, 1876 sonrası Kanuni Esasi yönetiminde etkin isim olan, Mithat Paşa'nın belirleyici rolünü de anımsatmak gerekir.

Cumhuriyet Hükümetleri Programlarında Tarım Politikaları

1923' le biçimlenen yeni Türkiye'nin tarım politikalarının da, genel nitelikli konjonktürel değişimlerin etkisinde kaldığı, birçok değişim ve örnekle gözlenmektedir. Bu süreci değerlendirmek amacıyla, Devletçilik öncesi kuruluş yılları, 1933-1946 arası devletçilik ve savaş dönemi, çok partili yönetime geçiş devresi ve 1960 la başlayan planlı dönemler-

le, 1983 sonrası gündeme gelen liberal politika aşamaları, tarım politikaları açısından da, ayrı devreler biçiminde özetlenerek tanıtılmaya çalışılacaktır.

Cumhuriyet sonrası ilk on yıl, kendine yeterli kapalı ekonomi koşullarında yaşamını sürdüren tarımın, Hükümetlerin gündemlerinde çok fazla yer almadığını gösterir örneklerle doludur. Bu durumu, kuruluş yıllarının başka alanlardaki yaşamsal öncelikleri açısından, aslında yadırgamamak da gerekir.

Tarımla ödevli bağımsız bir Bakanlığın bulunduğu, 1920-1923 arası TBMM Hükümetleri dönemi bir yana bırakılacak olursa, Cumhuriyetin ilk on yılı programlarının, tarım konusunda bölük pörçük kimi yaklaşımları aşamadığı görülmektedir.

Bir sayfalık "NUTUK" belgesinin, program yerine okunduğu I.İNÖNÜ HÜKÜMETİ Programında, tarımla ilgili tek sözcük yoktur. İlk kez Ziraat Vekaleti'nin olduğu II.İNÖNÜ HÜKÜMETİ'nin ise programı bulunmamaktadır. Program yerine yarım sayfa metnin sunulduğu III. İNÖNÜ HÜKÜMETİ'nin de, tarımla ilgili yazılı bir iddiası görülememektedir.

Bununla birlikte FETHİ OKYAR, IV. İNÖNÜ, V. ve VI. İNÖNÜ HÜKÜMET'lerinin programları, "tarımın korunması, özendirilmesi, üretim için araçların geliştirilmesi, bitki ve hayvan ıslahı, hastalıklarla savaş, tarım eğitimi, tarım kredilerinin artırılması, sulamanın gelişimi ve toprak dağıtımı" gibi, kimi genel doğrultuları, ulaşılmaması gereken amaçlar biçiminde ortaya koyabilmişlerdir.

1933 le başlayan Devletçilik Dönemi, tarımda üretim ilişkilerinde çözümlere, yeni dönüşümlere sahne olmamasına ve Cumhuriyetin Osmanlıdan devraldığı toplumsal yapı göstergeleri geçerliliklerini korumalarına rağmen, dağıtılan miri toprakların alanlarının genişlemesi, traktör sayısının artması, gübre kullanımının giderek genişlemesi gibi dinamiklerle bağlantılı olarak, devletin tarımla ilgili fonksiyonlarında da ilk kez gelenekseli aşan yaklaşımlar geçerli olmaya başlamıştır. İkinci Dünya Savaşı'nın özel koşullarının neden olduğu olumsuzluk dışında, 1933 den 1946 ya uzanan dönem, Devletin tarım konusundaki sorumluluklarının arttığı bir zaman kesitini oluşturmuştur. Dönem boyunca görev yapan VI. ve VII. İNÖNÜ, I. ve II. BAYAR, I. ve II. SAYDAM ve I, II. ve III. SARAÇOĞLU Hükümetleri programlarında, çiftçinin topraklandırılacağı, girdi sağlayan kurumların oluşturulacağı, tarım okullarının açılacağı, tarım için plan yapılacağı, iyi ve ucuz üretim sağlanacağı, arazilerin sulanacağı, hizmetin çiftçinin ayağına götürüleceği, girdi üreten, ürün değerlendiren sanayilerin kurulacağı, kredi koşulla-

rının geliştirileceği ve destekleme ve pazarlama alanında düzenlemeler yapılacağı gibi çok yönlü öngörüler ve "tarım için plan" türünden yeni yaklaşımlar yer almış bulunmaktadır.

Genelinde, korumacı ve desteklemeci anlayışların ağır bastığı dönem boyunca, öngörüler doğrultusunda, son derece önemli değişim ve oluşumların da, gerçekleşebildiği görülmüştür. Ekili alanlar, toplamın % 5'inden % 10'una çıkmış, kimi ürünler için destekleme ve pazarlama düzenlemeleri yapılmış, ürün artışı nüfus artışına paralel seyrettiğinden, uzun savaş yılları besin buhranı yaşanmadan atlatılmış, sektörün GSMH payı savaş etkisiyle 1945 de meydana gelen düşme dışında, dönem boyunca sürekli yükselmiştir. 1985'e kadar tarımın kamu örgütlenmesine damga vuran 3203 sayılı Ziraat Vekaleti Vazife ve Teşkilat Kanunu, Çiftiği Topraklandırma Kanunu, Çiftçi Mallarını Koruma Kanunu, Tütün Kanunu, Pamuk Islahı Kanunu, Çeltik Ekimi Kanunu, Zeytincilik Islah Kanunu bu dönemde çıkarılmıştır. Kuruluş kanunları çıkarılarak, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, Toprak Mahsulleri Ofisi, Türkiye Zirai Donatım Kurumu, Toprak İşleri Genel Müdürlüğü gibi, tarım açısından belirleyici olan kurumlaşmalar, aynı dönemde gerçekleştirilmiştir.

Yasası daha sonra oluşturulan Devlet Üretim Çiftlikleri'nin yanında, Ziraat Müdürlükleri, Veteriner Müdürlükleri, Ziraat Muallimlikleri, Zirai Müesseseler, Ziraat ve Bahçivanlık okulları, Zirai Mücadele Teşkilatı gibi taşra örgütlenmeleri de, dönem içerisinde hizmete sokulmuşlardır.

Devletçilik yaklaşımlarına tepki olarak doğan ve liberal ekonomi politikalarını benimseyen 1946-1960 arası dönemde, tarım politikalarının oluşumunda, savaş sonrası ekonomik konjonktür ve teknoloji gelişiminin önemli etkileri görülebilmektedir.

1950 öncesi görev yapan PEKER ve I. SAKA Hükümetleri programlarında tarım, girdi sağlama, topraklandırma ve eğitim gibi genel ve ilkesel yaklaşımlarla ele alınmış, II. SAKA ve GÜNALTAY Hükümetleri programlarında ise bu sektörle ilgili hiç bir öngörü yer almamıştır.

1950 sonrası hizmet gören beş adet MENDERES Hükümetinin programları ise tarım açısından, oldukça önemli ve derinlikli hedefleri gündeme getirmişlerdir. Genel nitelikli liberal anlayışlara rağmen, sektöre yönelik destek anlayışları, kapsam ve öz açısından geliştirilebilmiştir. Ülkemizin gündemine, Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu ve OECD gibi etkenlerin girdiği, Marshall Planı gibi "Ağır Sanayii boş verin, tarıma yönelin" yaklaşımla-

rının ekonomimizi yönlendirdiği bu zaman kesiti, "üretimin artması, üreticinin pazara açılması, çiftçinin satınalma gücünün yükselmesi, kırsal yaşam düzeyinin gelişmesi, tarımda sermaye birikiminin hızlanması" gibi doğrultuların öne çıkarıldığı bir evreyi oluşturmuştur. "Destekleme kapsamına bir çok ürünün alınacağı, makinalaşma ve sulamanın gelişeceği, girdi kullanımının yoğunlaşacağı, bu politikaların yürütülmesi için yeni kurumsal yapıların oluşturulacağı" türünden yaklaşımlar, dönemin belirleyici diğer politikaları olarak ortaya çıkmışlardır.

Uluslararası senaryolar ve Marshall Planı gibi yönlendirmeler sonucu tarımımıza yönelen dış katkıların da etkisiyle sektörün önemli değişimler gösterdiği dönem, bunlara paralel örgütlenmelerin gelişmesiyle de önem taşımaktadır. Genelde geçerli liberal yaklaşımlara rağmen, desteklemeci mekanizmalar geliştirilmiş, kamu sorumlulukları yeni kamu örgütlenmesiyle artırılmış ve örneğin Et ve Balık Kurumu, Yem Sanayii A.Ş. Genel Müdürlüğü, Toprak-Su Genel Müdürlüğü, Türkiye Yapağı ve Tiftik A.Ş. Genel Müdürlüğü, ve Zirai Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğü gibi, ürün değerlendiren, girdi üreten, altyapı yatırımı gerçekleştiren, eğitim-yayım hizmeti veren, birçok kamu örgütlenmesi, dönem içerisinde yaşama geçirilmiştir.

1960 larda başlayan Planlı Dönem, teknolojik gelişmelerin, nitel ve nicel açıdan tarımı yönlendirdiği bir zaman dilimi olması bakımından önemlidir. Tüm öngörülere rağmen, küçük işletmeciliğin tasfiye olmadığı, tam tersine teknoloji ve girdi kullanımıyla gelişen küçük meta üretimiyle tarımsal yapıya damga vurduğu bu dönem, planlı yaklaşımın, sektörün her alanını kapsamaması anlamında önemlidir.

Toplam yirmibir Hükümetin görev yaptığı, 1960-1984 arası dönemde, hükümetlerin programlarında tarım, planlarda öngörülen hedeflerin doğrultusunda ve birbirine benzer anlatımlarla yer almıştır. "Ürün verim ve kalitesinin artırılması, bunun için; sulama, yetiştirme tekniği gelişimi, tüm biyolojik ve mekanik girdilerin zamanında yeterince ve uygun fiyatlarla sağlanması, yeterli kredi, toprak reformu, hayvancılığın geliştirilmesi, doğal kaynakların korunması, üreticinin örgütlenmesi, ürünlerin değerlendirilmesi, pazar organizasyonunun geliştirilmesi, araştırmaların geliştirilmesi, tarıma dayalı sanayinin kurulması, ürünlerin destekleme politikalarıyla korunması, projeli tarım kredisi verilmesi ve toprak-su kaynaklarının geliştirilmesi" gibi, sektörün her boyutunu içeren politika doğrultuları, dönem boyunca sorumluluk alan hemen her Hükümetin programla-

rında, farklı anlatımlarla da olsa yer almıştır.

1. GÜRSEL Hükümetiyle başlayıp, ULUSU Hükümetiyle noktalanan Planlı Dönemde de, plan hedefleri ve programlarda öngörülen ölçülerde olmasa da, tarımda önemli nitel ve nicel değişimler meydana gelmiştir. 1950-1960 arasında gündeme gelen, taban fiyat, kredi, girdi sağlama ve sulama gibi korumacı kamu destekleri devam etmiştir. Modern girdi kullanımı, 1970'li yıllarda ivme göstermiş, destekleme uygulamalarının kapsamı genişlemiş, girdi kullanım düzeyi yükselmiş, pazar için üreten işletmelerin tüketim eğilimleri kentleşmiş ve kırsal artı değer, tüccar sermayesi aracılığıyla tarım dışına aktarılması mekanizması hızlanmıştır. Türkiye Süt Endüstrisi Kurumu, Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı, Kooperatifler, Araştırmalar, Hayvancılığı, Geliştirme, Su Ürünleri, Gıda İşleri, Yem Tescil ve Kontrol, Pamuk İşleri, Suni ve Tabii Tohumlama ve Nesil Kontrol ile Bağ-Bahçe Genel Müdürlükleri gibi, yeni kamu örgütlenmeleri de, dönemin kurumsal yapılaşma anlayışını gösterir örnekler olarak sayılabilir. Ne var ki, bu örgütsel genişlemeyi, kamunun tarıma yönelik sorumluluklarının bu ölçüde geliştiği şeklinde değerlendirmek yerine, teknolojik gelişimin güdülediği hızlı uzmanlaşmadan kaynaklanan yeni bir işbölümü yaklaşımı diye yorumlamak, kanımızca daha yerindedir.

Ekonominin serbest piyasa kurallarına göre işlenmesi temel yaklaşımının geçerli olduğu 1983 sonrası dönem, uzun geleceği öngören planlı projeksiyonlar yerine, konjonktürün gereklerine ve bütünüyle piyasa mekanizmalarına göre biçimlenen tarım politikalarını gündeme getirmiştir. Yatırım ve üretimle büyüme yerine, her şeyi ticaret bakışıyla değerlendiren, kısa dönemli faydacı senaryolar, ekonominin bütününe olduğu gibi, tarımı da, büyük ölçüde etkilemiştir. Bu genel anlayışın gereği, kamu gücünün tarım sektörüne yönelik sorumluluklarında da farklı eğilimler kendini göstermiş, korumacı desteklemeci kaygıların yerini, "transfomasyon, globalleşme ve dışa açılma" diye nitelenen politikalarla, tarımımızın da dış rekabetin etkisine sokulması ve kamu sorumluluklarının özel kesime devredilmesi süreci almaya başlamıştır. Ülke koşullarının gerektirdiği teknolojileri araştırmak ve ulusal planda üretmek bir yana bırakılmış, teknoloji transferi adına tohumluktan-damızlığa kadar tüm girdilerde dışa bağımlılık dayatılmış, üstün teknoloji ile düşük maliyete üretim yapan ileri ülkelerden tarım ürünü ithali, piyasa ekonomisi adına öngörülmüş, bunun yasal ve kurumsal mekanizmaları planlanmıştır. Geline nokta da varılan somut sonuç, sektörün kaynak yitirmesidir. Üreticinin görel

biçimde yoksullaşmasıdır, üretim dinamiğinin gerilemesi ve gerek bitkisel gerekse hayvansal üretimin bir çok ürünü açısından, dışa bağımlılığın artması ve kurumsallaşmasıdır.

Aynı Partilerin Sergilediği İlginç Farklılaşma

1991 Genel Seçimlerine büyük ölçüde yansıyan bu olgu, yeni oluşan yönetimlerin politika ve stratejileri açısından da önemli ölçüde güdüleyici olmuştur. Özellikle Birinci Koalisyon Hükümeti programına yansıyan "tarımı sahiplenme, tarımı yeniden atılım sürecine yöneltme yaklaşımı" sektörün sürüklediği çıkmazdan kurtarılması zorunluluğu bakımından, önemlidir ve anlamlıdır.

Tarım sektörü ve kamu politikaları bağlamında son iki Hükümetin programları, soruna genel bakış açıları ve önerdikleri çözümlenici yaklaşımlar açısından, karşılaştırmaya değer görülmektedirler. Aynı partiler tarafından oluşturulmuş olmalarına ve birbirlerini izlemelerine rağmen, her iki program arasında, genel bakış açısı, temel doğrultular ve uygulama mekanizmaları bazında, son derece farklı yaklaşımlar hattâ değişik partilerce oluşturulmuş hükümetlerin programları arası ayrışmalar ölçüsünde farklı anlayışlar sergilendiği gözlenmektedir.

Kalkınma planlarının hükümetleri yönlendirmesi ve bağlaması gereken özelliklerine rağmen, Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında yer alan tarıma yönelik amaçlar, her iki programda farklı anlayışlarla dile getirilmiştir. Planda "üretim yöntemlerinde modernleşme, iklim koşullarına bağımlılığı azaltma, artan nüfusun besin gereksinimini karşılama ve tarım ürünü ihracını artırma" biçiminde koyulan temel amaçlar ve bu amaçlara ulaşılması için öngörülen "toprak ve su kaynaklarının rasyonel kullanımı, üstün nitelikli tohumluk ve damızlık ve diğer girdilerin etkin kullanımı, böylece bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak" politikaları Birinci Koalisyon Hükümeti Programında, oldukça somutlaşmış ve bütünlük gösteren bir yapıyla yer alırken, İkinci Koalisyon Hükümeti Programında, farklı bölümlere, akla geldikçe serpiştirilmiş izlenimi veren, dağınık ve bütünlükten uzak bir biçimlenmeyle anlatılmaya çalışılmıştır. Birinci programın 28-32. sayfalarında, belli bir sistematik içinde sunulmaya çalışılan tarımla ilgili öngörüler, ikincisinin, 47-48, 51, 56, 71, 72, 73, 85, 86 ve 87. sayfalarında, başka konuların arasına serpiştirilmiş kısa cümlecikler halinde dile getirilmiştir. Bu durumu, "tarımı bir bütün olarak görüp, değerlendirmeye, değiştirmeye çabalayan" anlayışla, "tarımı, olmasa da olur, esasen ikincil bir olaydır" biçiminde gören, farklı iki yaklaşımın, programlara

yansıması biçiminde yorumlamak, kanımızca çok yanlış değildir.

Her iki programda da, sektörle ilgili benzer tanımlamalar yapılmakta, tarımın hem ekonomik hem de toplumsal niteliği bulunan bir olgu olduğu, belirtilmektedir. Bununla birlikte, programlar arasında bu olguya denk düşen amaçlar açısından, önemli farklılaşmalar gözlenmektedir. Örneğin, programların birincisinde "çiftçinin ve köylünün sosyal refahı için sektörün destekleneceği söylenirken, konunun ekonomik ve toplumsal boyutuna bütünlük içinde bakılacağı iddiası getirilmiş, sektörün kaderine bırakılmayacağı, kalkınmanın köyden başlayacağı, kırsal alanda işsizliğin azaltılacağı, modern tarım olanaklarının geliştirileceği gibi genel amaçlar dile getirilirken, ikincisinde tarımın modernleştirileceği ifadesinin dışında, yapılan tanımlamayı kavrayan bir amaçlar demeti koyulmamış, programın başlangıç bölümünde "köklü ve yenilikçi bir yaklaşımın getirileceği ve halkın önceliklerinin gözetileceği" belirtildiği halde, bu anlayışın tarıma da yansıtılacağını gösteren ipuçları yer almamıştır.

DEMİREL Hükümeti Programında, köylü ve çiftçinin işsizlikten kurtarılması, verimliliğin artırılması, subvansiyon ve entegrasyonun girdi ve nihai ürünlerle tutarlı uygulanması, çiftçinin eğitimi, çiftçi gelirin artırılması ve üretim-pazar - fiyat politikalarının uyumu başlıklarıyla yer alan tarımla ilgili genel doğrultular, ÇİLLER Hükümeti Programında, tek cümleyle ve en son değinilen üretim-pazar - fiyat uyumu boyutuyla, ifade edilmiştir. ÇİLLER Hükümeti Programında, sosyal devlet anlayışının eğitim, sağlık ve çevreye indirgenmiş olduğu dikkate alınacak olur ise tarımın toplumsal boyutuyla ilgili amaç ve politikaların bu belgeye yansımamış olmasını da, bu genel içerisinde yadırgamamak gerekir.

Birinci program, küçük su kaynaklarının geliştirileceği, gölet yapımının yaygınlaştırılacağı, sulama için yeni barajların yapılacağı gibi tarımsal alt yapı konularına bir ölçüde olsa bile değinirken, ikincisinde bu konularda tek bir satıra rastlamak mümkün değildir.

Üretimin artırılacağı, verimin ve kalitenin yükseltileceği, bitkisel üretim için uygun tohumluk kullanılacağı biçiminde birinci programda değinilen bitkisel üretim için ikinci programda hiç bir öngörü getirilmemiştir.

DEMİREL Hükümeti Programında, hayvancılığın atılıma geçirileceği, ıslahın geliştirileceği, çevre koşullarının iyileştirileceği, pazar organizasyonunun oluşturulacağı ve uygun fiyat mekanizmasının kurulacağı biçiminde yer alan hayvancılık öngörülleri,

ÇİLLER Hükümeti Programında "hayvansal üretimin ülke ihtiyacı ve ihracat için geliştirileceği, bu amaçla entegre üretim modellerinin destekleneceği ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılacağı" biçiminde daha somut ve yeni bir anlayışla dile getirilmiştir.

İlk programda, iç su ve deniz kaynaklarının korunacağı, stok tahribinin önleneceği, kültür balıkçılığının geliştirileceği anlatımıyla yer bulan su ürünleri konusu, ikincisinde benzer amaçları yansıtan ifadelerin yanında ek olarak açık deniz balıkçılığının geliştirileceği ifadesiyle güçlendirilmiştir.

"Maliyetlerde Dünya Fiyatlarına Uyum" biçiminde her iki programda da yer alan girdi konusunda, ikincisinde başka ifadeler olmamasına rağmen, birincisinde ucuz girdi için pazar yapısının geliştirileceği, tohumluk-damızlık-fide sorunlarının çözüleceği, ticari bankaların tarım kredilerinin özendirilmesi gibi farklı öngörüler de açıklanmıştır.

Pazarlama konusunda birincide, tarım ürünü gelirlerinin üreticiye dönmesi, dış pazarda rekabet, entegre ve ihtisaslaşmış pazar yapıları, pazar organizasyonu gibi amaçlar yer almış, ikincisinde bunlara hiç değinilmemiştir. Her ikisinde de toptancı halleri konusunda yasa çıkarılacağı öngörülmüş, tarım ürünü ithali konusuna ikincisinde hiç değinilmezken, birincisinde ithalciliğin sona erdirileceği ifadesine yer verilmiştir.

İlginçtir, hemen her çevrece sözü edilen, tarıma dayalı sanayi, kırsal sanayiler için ilk programda daha net anlatımlar yer alırken, sonuncusunda konu çok genel ifadelerin arasına sıkıştırılmıştır.

Türkiye tarımının çok temel bir sorunu olan üretici örgütlenmesi konusunda, birinci programda oldukça kapsamlı öngörüler getirilmiş, kooperatifçiliğin özendirileceği, etkin kılınacağı, kooperatifler için banka kurulacağı, kooperatiflerin kurduğu tesis ve işletmelerin üreticiler tarafından yönetileceği gibi net politikalar ifade edilmesine rağmen, ikinci programda nedense konuya hiç değinilmemiş ve çok daha ilginç, aslında birer üretici örgütü olan Tarım Satış Kooperatiflerinin sanayi tesislerinin, sanki bunlar Devletin malıymış gibi özelleştirileceği yazılarak, tesislerin sahiplerince yönetiminin tersine özel kişilere satışları öngörülebilmıştır.

Tarımsal desteklemeler konusunun programlarda yer alış biçimi, denilebilir ki iki programın değerlendirilmesinde çok belirleyici bir araç niteliği taşımaktadır.

Koyulan amaçlar arasında da, uygulama mekanizmaları arasında da önemli farklılıklar vardır. Bu

farklı anlayışların hangilerinin ne ölçüde doğru ve haklı olduğu bir başka tartışmanın konusu olmakla birlikte, birincisinin geleneksel korumacı eğilimi sürdürmeyi tercih ettiği, ikincisinin ise soruna salt ekonomik seçimlerle yaklaşmış, sorunun toplumsal boyutunu öne çıkarmadığı, söylenebilir.

Birinci programda sergilenen seçici anlayış gereği, yeni teknoloji kullanımının özendirileceği, üretimin destekleneceği, subvansiyonların sürdürüleceği, gelir dağılımını düzeltici destek mekanizmalarının oluşturulacağı, destekler sırasında fiyat ve çiftçi geliri istikrarı ile Dünya uygulamalarının gözetileceği, üretimin iç ve dış talebe göre yönlendirilmesinde destek mekanizmalarının işletileceği, desteklerin verimliliğinin artması, girdi kullanımının özendirilmesi ve kaynakların uygun kullanılmasının sağlanması doğrultularında geliştirileceği gibi, kapsamlı ve korumacı bir yaklaşım ortaya koyulmuştur.

İkinci Program, desteklenen ürün sayısının arttığını belirten gerçekçi bir saptamadan sonra, tütün-fındık-çay vb. arz fazlası yarattığı için ağır stok maliyetlerine neden olan kimi ürünlerde, üretimi azaltıcı, üretimi yetersiz olanları teşvik edici destek uygulamalarının yapılacağı, hububattan başlayarak ürün borsalarının kurulacağı gibi, doğru ve radikal yaklaşımları net ifadelerle dile getirmesine rağmen, genel anlayışıyla desteklemeyi giderek kaldırmayı amaçlayan ipuçlarına da bünyesinde yer vermiştir. Örneğin, tarımın desteklenmesi için evren ölçeğinde teorik temellerin bugün de geçerli olmasına ve ülkemizin özel koşullarının gereği ilke olarak desteklerin devamı zorunluluğuna rağmen, Devletin destek sağlayan bir yapıdan arındırılması gibi, garip bir öngörüyü amaç olarak getirebilmiştir.

Uygulanan desteklerin amaçlarına ulaşmadığı, bu nedenle yeni destek anlayışlarının geliştirilmesi gerektiği başka şeydir, sektör için kamunun duyması gereken korumacı anlayışın, bütünüyle kaldırılmasının öngörülmesi başka şeydir. Sektörün dönemsel gelişmelerine göre de biçimlenmesi gereken subvansiyonlardan Devletin arındırılmasının belirtilmesi, kanımızca kamu yararı gerektiğinde dahi, bu alanda kamu sorumluluğu duyulmayacağıni işaret etmesi anlamında, kaygı vericidir.

İkinci Programda, desteklemelerin giderek sifirlanacağı izlenimini veren başka ipuçları da bulunmaktadır. Örneğin, desteklemelerin mali yükünün bütçede yer alacağı öngörüsü, sektörün üretim dinamiği ve konjonktür yerine, yönetimce biçilen bedel kadar destek verileceği, sorun hangi boyuta varırsa varsın, üretim süreci neyi gerektirirse gerektirsin, bütçe ödeneği ölçüsünde uygulama yapılacağı

ve ödenek bitince desteğin de biteceği anlamına gelmektedir. Koşullara göre esneyebilecek dinamik bir destek anlayışı yerine, bütçe ile stabilize olacak bir yaklaşımın, somut ihtiyaçların karşılanmasında ne ölçüde yeterli olacağı, çok kuşkuludur.

Sonuç Yerine.....

Özetlemek gerekirse Sayın DEMİREL ve Sayın ÇİLLER tarafından kurulan DYP-SHP ortak hükümetlerinin, tarımla ilgili programları, bir çok alanda benzerlikler göstermelerinin yanında, önemli bir çok alanda da çok farklı bakış açıları ve yaklaşımlarını yansıtmaktadırlar. Belirleyici kimi boyutlarına yukarıda değinilen programların, bunların sahipleri, sorumluları olan partilerin programları ya da seçim bildirgeleriyle ve bunların ortak paydalarıyla ne ölçüde bağdaşabildikleri, ayrı bir tartışma konusudur. Bununla birlikte bu aşamada dahi birinci programın bu ortak paydayı yakalamaya yaklaştığını ve fakat ikincisinin böylesi bir kaygıya bile ihtiyaç duymadığını söylemek, galiba yanlış olmayacaktır.

Yukarıda sunulmaya çalışılan değerlendirme ile amaçlanan, yalnızca bir durum saptaması yapabilmektir. Bu saptama yapılmaya çalışılırken, birinci Hükümetin tarımı sahiplenmeye, geliştirmeye çabalaması, ikincisinin tarımı ikincil ve ihmal edilebilir bir sektör görmesi gibi bir sonuç çıkmış ise bunun sorumluluğu da hükümetlerindir. Böylesi bir saptamanın ve ortaya çıkan böylesi bir sonucun, birinci Hükümeti övme, ikincisini yerme türünden bir amaç ve bir ön yargı ile uzak yakın ilişkisi yoktur.

Dileğimiz, tarımın, taşıdığı ekonomik ve toplumsal misyondan ötürü, kamu politikalarında gerektiği gibi yer alması; ekonomide, toplumsal yaşamda sürdürdüğü belirleyici fonksiyonuna eş düşen anlayışlarla ele alınıp değerlendirilmesidir. Üreticisinden-pazarlamacısına, teknokratından-emekçisine kadar, sektörde rolü ve işlevi bulunan her katmanın, yönetim süreçlerinde, siyasal karar mekanizmalarında, bu ağırlığa denk düşen işlev ve sorumlulukları almaları ve sorunlarının başkalarının değil, kendilerinin demokratik güçleriyle çözüleceği doğrusunu yakalamalarıdır.

Binsekizyüzlerden-ikibinlere bir zaman dizini içerisinde verilmeye çalışılan "Hükümet programları ve tarım" konusu için, ekonomik ve toplumsal genel nitelikli değişmelerin, programların tarım bölümlerine de doğrudan yansıdığı tanımlamasını yapmak, kanımızca özetleyici bir son söz yerine geçebileceklerdir.

Çağdaşlığa, Uygarlığa, Laik Atatürk Cumhuriyetine Saldırıya Kınama

Karanlık amaçlı Sivas senaryosu için 12 Temmuz 1993 günlü Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan ve tüm üyelerimizin düşüncelerini yansıttığına inandığımız duyuruyu aşağıda veriyor ve tüm gerici odakları bir kez daha lânetliyoruz

KAMUOYUNA

Sivas'ta 37 can alan olay, laik cumhuriyetin yıkılmasına ve halkımıza yönelik dinsel amaçlı bir kalkışmadır. Bu olayda devlet ve hükümet kabul edilemez bir zaafiyet göstermiştir. Olayı önleyemeyenleri kınıyor, olayı yaratanları ve bu karanlık kafaları besleyip bugünlere getirenleri şiddetle lanetliyoruz. Tüm halkımızı toplumsal barışı korumada duyarlı olmaya çağırıyoruz.

**TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU
İSTANBUL, İZMİR, ADANA,
DİYARBAKIR, BURSA,
TRABZON, ANTALYA
ŞUBE YÖNETİM KURULLARI**

*Hukuk inancının,
toplum yararı
bilincinin, anlamlı
sonucu...*

DANIŞTAY TOPRAK TALANINA "DUR" DEDİ.

*Oda'mızın açtığı
"Yönetmelik iptali"
davası sonuçlandı.*

Tarım topraklarının amaç dışı kullanımını düzenlemek amacıyla, 1989 yılında çıkarılmış bulunan "Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye ile Kullanılmasına Dair Yönetmelik"de, 2 Ekim 1991 tarihinde gerçekleştirilen son değişiklik, Odamızın açmış olduğu 1991/4431 sayılı dava sonucu, iptal edilerek geçersiz kılındı.

DERGİ'mizin önceki sayılarında haber olarak da verildiği üzere, Ziraat Mühendisleri Odası, Anayasa'nın 45. maddesinde yer alan "tarım topraklarının korunması ilkesi"ne aykırı olması ve toplum zararına sonuçlar yaratacak bulunması nedenleriyle, anılan Yönetmelik'te yapılan değişikliğin iptali için, dava açmayı, toplumuna duyduğu sorumluluğun gereği saymıştır.

ODA'mızın açtığı dava sonucu, DANIŞTAY 10. Dairesinin verdiği 1993/2779 esas sayılı kararla, Yönetmeliğin 8. maddesindeki istisnalara "otomotiv ve gemi sanayiinin de" eklenmesini öngören değişikliğin hukuka ve kamu yararına aykırı olduğu, açıkça belgelenmiştir.

Ekonominin egemenlerinin her türlü dayatmalarına karşı, toplum yararının korunabileceğini ve hukuk devleti gereklerinin geçerli kılınacağını kanıtlayan, bu anlamlı

karardan ötürü, yüce DANIŞTAY'ı alkışlıyoruz.

Tüm kural dışı davranışlara, hak hukuk ihlallerine, toplum yararını göz ardı eden bireyci ya da grupcu faydacı anlayışlara karşı, Türkiye'de yargıçların bulunduğu, yurtseverlik ve erdem örneği kararlarıyla sergileyen, değerli yargıçlarımızı, meslek toplumumuz adına kutluyoruz.

Ülkenin çoğaltılamaz doğal değerlerinin korunması ve toplum yararına kullanılması mücadelesinde, çok önemli bir kazanım niteliği taşıyan bu kararın, kendi çıkarlarıyla ülke yararlarını özdeş sayan ve toplum yararını dışlayan, çarpık anlayışları gerileteceğini umuyoruz.

Hükümetten; verimli tarım topraklarının amaç dışında kullanılması furyasına "dur" diyen bu kararın gereğini yerine getirmesini, iptal edilen düzenlemeden yararlanmış bulunanların durumlarını, yeni hukuksal statü ile yeniden değerlendirmesini bekliyor ve talep ediyoruz.

Ziraat Mühendisleri Odası'nın toplum yararı doğrultusunda duyarlılığını aynı sorumluluk anlayışıyla sürdüreceğini meslektaşlarımıza ve tüm ilgililere duyuruyoruz.

Sorunların Kamuooyuna Yansıtılma Çabaları Sürüyor

“Milletvekillere Rapor”

Ziraat Mühendisliğinin, öğretim sisteminden kaynaklanan sorunlarının tanımı ve genel nitelikli çözüm doğrultuları, tüm milletvekillerine gönderilen bir raporla, dile getirildi.

Özellikle yeni ziraat fakültelerinin açılmaları kararlarının parlamentoda alınması ve doğan olumsuz sonuçta sorumluluklarının bulunması nedeniyle, sayın milletvekillerinin konuya ilgi ve duyarlılığı talep edildi.

Milletvekilleri dışında Cumhurbaşkanı, Başbakan, tüm bakanlar, ziraat fakültelerinin dekanları ve bütün öğretim üyelerine gönderilen rapor aşağıda sunulmaktadır.

“Türkiye tarımının gelişmesine damga vurmuş bulunan ziraat mühendisliği mesleği, yüksek öğretimde yaşanan süreç nedeniyle bugün son derece ağır bir işsizlik dramıyla karşı karşıyadır.

Sorun, sanıldığından ağırdır ve şu anda oniki onüçbin civarında insanımız işsizdir.

Bu ağır tabloya rağmen, fakültelerin öğrenci kontenjanı belirlemede hiçbir akılcı planlama olmadığından, örneğin 1992-1993 öğretim yılında, oniki ziraat fakültesine, yirmiüç tıp fakültesi kadar ya da hukuk fakültelerine alınanın iki, veteriner, dış hekimliği ya da eczacılık fakültelerine alınanın altı katı kadar, öğrenci alınmıştır. Sunulan nedenle işsiz sayısı, iki ay sonra onaltı onyedi bine, bir yıl sonra yirmi yirmibir bine ulaşacaktır.

Bu yetmiyormuş gibi, 1992 temmuz ayında çıkarılan 3837 sayılı Kanunla, şimdi oniki olan fakülte sayısı yirmi ikiye çıkarılmıştır. TBMM'ne sunulan Hükümet tasarısında yeni ziraat fakültesi açılması öngörülmemesine rağmen, komisyon çalışmaları sırasında, hiçbir bilimsel ve akılcı planlama olmaksızın ve ne yazık ki yerel nitelikli, kısa vadeli faydacı anlayışlar sonucunda, sekiz adet fakültenin daha açılmasına karar verilmiştir. Yirmi iki fakültenin öğrenime başlaması, bir yılda onbinli hatta yirmibine tırmanan ziraat mühendisi mezun edilmesi demektir.

Açıklandığı üzere, bugün denetlenemez koşullara varmış bulunan çok sayıda fakülte, çok sayıda öğrenci sorununun temelinde, yıllar öncesi başlatılan, yeterli altyapıları oluşturmadan “yeni fakülte açmak, bölüm sayılarını artırmak” mekanizması yatmaktadır. Günümüzde hiçbir mühendislik dalında oniki bölüm yoktur. Her bölüme ayrı öğrenci kontenjanı tanındığından öğrenim gören fakülte sayısı oniki olmasına rağmen, toplam bölüm sayısı seksen olduğundan, adeta sekse ziraat fakültesine öğrenci alınmış olmaktadır.

Tanımlanmaya çalışılan bu tırmanışın tek sonucu sayısal artış değildir. Gerekli fiziki altyapı ve öğretim alt yapısı oluşmamış fakülteler ve aşırı yükseltilen öğrenci kontenjanları nedeniyle, çok ciddi formasyon ve nitelik sorunları da yaratılmış bulunmaktadır. Üzülerek belirtmek gerekir ki, ziraat fakültelerine girenlerin ancak %20'si bu dalı isteyerek seçmişlerdir ve örneğin son sınıfa gelmiş öğrencilerin üçte ikisi, başka bir dalda öğrenim görmeyi tercih ettiklerini söylemişlerdir.

Artık bir trajedi niteliği kazanan bu tablo, mesleğimiz açısından incitcidir, hattâ onur kırıcıdır.

Bir saygıdeğer mesleği, bu konuma sürüklemeye, hiç kimsenin hakkı yoktur, olmamalıdır.

Sorunun, çözümsüzlük noktasına gitmemesi için, ziraat mühendisliği öğretimi ve istihdamıyla ilgili, çok köklü tedbirler, çok ivedi olarak alınmalıdır.

1. Herşeye rağmen, tarıma yönelik kamu hizmetlerinin gelişmesi gereğine bağlı biçimde, kamu istihdamı genişletilmelidir.

1.1. Bu çerçevede, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın yeni hizmet anlayışının gerçekleşmesi için, var olan boş kadrolarına ziraat mühendislerinin atanması sağlanmalıdır.

1.2. Bütünüyle tarım hizmeti olan ve bu nedenle tarımcı teknik eleman gerektiren Orman Bakanlığı Orkøy Genel Müdürlüğü merkez ve taşra örgütünde tarımcı yoktur. Bu hizmetlerin başarılması için her düzeydeki Orkøy birimine, yeterince ziraat mühendisi alınmalıdır.

2. Hizmetleri tarım nitelikli olmasına rağmen, çalışmalarını bu dalda öğrenim görmemiş personelle götüren, Tarım Kredi Kooperatifleri ve Tarım Satış Kooperatif Birliklerinin hizmet sürecine teknoloji aktarılmalı ve her iki örgütün tüm birimlerinde ziraat mühendisi istihdamı gerçekleştirilmelidir.

3. T.C. Ziraat Bankası'nın tarıma verdiği kredilerin etkinliğinin gerçekleştirilmesi için, projeye dayalı uygulama yapılması, kredi talebi olan projelerin ziraat mühendislerince hazırlanması ve projeli yatırım kredilerinin kullanılmasında yatırımcının uzman ziraat mühendisi istihdamı gereklidir.

4. Örgütlenmiş veya birey olarak girişimci olan ziraat mühendislerine, ilgili bankalarca meslek kredisi verilmeli, gerektiğinde hazine arazileri tahsis edilmelidir.

5. 3837 sayılı Kanunla açılan sekiz yeni fakülte, başka disiplinlere dönüşmek üzere kapatılmalıdır. Bu yapılamaz ise açılmaları, bütün altyapılar ve öğretim kadrosu oluşuncaya kadar ertelenmelidir.

6. Mevcut fakültelerde, yeni bölümlerin açılması, kesinlikle önlenmelidir.

7. Ziraat Fakültelerinin Bölüm sayıları kesinlikle azaltılmalıdır.

8. Ziraat Fakültesi öğrenci kontenjanları kesinlikle artırılmamalıdır.

9. Ziraat Mühendisliği öğretim programları çağdaş koşullar doğrultusunda kesinlikle geliştirilmelidir.”

YÖNETİM KURULU

**Meslek
Kredisi İçin
Ön Adım...**

Daha önceki sayılarımızda yer alan çeşitli yazı ve haberlerimizde, Ziraat Mühendisi istihdamı için önemli bir çıkış yolu olarak belirtilen "Meslek kredisi" konusunda önemli ilerleme sağlandı.

7 Mayıs 1993 tarihinde T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürü Sayın Coşkun ULUSOY ile yapılan görüşmede, Bankaya sunulan projelerde ziraat mühendisi imzası aranması, Bankaca verilen yatırım kredilerinin uygulamalarında meslektaşlarımızın çalıştırılmasının sağlanması ve meslek kredisi verilmesi konuları gündeme getirildi. Görüşmelerin sonucunda, ilk aşamada, ziraat mühendislerine gayrimenkul ipotegi yerine projenin teminat sayılarak kredi verilmesi, özellikle toprak ihtiyacı olmayan besi sığırcılığı; broiler tavukçuluk, yumurta tavukçuluğu, örtü altı tarımı, fidancılık v.b. üretim alanlarında uygulamanın yapılabilmesi konularında, ilke anlamında görüş birliğine varıldı.

Odamız, Sayın Genel Müdür'ün bu olumlu ve çözümleyici anlayışının yaşama geçmesine katkıda bulunmak üzere, bir sistem önerisi geliştirdi. Banka yönetimine sunulan "Meslek kredisi sistemi önerisinin" olumlu değerlendirilmesi sonucunda, yaşanan işsizlik sorununun çözümüne önemli katkıların sağlanması yanında, tarımda teknolojinin etkinliği doğrultusunda da ciddi adımların atılmış olacağına inanıyoruz.

T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'ne sunulan sistem önerisinde yer alan ve bu konuda oluşan çalışma grubumuzca oluşturulan, genel ilkeleri aşağıda sunuyoruz.

İSTİHDAM İÇİN YENİ ÇABALAR

ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE T.C. ZİRAAT BANKASI TARAFINDAN KREDİ VERİLMESİ KONUSUNA İLİŞKİN 26 MAYIS 1993 TARİHİNDE TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASINDA YAPILAN TOPLANTIDA OLUŞAN GENEL İLKELER

1. Konunun çözümü için ilgili Bakanlıklar ve T.C. Ziraat Bankası katında ortak girişimde bulunulmalıdır.

2. Girişim gerekçeli bir rapora dayanmalı, bu raporda, üretimin gelişmesi ve istihdam yaratılması temeline dayalı genel gerekçe, genel ilkeler, işletme büyüklüklerinin tanımı ve kredileme koşulları tartışılabilir bir bütünlük içinde yer almalıdır.

3. Sistem, taşınmaz güvence yerine, güvence istememek ya da projeyi güvence saymak ve meslek kredisi anlayışıyla geliştirilmelidir.

4. Kredi koşulu olarak, öz kaynak istenilmemelidir.

5. Faiz oranlarının düşürülmesi düşünülmeli, bunu karşılayacak kamu kaynaklarının sağlanabileceği önerilmelidir.

6. Kamu Finansmanı için Bakanlıklar ve Hazine ve Dış-Tica-

ret Müsteşarlığı katında girişimde bulunulmalıdır.

7. Geri ödeme projenin süresiyle bağlantılı biçimde uzun döneme yayılmalıdır.

8. İstemler yatırım ve işletme kredilerini ortaklaşa amaçlamalıdır. Bununla birlikte uygulama kolaylığı açısından, kurulu fakat değişik nedenlerle işletilmeyen yatırımların harekete geçirilmesi anlamında, işletme kredilerine öncelik tanınmalıdır.

9. Tarımda hizmet üretmeye dönük krediler de gündeme gelmelidir.

10. Polikültür tarım yapılan bölgelere ve alt yapısı hazır yörelere öncelik verilmelidir.

11. Geri ödeme planı kısa projelere öncelik tanınmalıdır.

12. Arazi tahsisli projelerde öncelik almalıdır.

13. Teşviksiz projelerde KKDF uygulaması getirilmelidir.

14. Ziraat Mühendislerinin alacağı kredilerin, başkalarına aktarılmasını önleyecek mekanizmalar oluşturulmalıdır.

15. Örgütlenmiş Ziraat Mühendislerine öncelik verilmelidir.

16. Belli sayıda Ziraat Mühendisi istihdam eden kuruluşlar da kapsama alınmalıdır.

17. Sistemin başarısı için, fakülte sonrası belli bir konuda ayrıca eğitilmiş ve yeterliliği belirlenmiş Ziraat Mühendislerine öncelik verilebilir. Odamız girişimiyle, Bakanlık bünyesinde uygulamalı eğitim programları gerçekleştirilebilir. Oda bu yeterliliği saptayıcı belgeler düzenleyebilir.

18. Halen çalışmakta olan ve Ziraat Mühendislerinin işlettiği girişimlere de öncelik verilebilir.

19. "Genç Çiftçiler" anlayışı getirilebilir.

ergimizin "bilimsel ve mesleki etkinlikler" başlıklı bölümünde tanıtılan ve geçen sayımızda da "meslek örgütleri arası itikeli işbirliği" anlayışı adına, önemli bir örnek diye sunulan "Hayvancılık 2000 Kongresi" kimi çevrelerin dayatmacı, önyargılı anlayışları nedeniyle, gölgelendi.

Ziraat Mühendisleri Odası'nın SETBİR tarafından getirilen Öneri üzerine, katılmaya karar verdiği çalışmanın programı, Oda'mızın da ağırlıklı katılımıyla, etkisiyle hazırlanmış olmasına rağmen, sunulacak bildirimlerin yer aldığı ve Kongre sırasında ancak ortaya çıkarılan kitabın önsözünde, Oda'mızın hiç bir zaman katılmadığı, yanlış bulduğu görüşler, altına odamızın adı da yazılarak yayınlanmıştır.

Durumun anlaşılması üzerine, kitabı yayına hazırlayan SETBİR in yönetici ve yetkililerine yazılan yanlış olduğu, buna kimsenin hakkı bulunmadığı belirtilmiştir. Kongre kürsüsünde Oda Başkanı tarafından yapılmak zorunda kalınan açıklamada da, Ziraat Mühendisleri Odası tarafından doğru bulunmayan, hattâ yanlış bulunan "Hayvancılık Bakanlığı kurulması, damızlık ithalinin devam etmesi, hayvancılıkta özellikle ürün sanayinin öne çıkarılması v.b." görüşlerin, altına Oda'mızın adı da yazılarak kitaba koyulmasının, işbirliğinin gerektirdiği güven, örgütler arası saygı anlayışıyla bağdaşmayan bir emrivaki ve bir dayatma olduğu belirtilerek, bu davranışın sorumluları kınanmış, yazılanların Oda'yı bağlamadığı dile getirilmiştir.

Ne yazık ki, Kongre sırasında sergilenen bu tutum, Kongre sonrasında da sürdürülmüş ve düzenleyici örgütler adına imzalanan ve aşağıda verilen ortak bildiriye rağmen, hazırlanan Kongreyi tanıtıcı broşürde aynı görüşler, Oda'mızın da katıldığı görüşler gibi sunulmuştur. Dört örgüt adına imzalı bildirinin yalnızca imzalarının fotokopisi verilen broşürde, bildiri metninin aynen verilmesinden özenle kaçınılmış ve bildiride yer almayan ve yukarıda bir bölümü belirtilen, bizce yanlış görüşler, bizim adımıza da, Oda'mızın bilgisi ve izni dışında yer almıştır.

Oda'mızın, ortak çalışma adına sergilediği önyargısız ve iyi niyetli yaklaşımının, Oda'nın bilgisi, izni ve denetimi dışında benimsenmeyen görüşlerin yansıtılarak kötüye kullanılması üzerine, SETBİR Yönetim Kurulu Başkanı'na gönderilen yazıyı, mesleki görüşlere ve meslek haklarına gösterilen duyarlılığın örneği anlamında aşağıda sunuyoruz.

SETBİR öncülüğünde, aynı örgütlerin katılımı düşünülerek planlanan, bir başka hayvancılık çalışmasına ise duyulan güvenin sarsılması ve denetlenemeyecek yeni senaryolara katkıda bulunmamak açılarında katılmamak kararının da, Yönetim Kurulu'muzca alınmış olduğunu üyelerimize duyuruyoruz.

Sayın Selçuk YAŞAR
12.07.1993

Oda'mızın bazı yayınlarını ilgi ve değerlendirmenize sunarken, yazışma yoluyla bir tartışmayı sürdürmek ve ona yeni boyutlar kazandırmak amacıyla değil ama, kimi yanlış anlamalar ve özellikle mesleğimizle ilgili kimi yanlışları gidermek açısından, mektubunuza ilişkin son bir açıklama yapmayı gerekli görüyorum.

Sayın Yaşar;

Önce bir terminolojik yanlış düzeltmek gerekir. Tarım, bitkisel üretimle ilgili bir tanım değildir. Ortaokul tarım kitaplarından tutunuz, dünyaca ünlü ansiklopedilere kadar bütün bilim terminolojisi tarımı, bitkisel ve hayvansal üretim ve bu üretimin değerlendirilmesi olarak tanımlamaktadır.

Ülkemizde kimi çevreler, bu bilimsel ve evrensel doğruyu kasıtlı olarak saptırmakta, bitkisel ve hayvansal üretim bütünselliği olan tarım kavramı yerine "Tarım yalnızca bitkisel üretimdir. Bununla uğraşan ziraat mühendisliği mesleğidir. Hayvancılık ayrı bir sektördür. Hayvancılığın tek mesleği de veteriner hekimliktir" demeye getirmektedirler.

Bu görüş bütünüyle yanlıştır, saptırıcıdır, bilime ve dünya uygulamalarına bütünüyle tersdir. Bitkisel üretim de hayvansal üretim de tarım sektörünün alt üretim dallarıdır.

Veteriner Hekimlik, adı üzerinde, hayvan sağlığı disiplini. Hayvan hastalık ve zararlılarını çözümlenmeyi, gidermeyi üstlenmiş, son derece önemli ve yaşamsal bir onurlu hekimlik mesleğidir.

Oysa, hayvancılığın ıslah, seleksiyon, damızlık yetiştiriciliği, üretme, bakım, yemleme, besleme, barınma ve ürün değerlendirme gibi çok önemli ve belirleyici yönleri, boyutları da vardır. Bu konular veteriner hekimliğin değil, "zooteknistlik", "süt teknolojisi", "gıda mühendisliği" gi-

HAYVANCILIK 2000 KONGRESİ VE BİR SENARYOYA TEPKİ

**Meslek
Topluluğumuzun
Katılmadığı,
yanlış
bulduğu
bir "bilinen
senaryoya"
Odamızın
yandaş
gösterilmesi
çabalarına
izin
verilmedi**

bi disiplinlerin ilgi alanlarına girmektedir.

Peki ziraat mühendisliğinin, bu hayvancılıkla, bu zootekni ile, bu gıda ve süt teknolojisi ile ilgisi nedir?

Sayın Yaşar;

Ziraat Mühendisliği bir sektör mesleğidir. Onun içindir ki, bugün ziraat fakültelerimizde 12 bölüm olarak lisans eğitimi yapılmaktadır. Toprak ilmi, Tarla Ziraatı, Bağ-Bahçe, Bitki Koruma, Zootekni, Gıda Bilimi ve Teknolojisi, Süt Teknolojisi, Tarım Makinaları, Tarımsal Yapılar ve Sulama, Tarım Ekonomisi, Peyzaj Mimarlığı, Su Ürünleri gibi, bitkisel ve hayvansal üretimi ve üretim sonrası değerlendirme sürecini, yani bütünüyle tarımı kapsayan tüm dallarda uzmanlık eğitimi yapılmaktadır. Bu on iki disiplinden ekonomiyile, yem üretimiyle bağlantılı olarak, hayvancılıkla dolaylı bağlantısı bulunanlar dışında üç bölümde dört yıl boyunca hayvancılık ve hayvancılık ürünleriyle ilgili özel öğretim yapılmaktadır. İlişikte müfredat programları sunulan "Zootekni Bölümü" dört yıl boyunca hayvan ıslahı, üretimi, damızlık yetiştiriciliği, bakım, besleme, barınma gibi "hastalık ve zararlılarla savaş" dışındaki tüm hayvancılık disiplinlerini, "Süt Teknolojisi Bölümü" dört yıl boyunca sütün değerlendirilmesi ve süt ürünleri konularını, "Gıda Bilimi ve Teknolojisi Bölümü" ise bitkisel kökenli gıdaların yanında her türlü et teknolojisi, hayvancılık ürünleri teknolojisi konularını, uzman yetkinliği ile vermektedirler. Objektif gerçekler, ziraat mühendisliğinin hayvancılıkla ilgili olarak bu ölçü ve yoğunlukta formasyon edindiğini göstermesine rağmen, "Bu ziraat mühendisliği, işte sadece bitkisel üretimle ilgili bir meslektir. Hayvancılık tüm boyutuyla sadece veteriner hekimliğin ilgi alanıdır." deyip, ardından da "Hayvancılıkta tek yetkili biziz" anlamına gelen iddialarda bulunmak ne doğrudur ne de bilimseldir. Yazdıklarımızla ilgili kuşularınızın bulunması durumunda, ziraat ve veteriner fakültelerinden test edilme si olanağı vardır.

Kuşkusuz toplumdaki rol ve konumlarına göre mesleklerin de, meslek örgütlerinin de fonksiyonları farklı olacaktır. Sanayicinin görevi üretmektir, doğrudur. Meslek örgütlerinin mal üretmek gibi bir görevleri olmadığı, ama uzmanlık alanlarına ilişkin düşünce ve çözüm üretmeleri de aynı ölçüde, doğrudur. Bu sorumluluğu duyup, çözüm için düşünce üretmeye çalışanları, "laf üretiyorsunuz" diye küçümsemek yerine, yüreklendirip, teşvik etmek gerekir.

Biz TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak boş laf üretmek, yüzeysel kimi eleştirileri sık sık tekrarlamak, slogan türü özsüz sözleri papağanvari tekrarlamak yerine, sorunları sorgulamayı, çözümlerini araştırmayı ödev sayıyoruz. İlişikte sunduğum yayınlarımız, son dört yılda yaptığımız bu tür çalışmalarından yayını elimizde kalmış olanlardır. Tohumculuk, Teknik Kongre, Gıda Denetimi, 1980-1990 Türkiye Tarımı, Hayvancılık Kongresi, Tarım Toprakları ve Çevre, Gıda Sanayii, 2000'li Yıllarda Türkiye Tarımı, Sütçülük ve Tarımsal Destekleme Politikaları konuları bilimsel platformlar olarak gerçekleştirilmiş ve sonuçta son dört yılda toplam 4500 sayfayı geçen politika öneren yayın gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaların özet sonucu Türkiye Tarımı'93 isimli, politika öneren raporla tarafımızdan değerlendirilmiştir. Oda'mızın boş laf değil, çözümleyici düşünce ürettiğinin kanıtı olan, çalışmalara ilişkin yayınların değerlendirilmesini bekleriz.

Sayın Yaşar;

İncelenince görülecektir ki, Türkiye Tarımı'93 çalışmamızda da, Destekleme Politikaları Önerileri Raporumuzda da tarım sektörü içerisinde öncelik hayvancılığa verilmiştir. Önceli-

ğin hayvancılıkta olması bilimin ve ülkenin gerçeğinin gereği olduğu için bu değerlendirme yapılmıştır.

Önceliğin hayvancılığa verilmesi, hayvancılığın ülke ekonomisindeki gerekli yeri alması, hayvancılığın yarattığı katma değerini maksimize edilmesi, hayvancılığın verimli kılınması ve bunları gerçekleştirecek politikaları oluşturmak, yeterli kaynakları yaratmak başkadır, "Hayvancılık sadece bu konuda Bakanlık kurulmasıyla kalkınır" demek başkadır. Sektörleri geliştirecek olan, doğru, ayağı yere basan, gerçekçi stratejiler ve politikalarlardır. Kamu yönetiminin sektörlerle ilgili görevlerini yerine getirirken, örgütleniş biçimleri, bu genel politikanın bir ayrıntısıdır. Ve 1980 sonrasında hayvancılığın geri kalmasının nedeni, hayvancılık adına bir bakanlığın olmaması değil, hayvancılığı göz ardı eden yanlış ve haksız politikalarlardır.

Kaldı ki, Türkiye'nin 4 milyon 66 bini bulan tarım işletmelerinin %97'sinde bitkisel ve hayvansal üretim birlikte yapılmaktadır. Birinin çıktısı diğerinin girdisi olmaktadır. Bu yapıyı bütünüyle göremeyen, kucaklayamayan, ayrı ayrı kamu örgütleri, yetki girişikleri, kargaşa, gereksiz bürokrasi, etkisizlik, verimsizlik ve ek maliyet dışında hiçbir şey getirmeyecektir. Onun içindir ki, hayvancılığı ileri gitmiş hiçbir ülkede böylesi bir örgütlenme yoktur, önemli olan o ülkenin hayvancılığa yönelik doğru politikalar üretmiş ve uygulamış olmalarıdır. Kuşkusuz bu politikaların uygulanmasında geçmişte yararlı hizmetler vermiş ve yanlış yaklaşımlarla kapatılmış veteriner örgütlerinin kurulmasının yararı ve gereği vardır. Veteriner işleri örgütünün tarımı bütünüyle kapsayan aynı bakanlık içerisinde kurulmasıyla, hayvancılık için bakanlık önerisini de birbirinden ayırmak gerekir.

Sayın Yaşar;

Bizim, katılırsınız, katılmazsınız veya yanlış bulursunuz ama, düşüncelerimiz bunlardır, inancımız bunlardır, Hayvancılığa ilgi çekmek, hayvancılığın gündeme gelmesini istemek başka, bunu yaparken tek çözümü bakanlık kurulmasında bulmak başkadır.

Biz, Ziraat Mühendisleri Odası, ortak çalışmamız sırasında işte katılmadığımız bu görüşlerin, bizim adımıza da yansıtılmasını doğru bulmadık ve açıklama zorunda kaldık. Tabii, daha da üzücü olan, kongre sırasındaki açıklamamız ve dört imzalı ortak bildiride "Hayvancılık Bakanlığı kurulmalıdır" anlamında tek bir sözcük dahi bulunmamasına rağmen, kuruluşunuz tarafından hazırlanan Kongre sonrası broşürde, bildiri metninin yayınlanması yerine, bildiri altındaki imzaların verilmesi ve bildiride yer almayan görüşlerin- "Bakanlık kurulması gibi"- broşürün diğer bölümlerinde, yer alması sanki dört kuruluşun tümü o görüşteymiş gibi bir havanın yaratılmasıdır. Bu yanıltıcı ve amaçlı senaryonun bilginiz dışında hazırlandığına inanmak istiyoruz.

Sayın Yaşar;

Konuya verdiğimiz önem ve ciddiyet gereği uzun yazmak zorunda kaldım, hoşgörünüz. Ziraat Mühendislerinin hayvancılıkla ilgilerinin, bilgi ve birikimlerinin olup olmadığını, izlediğiniz kongrede sanıyorum gözleyebildiniz. Yayınlarımızı lütfedip biraz incelerseniz, Ziraat Mühendisleri Odası'nın laf mı, çözüm mü ürettiğini, hayvancılığa ne ölçüde önem verdiğini de, görebilirsiniz.

Karşılıklı saygıyı koruyarak ilkeli işbirliği anlayışlarının gelişmesi dileği ile saygılar sunarım.

Mahir GÜRBÜZ
Yönetim Kurulu Başkanı

Hayvancılık 2000 Kongresi Sonuç Bildirisi

Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türkiye Süt Et Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği, Türkiye Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi ve TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak ülkemizde hayvancılık sektörünün son derece önem arzeden vahim durumunu kamuoyumuza sunmak, çözüm yollarını aramak ve Kongre sonuçlarını titizlikle izlemek üzere bir araya geldik.

1980 sonrasında ülke hayvancılığımızın içine girdiği son derece olumsuz yapıyı ve bu alanda yaşama mücadelesi veren üreticilerimizin zor durumlarını kamuoyunun gözleri önüne sermenin yanında, ülkenin bütününe ilgilendiren konuda halkımızın da yakın desteği alınarak milli politikalar oluşturulmasının zorunluluğuna inanıyoruz.

Türk ekonomisi içinde hayvancılık kesiminin önemi, kaybedilen yıllar dolayısıyla daha da artmış bulunmaktadır. İnsanımızın çağdaş beslenmesi ve sağlıklı kuşaklara kavuşmasının temel şartı ülke hayvancılığının önemini tüm kesimlerce tartışmaksızın kabulü ve milli bir plan çerçevesinde sektörün korunmasıdır.

Türkiye'de hayvancılık sektörü artık sorunları ile başbaşa bırakılmayacak derecede öneme sahiptir. Ülkemizde son 10 yıl içinde hayvan varlığının önemli oranda azalması, sonuç olarak Türk halkının esasen yanlış ve eksik olan beslenme sorunlarını daha da arttırmış bulunmaktadır.

Ülke hayvancılığının kalkındırılması çabalarına yeni bir ivme kazandırmanın Cumhuriyet Hükümetlerinin temel görevlerinden biri olduğu inancındayız. Bu inançla, uygulanacak yeni politikaların tesbitinin biran önce yapılmasını zorunlu görmekteyiz.

1. Tarım Bakanlığı'nca hazırlanan ve halen Meclis gündeminde bulunan Bakanlık Teşkilatının reorganizasyonunu öngören ka-

nun tasarısının biran evvel kanunlaşması sağlanmalıdır.

2. Hayvansal üretimi artırıcı, araştırma ve geliştirmeyi destekleyen Agro-Endüstrinin yaygınlaştırılması ve büyümesini amaçlayan bir finans kuruluşu gündeme getirilmeli, ucuz faizli zirai kredi sağlanması ve çiftçilere daha çok kredi verilebilmesi için T.C. Ziraat Bankasının kredi kaynakları artırılmalı ve Ziraat Bankasına daha çok destek verilmelidir.

3. Üreticisi, sanayicisi, veterineri, ziraatçisi ve tüketicisiyle konu tüm ülke insanını çok yakından ilgilendiren öneme sahiptir. Sektörün gelişmesi tüm menfaat gruplarının ortak çıkarıdır. Bu çıkarları savunacak, ortak politikaları ve uygulama programlarını hazırlayacak "HAYVANSAL ÜRÜN BOARD" ları kurulmalıdır.

4. Hayvancılık "ÖZEL ÖNEM TAŞIYAN" sektörler arasında yer almalı, hayvansal ürünlere dayalı gıda sanayii, hayvancılığa dayalı tüm diğer sanayi kolları (deri, yapağı, tiftik vb.) de teşvik kapsamına alınmalıdır. Teşvik primleri her yıl bir kez düzenlenmek yerine, cari fiyatlara yüzde olarak endekslenmelidir.

5. Faizsiz besicilik kredisi uygulaması kaldırılmalıdır. Bunun yerine hayvancılığın bütününe yönelik %20 faizli kredi uygulaması başlatılmalı ve uygulama yeterli hayvan sayısına kavuşuncaya kadar devam etmelidir. Besi hayvanı ithalinin zorunlu olması durumunda da yerli üretimi çöktürmeyecek esnek fon uygulamaları yapılmalıdır.

6. Et teşvik primi 4.000 TL. ve süt teşvik primi 1.000 TL. olarak tesbit edilmeli ve ödemeler geciktirilmemelidir. Daha sonra bu primler enflasyon oranları da gözönüne alınarak, primler ürünlerin cari fiyatlarına endekli yüzdeler üzerinden uygulanmalıdır.

7. Gerek besicilik kredisi faiz

farkı ve gerekse et ve süt teşvik primlerinin devlete yük olmayacak biçimde, ithalattan alınan fonlar, hayvansal ürünlerden toplanan KDV ve stopajlar ile kendi kendini finanse edebilecek bir yapı içinde işlemesi mümkündür. Bu sisteme işlerlik ve süreklilik kazandırmak gerekmektedir.

8. Ülkemizin yem hammadde-i üretim ve pazarlama politikası acilen belirlenmelidir.

9. Bitkisel üretime uygulanan destekleme alımlarından dolayı bitkisel yem fiyatlarının da artması neticesinde, çiftçilerimiz olumsuz yönde etkilenmektedirler. Bu olumsuz etkiyi kaldırması açısından aynı oranda hayvancılıkla uğraşanlar da sübvansede edilmelidir.

10. Damızlık süt hayvanı ithali, ülkenin yerli damızlık potansiyelinin oluşmasıyla bağlantılı olarak sürmeli ve daha çok üstün genotiplerin dondurulmuş spermaları ithal edilmelidir.

11. Yüksek verimli kültür ırkı hayvanlarımızın sayısını artırmada etçi ırklara yönelmek yerine, dişilerinin süt üretiminde kullanıldığı, erkeklerinden ise besi materyali olarak yararlanıldığı "KOMBİNE" ırklar tercih edilmelidir.

12. Hayvansal ürün ithalatında haksız rekabet engellenmeli, ithal fonları AT'ndaki değişiklikler gözönüne alınarak ve bunlara paralel olarak kısa aralıklarla güncelleştirilmelidir.

13. Meraların, Çiftçi Birliklerinin idare ve mülkiyetine verilmesi sağlanmalıdır. Meraların ıslahı için gerekli yasal düzenlemeler hemen yapılmalı, gerekli kaynaklar ayrılmalıdır.

14. Rekabet gücüne sahip işletmelerin oluşumu hedeflenerek desteklenmelidir.

15. Hayvancılıkla uğraşan üreticiler, gelişmiş ülkelerde de başarılı örnekleri görülen ekono-

MESLEK HAKLARI ÇALIŞMALARI

mik nitelikli örgütlenme çatısında toplanmalı, birlik, kooperatif ve benzeri, tüzel kişiliği bulunan çağdaş, katılımcı örgütlere kavuşturulmalıdır.

16. Çiftçi Birlikleri vasıtası ile suni tohumlama üniteleri kurulması teşvik edilmelidir.

Kanımızca bu Kongrede hayvancılığın sorunlarına yöneltilen çözüm önerilerinin bir tek mad-

desi dahi önemsenmeden geçilmeyecek hususlardır. Sunulan bildirimler ve Kongrede dile getirilen sorunların çözümü doğrultusunda hükümetlerimizin belirli stratejiler saptamalarını beklemekteyiz. Bu konuları hükümetlerimizin ve kamuoyunun dikkatlerine saygıyla sunarken en kısa zamanda çözüme kavuşturulmasını talep etmekteyiz.

Dr.Erol BARAZ	Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkanı	imza
Selçuk YAŞAR	SETBİR Yönetim Kurulu Başkanı	imza
Hasan METİN	Türkiye Veteriner Hek.Bir.Merkez Konseyi Başkanı	imza
Mahir GÜRBÜZ	TMMOB Ziraat Müh. Odası Başkanı	imza

TMMOB • ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI CHAMBER OF AGRICULTURAL ENGINEERS

KARANFİL SOKAK 28/19 • 06034 KIZILAY - ANKARA TEL: 9 (4) 418 31 15 - 425 05 55 • FAX : 418 51 98

SAYI :

TARİH : 21 /07 /1993

KONU :

SETBİR Yönetim Kurulu Başkanlığı'na,

İlgi: 29.06.1993 gün 417 sayılı olarak kimi kamu kuruluşlarına gönderilen SETBİR KOORDİNATÖRÜ Güngör OKAY imzalı yazı

İlgi yazıda, Ekim 1993 ayı içerisinde SETBİR, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından, ortaklaşa olarak Erzurum'da "Doğu Anadolu Ekonomisinde Hayvancılığın Yeri ve Sorunları" konulu bir panel düzenleneceği belirtilmiştir.

Yazıda sözü edilen ortak düzenleme, Oda'mız yetkili organları ile katılımcı oldukları belirtilen kuruluşların yetkilileri arasında gerçekleştirilmiş, resmi nitelikli bir toplantı ile kararlaştırılmış değildir. Sayın Güngör OKAY'la gerçekleştirilen sözlü görüşmede, kendilerince dile getirilen talep üzerine, Oda Başkanı tarafından, kişisel düşünce koşulu ile önerinin değerlendirilebileceği iyi niyetle ifade edilmiştir.

Yönetim Kurulu'muz bu öneriyi, geçtiğimiz haziran ayında ortaklaşa düzenlenen hayvancılıkla ilgili kongre çalışmaları ve kongre sonrası broşür yayınlanması uygulamalarıyla birlikte değerlendirmiştir.

Söz konusu değerlendirme sonucunda; kongre kitapçığına yazılan önsözde, Oda'mızın hiç bir şekilde katılmadığı ve farklı düşündüğü görüşlerin Ziraat Mühendisleri Odası adına da belirtilmiş olması, bu konuda kongre salonunda yapılmak zorunda kalınan açıklamaya rağmen, kongre sonrası SETBİR tarafından hazırlandığı anlaşılan broşürde de hiçbir şekilde doğru bulmadığımız kimi görüşlerin Oda'mız adına tekrar dile getirilmiş bulunması, üstelik bunun dört kuruluş yetkilisince, imzalanmış ortak bildiriye basmak yerine, yalnızca imzaların fotokopilerinin yayınlanıp, bildiriye yer alması görüşlerin ortak düşünceler anlamında yansıtılması gibi davranışların, ilkeli işbirliği ve demokratik kuruluşlar arasında bulunması gereken karşılıklı görüşlere saygı ve güven anlayışlarıyla bağdaşmadığı görüşlerine varılmıştır.

Yönetim Kurulu'muz, açıklanan nedenlerle, Oda Başkanı tarafından iyi niyetle karşılanan, "Erzurum'da ortak panel" önerisinin, bu koşullarda benimsenmesinin uygun olmayacağı kararına, özülerek varmış bulunmaktadır.

Bilgilerinize saygıyla sunarız.

Mahir GÜRBÜZ

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Yem Yönetmeliği Hazırlandı

Geçtiğimiz sayıda duyurulduğu üzere Ziraat Mühendisliği Yetki Tüzüğü'nün gerektirdiği düzenleme çalışmaları, Oda'mız uzmanlarınca sürdürülmektedir.

Zirai Mücadeleyle ilgili olarak hazırlanan ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından uygun bulunarak yürürlüğe koyulan iki yönetmelikten sonra, Yem Yönetmeliği'nin değişmesine ilişkin taslak da hazırlandı.

Tüzüğün 6. maddesinde "Yem Sanayii ve Yem Kontrolü" ile ilgili olarak yer alan hüküm doğrultusunda meslektaşlarımıza tanınmış yetkilerin yönetmeliğe yansımaları sağlayan çalışma tamamlanarak, Bakanlığa sunuldu.

Benzeri çalışmaların yaygınlaşması anlamında, bütün meslektaşlarımızın katkılarını bekliyoruz.

Zirai Mücadeledeki Meslek Hakları İçin Genelge Yayınlandı

Oda'mız çalışmaları sonucunda uygulamaya koyulan "ZİRAİ MÜCADELE İŞLERİNİ ÜCRET KARŞILIĞINDA YAPMAK İSTEYENLER HAKKINDAKİ YÖNETMELİK" ve "ZİRAİ MÜCADELE İLAÇLARININ PERAKENDE SATILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK" isimli yeni düzenlemelerin, amacına ulaşması doğrultusundaki başvuru sonucunda, açıklayıcı genelge yayımlandı.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığına yazılan 13.5.1992 gün ve 7.320-450 sayılı yazılarımızda dile getirilen görüş doğrultusunda Bakanlık Müsteşarı imzalı ve 8.6.1993 tarihli genelge ile Yönetmeliklerin Ziraat Mühendisliği Yetki Tüzüğü hükümlerine göre hazırlandığı, Yönetmelikler gereği hizmetlerin ziraat mühendislerince yürütüleceği, Yönetmeliklerde öngörülen nitelikleri taşımayanlara izin verilmemesi gerektiği hususları, açıklanmıştır.

Üye meslektaşlarımızın konuya duyarlık göstermelerini, mesleğin hukuki haklarına sahip çıkmalarını bekliyoruz.

T. C.
TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : TRS

Konu : 10035

ANKARA

8.1.6/1993

DAĞITIM YERLERİNE YAZILMIŞTIR

..... VALİLİĞİNE

(İl Müdürlüğü)

6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Korantina Kanunu ve ziraat Mühendislerinin Yetki ve Görevleri Hakkındaki Tüzük hükümlerine uygun olarak hazırlanan; Zirai Mücadele İşlerini Ücret karşılığında yapmak isteyenler hakkındaki Yönetmelik, 19.03.1993 tarih ve 21529 sayılı Resmî Gazete'de, "Zirai Mücadele İlaçlarının Perakende Satılması Hakkındaki Yönetmelik" ise 29.03.1993 tarih ve 21536 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Zirai Mücadele çalışmalarının teknik ve ekonomik gereksinimlere en uygun yöntem ve araçlarla yürütülebilmesi amacıyla yapılan bu düzenlemelerin, amacına ulaşabilmesi için, uygulamaların çok düzenli ve sağlıklı biçimde denetlenmesi önem taşımaktadır.

Yönetmeliğin çıktığı tarihte kazanılmış olan haklar saklı tutulmak şartıyla, bu çalışmaların yönetmeliklerde gösterilmiş olan meslek mensupları tarafından yürütülmesi zorunluluğuna kesinlikle uyulacaktır. Zirai mücadele işlerini Ücret karşılığı yapan gerçek ve tüzel kişiler düzenli olarak denetlenecek, yönetmeliklerde belirtilen nitelikleri taşımayan kişi ve kuruluşların bu hizmetleri yürütmesine hiç bir şekilde izin verilmeyecektir.

Her iki yönetmelikle İl ve İlçe Müdürlüklerine verilen izin ve ruhsat işlemleri ve denetim görevlerinin eksiksiz yerine getirilmesi ve bu yönetmeliklerin ilgili bütün kişi ve kuruluşlara duyurulmasının temini için gereken işlemlerin yapılmasını rica ederim.

BAKAN ADINA

Prof.Dr.Erkan BENLİ
Müsteşar

ZİRAİ MÜCADELEDE
GÜVENCENİN SİMGESİ

AGRO-SAN

BİTKİYİ KORUMAK İNSANI YAŞATMAKTIR

HERBİSİTLER

- AGRO-D ESTER
- AGRO TRİFLURAN 48 EC
- AGRO-DRAM 6E
- AGRO-KİMOLİN 50 WP
- AGRO-D AMİN
- AGROPUR F-36
- TARGA SÜPER

FUNGİSİTLER

- AGROMİN PN
- RUBİGAN 12 EC
- KARATHANE LC
- BENDAZİM 50 WP
- AGRO DODİNE 65 WP
- MANKOTAM M 45
- CLORTOSİP
- AGRO-BAKİR 50 WP
- ENOVİT SÜPER
- SABİTHANE
- AGRO CAPTAN 50 WP
- AGRONEB ME 022
- AGROCOL 70 WP
- TACHİGAREN

İNSEKTİSİT VE AKARİSİTLER

- COMİTE
- MONACRON 40 SC
- AGRO-CYPETHRİN 20 EC
- AGROVİN 5 TOZ
- AGRO-PARATHİON 35 EC
- AGROTHANE 20 EC
- AGROSBAN 4
- AGROSBAN 7
- AGROMON 600 SL
- OFUNACK 40 EC
- AGRO-CYPETHRİN SÜPER
- AGROVİN 85 WP
- AGRO DDVP 50 EC
- SÜLFANEX 35 WP-EC
- DİMETON 40 EC
- TETRASİT V 18
- AGRO MALATHİON 2 TOZ

DİĞERLERİ

- BROMAGRO
- ORG-E-VİT
- AGRO GİBB
- PRO-GİBB. TABLET

Vali Konağı, Cad. Sonu Yapı Kredi Bankası Vakıf Apt.
Kat.2-3 80220 Nişantaşı - İST. Tel: 231 28 00 (6 Hat) Fax: 247 98 57

Maliye Ve Gümrük Bakanlığı'nun Yetkilerini Aşmasına Tepki

Bilindiği gibi kamu görevlileri'nin yan ödeme ve özel hizmet tazminatları, yıl sonlarında bir yıl süreyle geçerli olmak üzere çıkanlar Bakanlar Kurulu kararlarıyla düzenlenmektedir. Uygulamalar ise bakanlıklar ve kuruluşlarının önerilerinin Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından vize edilmesi üzerine gerçekleştirilmektedir.

Bu çerçevede, 1993 yılı yan ödeme ve özel hizmet tazminatı uygulaması için Bakanlıkca gönderilen cetvellerin vize işlemi sırasında, ziraat mühendisi ve ziraat teknisyeni ünvanlarının karşısına kalemlerle (Arazi) sözcüğü yazılmıştır. Gönderilen cetvellerin bütçe kuralları ve ödenek miktarları açısından incelenmesi anlamında olması gereken vize yetkisi, bu işlemle açıkça aşılmış ve adeta Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının personelinin hangi konumda çalış-

acağı hususuna, Maliye ve Gümrük Bakanlığı karar verir duruma gelmiştir.

Her ne kadar, geçen sayımızda yayınlandığını duyurduğumuz Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı yan ödeme genelgesi ile meslektaşlarımızın "arazide kontrol" hizmeti yaptıkları belirtilerek, ödemelerin buna göre yapılması belirtilmiş ise de, vize cetvelinde yer alan (Arazi) deyimi, kimi illerde tereddütler yaratmıştır, uygulama farklılıklarına neden olmuştur. O nedenle, olmayan bir yetkinin kullanılamayacağı ve Bakanlığın iç işlerine karışamayacağı hususlarının Maliye ve Gümrük Bakanlığına bildirilmesi amacıyla, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına konuya duyarlık gösterilmesi, yetki ve haklara sahip çıkılması anlamında, aşağıda örneği verilen yazı sunulmuştur.

TMMOB • ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
CHAMBER OF AGRICULTURAL ENGINEERS

KARAFIL SOKAK - 06100 • 06636 KIZILAY - ANKARA TEL: 9 (4) 418 51 15 - 485 08 51 - FAX: 418 51 98

SAHI: 7.130-421

TARH: 11/05/1993

KONU:

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI'NA,
ANKARA

Yan ödeme ve özel hizmet tazminatı uygulamalarında ortaya çıkan ve tapra kuruluşlarında görevli teknik elemanları ilgilendiren, "yilda en az üç ay arazide bulunma" zorunluluğunun arınması sorunu konusunda, Bakanlık yönetiminin 1993'de sergilediği olduğu doğru ve çözümleyici yaklaşımı, görevli meslektaşlarımız adına takdirle karşılıyoruz. Yıllardan beri devam eden ve özülerek belirtmek gerekirse Bakanlığın geçmiş yöneticilerinin tarafından kaynaklanan sorunun açılmasında, Yönetiminizin ortaya koyduğu "çalışanın hakkına sahip çıkma" anlayışını, çağdaş bir tutum olarak değerlendirmiyor ve kutluyoruz.

Ne var ki, Bakanlığınızın çalışmasının hakkını sahiplenen bu tutumuna rağmen, Maliye ve Gümrük Bakanlığının vize cetvellerine koymuş bulunduğu bir hüküm nedeniyle, bir çok ilde uygulanma sorunları devam etmektedir. Bütçe Kanunu ve yan ödemelerle ilgili Bakanlar Kurulu Kararnamesi hükümleri uyarınca, hangi nitelikteki kaç kişiye hangi yan ödeme ve özel hizmet puantajlarının uygulanacağı yolundaki Bakanlık değerlendirmesinin vize edilmesi sırasında, Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkisini aşarak Bakanlık tapra kuruluşundaki ziraat mühendisleri ve ziraat teknisyenlerinin tümünün arazide çalışması gerektiği anlamına kayıt koymuş, vize cetvelinin ilgili bölüme, gündüze kadar bir benzeri görülmeyen bir kayıt düşülmüş ve elle parantez içinde (Arazi) yazılmıştır.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı bu tavrıyla, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tapra kuruluşlarında görevli teknik elemanların bütününe arazide çalışmasını, adeta öngörmektedir. Oysa, bir Bakanlığın personelinin hangi konumda çalışacağı ancak o Bakanlığın yetkisinde ve bir başka Bakanlığın bu konuda yetki kullanması hukuka da yönetici yeteneklerine de uygun değildir. Maliye ve Gümrük Bakanlığının bu tavrıyla, Bakanlığınızın işletmelerinde, laboratuvarlarında bizzat çalışan, ilgili kanunlarda yer alan görevlerin yerine getirilmesi için gıda ve yan işletme ve fabrikalarında, deniz ve iç sularda ve arazide yürütülen kontrol hizmetlerini adeta yok saymış, açıkça Bakanlığınızın görev ve yetki alanına tecavüzde bulunmuştur.

Bütçe Kanunu ve yan ödeme kararnamesinde yer alan yetkinin aşılması anlamına gelen bu durumun giderilmesi, Bakanlığınızın yetki ve görev alanına karışılmasının önlenmesi ve bu nedenle Bakanlığınız tapra çalışanları için yeni sorunlar yaratılmaması açısından, Maliye ve Gümrük Bakanlığı katında girişimde bulunularak yetki gaspı biçiminde vize cetveline yerleştirilen (Arazi) hükümünün kaldırılması hususunu değerlendirmelerinizle saygıyla sunarız.

Mahir GÜRBUZ
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

09.00 - 10.30	10.30 - 11.00	11.00 - 13.00	13.00 - 14.00	14.00 - 17.30
<p>KAYIT Prof. Dr. Fahri AKALCI</p> <p>AÇILIŞ KONUŞMALAR MAHİR GÜRBÜZ Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>KONUŞMALAR SUNUŞLAR Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>11.00 - 13.00 SUNUŞLAR Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>13.00 - 14.00 PANEL Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>14.00 - 17.30 PANEL Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p>	<p>09.00 - 10.30 AÇILIŞ OTURUMU Prof. Dr. Fahri AKALCI</p> <p>10.30 - 11.00 SUNUŞLAR Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>11.00 - 13.00 SUNUŞLAR Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>13.00 - 14.00 PANEL Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>14.00 - 17.30 PANEL Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p>	<p>11.00 - 13.00 SUNUŞLAR Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>13.00 - 14.00 PANEL Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>14.00 - 17.30 PANEL Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p>	<p>13.00 - 14.00 PANEL Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p> <p>14.00 - 17.30 PANEL Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p>	<p>14.00 - 17.30 PANEL Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ</p>

PROGRAM

9.30 - 10.30	AÇILIŞ OTURUMU Yönetici Prof. Dr. Sabit AĞAOĞLU Açılış Konuşması Mahir GÜRBÜZ	A.Ü. Ziraat Fakültesi Dekanı TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı
11.00 - 13.00	SUNUŞLAR Yönetici Prof. Dr. Necmi SÖNMEZ	Türkiye Çevre Vakfı Başkanı
	ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİNİN ANKARA KENTİ VE YEŞİL ALAN SİSTEMİ İÇİN İŞLEVİ Prof. Dr. Yüksel ÖZTAN	A.Ü. Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi
	TOPRAK KULLANIMI SİYASASI AÇISINDAN ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ Prof. Dr. Cevat GERAY	A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi
	ANKARA KENTİ PLANLAMASI VE ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ Haluk ALATAN	Yüksek Mühendis - Mimar / Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müşavir Yardımcısı
	ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ DEĞİŞİM SÜRECİ VE SORUNLARI Aytekin ÜLGER	Atatürk Orman Çiftliği Müdürü
14.30 - 17.30	PANEL ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİNİN İŞLEVİ VE YÖNETİMİ Yönetici Ali DİNÇER	Ankara Milletvekili, Ankara Eski Belediye Başkanı
	Prof. Dr. İrfan GIRGIN Aydan Bulca ERİM Rıfat DAĞ	A.Ü. Ziraat Fakültesi Mimar Ankara Büyükşehir Belediyesi APK Daire Başkanı
	Aytekin AKTAN Zeki Kamil ÜLKENLİ Doç. Dr. Halim PERÇİN Prof. Dr. Yalçın MEMLÜK	TMMOB Orman Mühendisleri Odası TMMOB Şehir Plancıları Odası Peyzaj Mimarları Derneği TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

SEMPOZYUM

• Oda'mızın hizmet ilkesi olarak benimsediği ve olanaklar elverdiğince gerçekleştirmeye çaba gösterdiği "tarım inceleme-irdeleme-sorgulama ve çözüm araştırma" anlayışımız, geçtiğimiz dönem içerisinde de, yeni etkinliklerle somutlaştırılmaya çalışıldı. TARIM VE MÜHENDİSLİK'in geçen sayısında, planlandığı duyurulan, SÜTÇÜLÜK KONGRESİ, ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ SEMPOZYUMU, HAYVANCILIK KONGRESİ etkinlikleri öngörülen zaman diliminde gerçekleştirildi. Aynı sayımızda başlanıldığı belirtilen, ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ DÖRDÜNCÜ TEKNİK KONGRESİ çalışmaları ise yoğun biçimde sürdürülüyor. Anılan sayımızda duyurulmamış olmasına rağmen 1 Temmuz 1993 tarihinde gerçekleştirilen ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRETİMİ VE İSTİHDAMI SEMPOZYUM'U ise 1993 ilk yarısının, sonuçlandırılmış beşinci mesleki ve bilimsel etkinliğini oluşturdu.

Aşağıda, gerçekleştirilmiş bu çalışmalarla ilgili tanımlayıcı bilgiler sunulmaktadır.

Anlamalı Bir İşbirliği...

TÜRKİYE 5. SÜTÇÜLÜK KONGRESİ Ankara Ziraat Fakültesi ve Oda'mızca Birlikte Düzenlendi

Oda Başkanı Mahir Gürbüz Sütçülük Kongresini açış konuşmasını yaparken

simden gerçekleşen katılımı, zenginleşti. Fakültemizin ilkeli işbirliği ve destek anlayışını saygıyla anıyoruz. 19. sayfada Kongre'yi tanıtıcı Programı sunuyoruz.

Kongreye sunulan bildirileri ve tartışmaları içeren Kongre Kitabını yayınlamış bulunmaktayız.

Tarım ve Köyleri Bakanı
Necmettin Cevheri Sütçülük Kongresinde

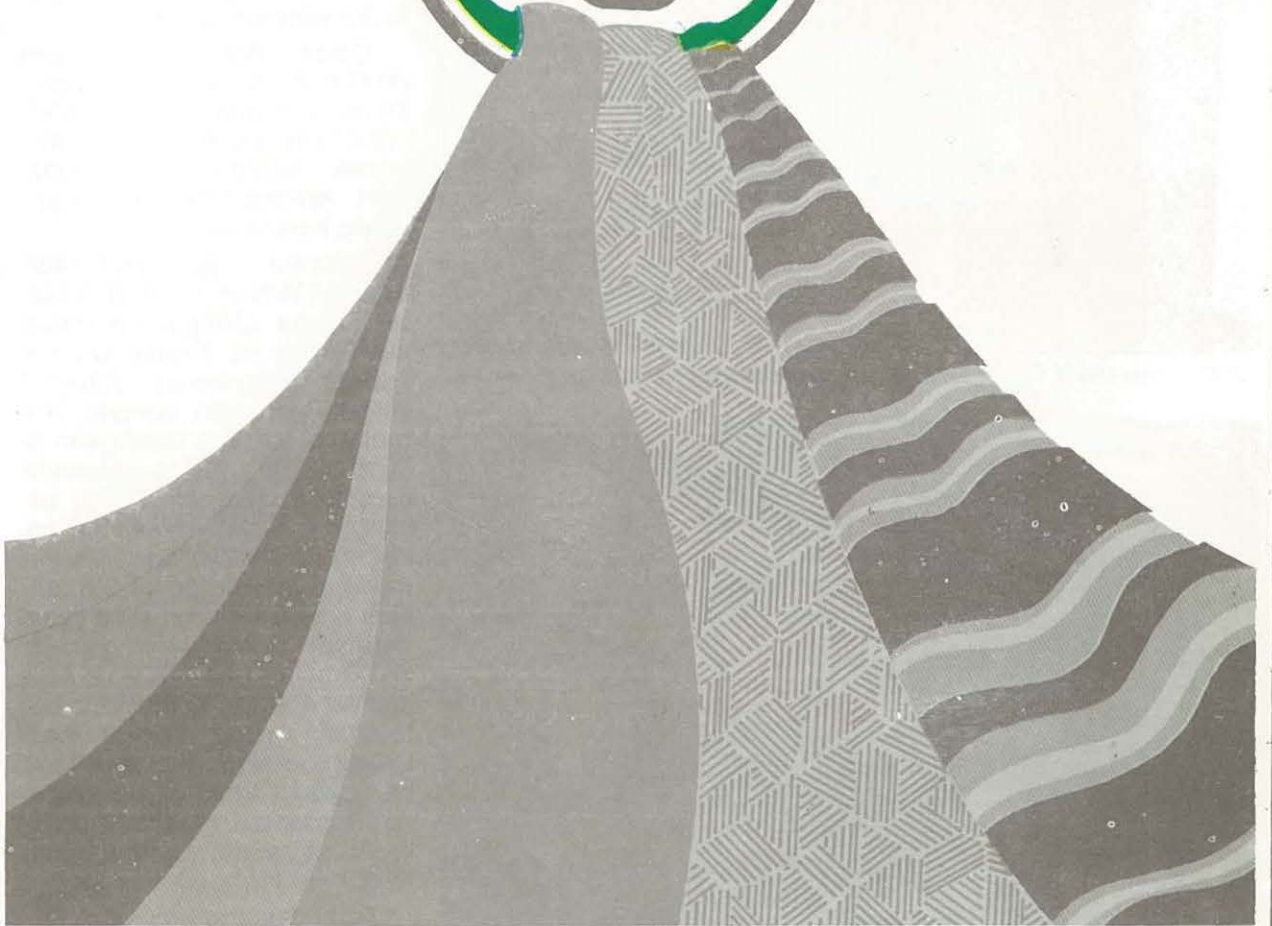
Sütçülük alanında Ankara Ziraat Fakültesi Süt Teknolojisi Bölümü tarafından gerçekleştirilmiş dört kongrenin ardından, beşincisi Oda'mızın da etkin katılımıyla, 20-21 Mayıs 1993 tarihlerinde Ankara'da yapıldı.

"21 MAYIS DÜNYA SÜT GÜNÜ" gözetilerek zamanlanan kongre, her düzeyde yetkililer ve sektörde rol alan tüm kesimlerin yoğun ilgisiyle karşılandı. Tarım ve Köyleri Bakanı Sayın Necmettin CEVHERİ'nin katıldıkları ve konuk olarak konuştukları Kongre, bilim insanı, uzman, süt üreticisi, süt sanayicisi, tüketici, her ke-

5.Sütçülük Kongresinde tartışmacılar:Dr. Okan Alpar, Prof.Dr. Gürol Ergin, Dr. Erol BARAZ(Oturum Başkanı) ve Malkara kaymakamı Turan FREN

ÇUKOBİRLİK

Adres: Mersin Yolu ADANA
Telgraf Adresi: ÇUKOBİRLİK

Tlf: Santralı 280379 (5 Hat)
P.K.: 3 Telex: 63884-63885-63886

Dünya Çevre Günü '93 ün Gündemi Atatürk Orman Çiftliği

Dünya Çevre günlerini, nostaljik yaklaşıma, törensel nitelikli yasak savma yerine, çevre-tarım ilişkilerini sorgulama sorumluluğuyla değerlendirmeyi, gelenekselleşen bir uygulama haline getiren Oda'mız, Atatürk Orman Çiftliği'ni gündeme taşıyan çalışmasıyla, önemli bir sorunun daha tartışılmasına ortam yarattı.

Günümüze kadar, çoğunlukla resmi anlayışlarla, ya da kimi amaçlı yaklaşımlarla ele

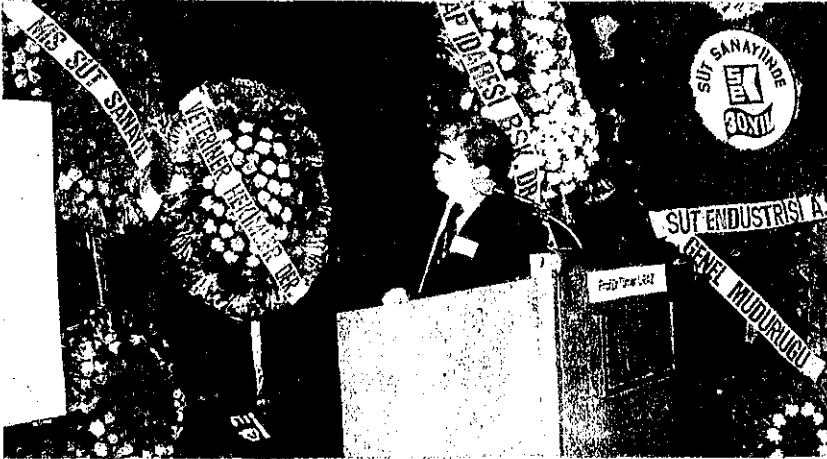
Sempozyum çerçevesinde düzenlediğimiz AOÇ Fotoğraf Sergisi

alınan çiftlik, 'dünü-bugünü-geleceği ile Atatürk Orman Çiftliği Sempozyumu' ile ilk kez bütünlükçü ve çok boyutlu bir yaklaşımla ele alındı.

Çevre Bakanı Doğançan AKYÜREK, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Murat KARAYALÇIN'ın konuk konuşmacı olarak katıldıkları SEMPOZYUM, Ankara ölçeğinde yoğun ilgiyle karşılandı.

Salonda gerçekleştirilen SEMPOZYUM'un dışında, Ankara halkına Çiftliğin tanıtımını amaçlayan ve Kızılay Güvenparkta düzenlenen, fotoğraf sergisi, bir hafta süreyle, onbinlerce Ankaralı tarafından ilgiyle izlendi. Sergi alanında gerçekleştirilen bir başka çalışmayla ise hazırlanan bir ortak metin imzaya açıldı ve kamuoyunun Çiftliğe ilişkin düşüncelerini belirten dilekçeler derlendi. Sempozyum ve sergi, Oda'mız ve çalışmamıza katılan Ankara Büyükşehir Belediyesi, Orman Mühendisleri Odası, Şehir Plancıları Odası ve Peyzaj Mimarları Derneğince hazırlanan bildirilerin, posterler biçiminde yayınlanmalarıyla, yeni bir boyut kazandı.

Sempozyumun ve sempozyum sonrası kokteylin düzenlenmesi ve bu etkinliğin yayı-

Prof. Dr. Tümer URAZ Türkiye 5. Sütçülük Kongresinde açılış bildirisini sunarken

Çevre Bakanı Doğançan AKYÜREK AOÇ Sempozyumunda konuşurken

Sayın Ankara halkının Oda'mız aracılığıyla TBMM Başkanlığına ilettiği "Atatürk Orman Çiftliği" konusundaki özelemlerini açıklayan metin aşağıda sunulmakta olup bu metni 3209 Ankara'lı imzaladı.

TBMM BAŞKANLIĞI'NA

TBMM/ANKARA

Ülkemizin başkentinde yaşamının onurunu taşıyoruz. Bunun bilincindeyiz. Ayrıca, bu onuru taşımanın bize getirdiği sorumluluğun da ayarındayız. Bu sorumluluk bizlere, "Ankara'yı Ankara yapan" tüm tarihsel ve doğal değerlere kıskançlıkla sahip çıkma hak ve ödevini de yüklüyor. İnaniyoruz ki Yüce Meclisimizin saygıdeğer üyeleri de bu hak ve ödevlerin gerekleri doğrultusunda üzerlerine düşeni yapacaklardır.

Atatürk Orman Çiftliği'nin, başta biz Ankaralılar olmak üzere tüm yurttaşlarımızın sahip olmaktan övünç duyabilecekleri tarihsel ve doğal bir gösterim merkezi, kültürel ve bedensel etkinlikler ortamına dönüştürülmesinin gereğine inaniyoruz. Bu yolla, başta Mustafa Kemal ATATÜRK olmak üzere Cumhuriyetimizin kurulması ve yüceltilmesi uğraşısına katılanlara olan saygı ve sevgilerimizi gelecek kuşaklara da taşıyabileceğimizi düşünüyoruz.

Bu düşünce ve özelemlerle, Atatürk Orman Çiftliğinin, yasasında belirtilen amaçlara uygun bir biçimde korunması ve Ankara halkının sosyal gereksinimleri doğrultusunda geliştirilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması dileğimizdir.

Bu konudaki girişimleri destekleyeceğimiz umuduyla saygılar sunarız.

Adı ve Soyadı

Adresi

İmzası

na dönüştürülmesi aşamalarında çok önemli maddi katkılar sağlayan Ankara Büyükşehir Belediyemize, Başkan Sayın Murat KAYALÇIN'ın kişiliğinde şükran duygularımızı sunuyoruz.

**Tarımsal Destekleme
İzmir'de de ele alındı**

Ege Bölge Şubemiz tarafından düzenlenen "TARIMDA DESTEKLEME POLİTİKALARI" Paneli, 28 Nisan 1993 tarihinde İzmir'de gerçekleşti.

Oda adına başkan Mahir GÜRBÜZ'ün de konuşmacı olarak katıldığı ve Prof. Dr. Emin İŞIKLI'nın yönettiği Panel'de TARIŞ Genel Müdürü Prof. Dr. Oğuz OYAN, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayhan ÇIKIN, Kemalpaşa Ziraat Odası Başkanı İbrahim SAYGIOĞLU ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği adına Tuğrul YEMİŞÇİ görüşlerini açıkladılar.

Oda'mızın gündeme getirdiği önemli konuların, ülke ölçeğinde yaygınlaşması ve tartışılması anlamında önem taşıyan çalışma, geniş bir tarım üreticisi kitlesi ve meslektaş topluluğunca ilgiyle izlendi.

AOÇ Sempozyumu nedeniyle Ankara'lılar TBMM'ne dilekçe imzalarırken

antbirlik

- * Pamuk
- * İplik
- * Rafine Pamuk yağı
- * Küşbe
- * Linter
- * Kuşbaşı
- * Kapçık
- * Sabun pastası
- * Rafine ayçiçeği yağı

**PAMUK VE YAN ÜRÜNLERİYLE
MİLLİ EKONOMİYE DÖVİZ KAZANDIRAN
ÜRETİCİ DOSTU BÜYÜK KURULUŞ**

ANTBİRLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

P.K.34 ANTALYA
Tel : (31) 41 29 74 (5 hat)
Fax: (31) 41 44 34
Teleks: 56124 coop tr.

Ortak Kooperatifleri *BİRLİK TESİSLERİ*

Antalya
Manavgat
Serik
Yeniköy
Kınık

Topçular 1 Çırçır ve
Prese fabrikası
Topçular Sawgın Fabr.
Topçular Yağ Kombinası
Manavgat, Serik, Yeniköy
Çırçır ve prese fabrikaları
Aksu İplik Fabrikası

Odamız, Hayvancılığın Sorgulandığı Ortak Çalışmaya Katıldı

Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği (SETBİR) ve Türk Veteriner Hekimler Birliği tarafından planlanan "2000' LERE DOĞRU TÜRKİYE HAYVANCILIĞI KONGRESİ" ne Oda'mız da etkin ve aktif konumla katıldı.

9-10 Haziran 1993 de Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü salonunda toplanan Kongre, düzenleyici örgüt başkanlarının konuşmalarıyla açıldı. Oda'mız Ege Bölge Şube Başkanı Prof. Dr. Sayın Reşit SÖNMEZ'in yöneticiliğindeki açılış oturumuna katılan Devlet Bakanı Sayın Erman ŞAHİN ve Tarım ve Köyşleri Bakanı Sayın Necmettin CEVHERİ hayvancılığa ilişkin görüşlerini açıkladılar.

Oturum başkanı, bildiri sahibi, tartışmacı ve panelist olarak yirmibeş meslektaşımızın programlı olarak, çok fazla sayıda meslektaşımızın ise izleyici ve katılımcı konuşmacı olarak katıldıkları Kongre, büyük bir üretici kitlesinin de yoğun ilgisiyle karşılandı.

Oda Başkanı tarafından aşağıda sunulan açılış konuşmasında da belirtildiği üzere, aynı sektöre hizmet üreten mesleklerin örgütlerinin birbirlerine karşı sorumlu ve saygılı davranmaları ilkesine karşın kimi yanlış, haksız ve kurnaz davranışlar nedeniyle, başlangıçta simgelediği ilkeli birliği, sonuçta aynı ölçüde sergileyemedi.

Bu konuda, mesleğimiz adına gösterilen duyarlık dergimizin "meslek hakları çalışmaları" bölümünde "Hayvancılık 2000 Kongresi ve Bir Senaryoya Tepki" başlığı altında, üyelerimizin bilgilerine sunulmuştur.

HAYVANCILIK 2000 KONGRE'sinde Oda adına yapılan açılış konuşması

Bilim ve teknik alanındaki tüm gelişmeler, canlıların yapısını değiştirmeye başlayan biyoteknolojik devrimlere rağmen, ikibinli yıllar toplumunun gündeminde de ciddi ölçüde açlık vardır, insanca beslenme vardır. "Ölümden önce açlığın korkusunu duyan" insanoğlu, hızlı nüfus artışı ve doğal kaynakların hızla yitimi sorunsalı nedeniyle, nitel ve nicel boyutlu önemli beslenme ve bunlara bağlı sağlık sorunlarıyla karşı karşıyadır.

Tanımlamaya çalıştığım bu açmazların, ekonomik, ekolojik, teknolojik ve toplumsal nitelikli çok sayıda etkileyici değişkeni kuşkusuz vardır. Ama bize göre, insanın yaşamasının, insanın beslenmesinin, toplumun sağlıklı geleceğinin birinci koşulu, ön koşulu yeterince besin üretimidir. O nedenle, Türkiye hayvancılığını deyim yanlış sayılmaz ise masaya yatırmak, sektörel gerekçeleri açısından olduğu kadar, toplumsal temelleri bakımından da zorunluluktur. Tüm çabalara rağmen, bu alanda da, hayvancılıkta da sorunlar devam edi-

yorsa o sorunları sık sık da olsa, böylesi bilim ve teknik platformlarında sorgulamak, gündeme getirmek ve birleşilen çözüm yaklaşımlarını daha güçlü ve etkili sesle tekrarlamak çözümleyicilik sorumluluğu açısından, toplumsal gerekliliktir.

Biz Ziraat Mühendisleri Odası olarak, mesleğin ve tarımın sorunlarını, yalnızca yüzeysel göstergelerle gündeme taşıma hakkını kendimizde göremiyoruz. Sorunları tanımlamak ya da eleştirmek yerine, çözümlemelerini araştırmayı, oluşturmayı ödev biliyoruz. Meslek kuruluşlarının teknolojik birikimlerinin, çözüm politikalarına dönüşmediği sürece onlardan yararlanacak siyasal ve yönetsel odakların kararlarından tek başlarına sorumlu olmayacakları inancını taşıyoruz. Bunu demokrasinin yalnızca talep mekanizması değil, talepte bulunanların sorumluluklarını da içeren, katılımcı özü açısından, zorunlu buluyoruz.

Oda'mız son yıllarda, tarımı her boyutuyla ele alıp, sorgulayan, çözüm araştıran yirmiyi aşkın bilim ve teknik etkinliğini, dört bin sayfayı aşan bilim ve teknik özlü yayımını, işte bu toplumsal sorumluluk anlayışı gereği, realize etmiştir. Oda'mızın bu yaklaşımının, saygıdeğer başka meslek kuruluşu ve örgütlerince de benimsenmiş, paylaşılmış olmasını ortak geleceğimiz adına, mutlulukla karşılıyoruz.

Hayvancılığımızın, sistemde ödevli üretici-tekokrat-tüketici-sanayici, tüm kesimlerin örgütlerince ortaklaşa sahiplenilmesini, birikim ve deneyimlerimizin ortak potada yoğrulmasını ve ortak çözüm anlayışlarında buluşulmasını sağlayacak olması anlamında, dört örgütümüzün ilkeli birliğini ve dayanışmasını, ülkemiz adına umutla karşılıyoruz. Oda'mız adına bu mutlu birliği gerçekleştiren Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türkiye Veteriner Hekimleri Birliği ve Süt Et Sanayici ve Üretici Birliğine şükran duygularımızı sunuyorumuz.

"Niçin hayvancılık?" türünden bir soruya karşılık olmak üzere ekonomik ve toplumsal özlü bir çok gerekçeyi saymak mümkündür. Hayvancılığımızın ulusal ekonomi içindeki payı, tüm yaşanmış olumsuzluklara rağmen, bugün de önemlidir. 1991 tarım sayımının son verilerinde yer alan 13.2 milyon sığır, 42.2 milyon koyun ve 14.5 milyonluk keçi popülasyonuyla, OECD ülkeleri içerisinde sayısal anlamda üçüncü sırayı alan hayvancılığın üretim potansiyeli, üretim gücü, günümüzde de geçerlidir, önemlidir. Tarımsal üretim içerisinde girdi kullanımını en verimli ve girdilerle yaratılan katma değeri en maksimum kulan üretim dalı hayvancılıktır. Türkiye toplumunun insanca beslenmesi, sağlıklı geleceği bakımından, hayvancılık çok ciddi ihtiyaçtır, tarım ürününün değerlendirilmesi anlamında, hayvancılık, çok ciddi önemli şanstır.

Hayvancılığı konuşmak, aslında bütünüyle Türkiye tarımını konuşmaktır. Çünkü son sayım göstergeleri ortaya koymuştur ki, tarımsal uğraş içinde bulunan hane halklarının % 96.4 ünde bitkisel üretimle hayvansal üretim birlikte gerçekleştirilmektedir.

Hayvancılığı görüşmek, aslında tümüyle Türkiye toplumunu, insanını konuşmaktır. Çünkü 4 milyon 91 bin tarım işletmesinin büyük çoğunluğunun geçiminde hayvancılık önemli yer tutmaktadır. 60 milyona dayanan kitlemizin temel besin alanı hayvansal protein ihtiyacını bu kesim sağlamak durumundadır.

Hayvancılığı tartışmak, ekonomiyi tartışmaktır, çünkü hayvancılık ürünleri imalat sanayiinde önemli paya sahiptir, ekonomiye katma değer üretiminde hayvancılığın ciddi rolü vardır ve ihracat potansiyeli açısından hayvancılığa dayalı ürünlerin önemli şansı bu gün de gelecekte de vardır, geçerlidir.

Nereden bakılırsa bakılsın, ekonomi ve toplumsal yaşam bakımından son derece belirleyici fonksiyonlara sahip olan hayvancılığımız, yapısal ve dönemsel özellikli önemli sorunlarla da karşı karşıyadır.

Üretim potansiyeli ve fiziki büyüklük anlamında yeterli boyutlara sahip olunmasına rağmen, ekonomi içerisinde yeterli büyüklüğe erişilememiştir.

Et ve süt verimi bugün de düşüktür ve Türkiye ne siğircilikte ne de koyunculukta kendi koşullarına uygun, optimum verimli ırk ıslahını popülasyon ölçeğinde, ülke ölçeğinde başarabilmiş değildir. Bu nedenlerle, örneğin 1992 yılı milli geliri içerisinde hayvancılık payı % 5.5 civarındadır, örneğin bir gelişmişlik göstergesi olarak zaman içinde artması gereken tarımsal üretimdeki hayvancılık payı, son kırk yılda artmak bir yana, % 37 den %35 e düşmüştür.

Bütün tarımsal üretim için geçerli olan küçük işletmecilik, hayvansal üretim için de geçerlidir. Toplam işletmelerin ancak % 3.6 sı yalnızca hayvancılıkla uğraşmaktadır, köylü ailesi başına 3 siğir, 11 koyun düşmektedir.

Üretim gelişmesi hiç bir plan döneminde, öngörülen hedefe ulaşamamıştır. Son on yılda süt ve et büyüme hızları, % 4 ve % 3 le nüfus artış hızının biraz üzerinde seyretmiştir. Ne varki, bu konularla ödevli iki kuruluş olan DPT ve DİE arasındaki sayısal değerlendirmeler farklılıkları, değindiğimiz artış hızlarının da ihtiyatla karşılanmasını gerektirmektedir.

Dış ticaret ilişkileri, öncelikle 1984 le başlayan ithalat fırtınasından sonra, giderek olumsuz bir eğilim göstermiştir. 1982 de 492 milyon dolar olan hayvan ve ürünleri ihracı, 1992 de % 71 gerilemeyle 140 milyon dolara inerken, 1982 de 24 milyon dolar olan hayvan ve hayvancılık ürünleri ithali-ki bunun içinde damızlık alımları yoktur-15 kat yükselerek 353 milyon dolara ulaşmıştır. Türkiye açıkca net et ve süt ithalatçısı olmuştur. Son üç yılda 6 ile 8 milyon dolar düzeyinde seyreden süt ve ürünü ihracına karşılık, ithalatı 17 ve 27 milyon dolara çıkmıştır. 1990 daki 21 milyon

dolar et ihracına karşılık 14 milyon dolarlık, 1991 deki 12 milyon dolarlık ihraca karşılık 32.6 milyon dolarlık ve 1992 deki 21.8 milyon dolarlık ihracata karşılık 33 milyon dolarlık et ithali yapılmıştır.

Kaba yem üretimimiz büyümemiştir. İleri ülkelerde % 25-30 larda olan yem bitkisi üretim alanı % 3 leri aşamamıştır.

Yeterli bilgi ve fiziki altyapılar oluşmadan gerçekleştirilen damızlık ithalatı, beklenen yerli damızlık üretimini gerçekleştirilebilir noktaya gelememiştir. Türkiye'nin bugün ulusal koşullarda oluşturulmuş bir damızlık üretim potansiyeli, yazık ki yoktur, Popülasyon ıslahını sağlayacak melezleme çalışmalarının hızı kesilmiştir. Yapay tohumlama, yaygın değildir, yeterince etkin değildir.

Dengeli ürün pazarı oluşturulamamış, tüketim alışkanlığı da yerleştirilemediğinden, süt üretiminin azlığına rağmen, fiyatlar genellikle düşük kalmıştır. Süt ve et işleme sanayiinde, modern nitelikli işletmelerin belirleyicilik rolü, % 10 ların üzerine çıkamamıştır. Pazar zincirinde araçların etkinliği, üreticileri de tüketicileri de zora sokmaktadır.

Üretici ekonomik nitelikli bir örgüt yapısından yoksundur.

Üretimi yönlendirecek, makro ölçekli master planları yada stratejileri, oluşturulmuş değildir.

Sayıları çok daha artırılabilir bu sorunların, kuşkusuz akılcı ve doğru çözüm yaklaşımları da vardır, bulunmaktadır. Bize göre çözümleyiciliğin birincil koşulu, sorunu bir bütün içinde görmek, doğru teşhis koymak, ve çözüm için ilgili her kesimin demokratik katılımını sağlamaktır. Umud ediyoruz ki bu kongre de, bu doğrultuda kullanılabilir, uygulanabilir, gerçekçi ve tutarlı yaklaşımları sergileyecektir. Ülkeyi yönetenlerden, yönetmeye aday siyasal karar odaklarından, teknokratlar olarak beklediğimiz, bu tür çoğulcu demokratik forumların üretimlerine, yaklaşımlarına, o ciddiyette eğilmek, gerekirse tartışmak, ama mutlaka bunlardan yararlanmaktır. Sevgili tarım üreticilerimizden dileğimiz, sorunlarını başkalarının çözeceğini bekleyen tavırsızlık ve teslimiyet yerine, sorunlarını sahiplenme, çözümlerini üretme ve örgütlü davranışla bunları talep etme bilinciyle, dinamiği ile davranışlarıdır. Ülkesine, ulusuna sorumlu teknokrat örgütü olarak hizmet verdiğimiz tarım kesiminin sorunlarını sahiplenme, ama ondan önemlisi çözümlerini arama yükümlülüğümüzü artırarak sürdüreceğimizi, bu konuda oluşacak politika ve pratikler için istenebilecek katkıları sağlamayı yurt ödevi bildiğimizi, ilgili, yetkili herkesin bilgilerine sunuyoruz. Kongrenin çoğulcu, katılımcı bir tartışma ortamı oluşturması, somut çözüm doğrultuları üretmesini diliyoruz.

Mahir GÜRBÜZ
Yönetim Kurulu Başkanı

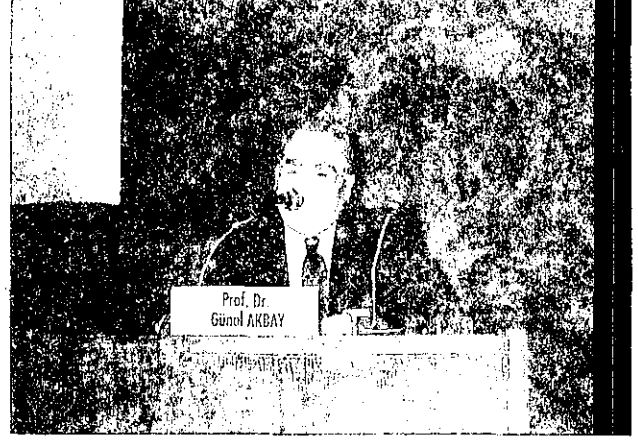
Sürekli Gündemimiz, "Öğretim ve İstihdam" Sempozyum Kapsamında Ele Alındı

Dergimizin diğer bölümlerinde değinilen "meslek hakları çalışmaları" kapsamında gerçekleştirilen bir etkinliği de, "Öğretim-İstihdam Sempozyumu" oluşturdu.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu, Devlet Planlama Teşkilatı ve Ziraat Fakültelerimizin katkılarıyla düzenlenen çalışma, çalışan-çalışmayan ve öğrenci, çok sayıda meslektaşımızca ilgiyle izlendi.

Devlet Bakanı Sayın Necmettin CEVHERİ, Tarım ve Köy İşleri Bakanı Sayın Refaîttin ŞAHİN, YÖK Başkanı Prof. Dr. Sayın Mehmet SAĞLAM ve Ankara Üniversitesi Rektörü, değerli meslektaşımız Prof. Dr. Sayın Günal AKBAY'ın, konuk olarak görüşlerini açıkladıkları sempozyum, Oda adına Başkan Mahir GÜRBÜZ tarafından yapılan konuşmayla başladı.

Sorunu tanımlayıcı ve tartışıcı üç bildirinin

Ankara Üniversitesi Rektörü, meslektaşımız Prof. Dr. Günal AKBAY Öğretim ve İstihdam Sempozyumunda konuşurken

Eğitim ve İstihdam Paneline katılanlar: Güner DEMİREL, Prof. Dr. Cemal TALUĞ, Prof. Dr. Yusuf ZEREN, Prof. Dr. Osman TEKİNEL

Öğretim ve İstihdam Sempozyumuna katılanlar

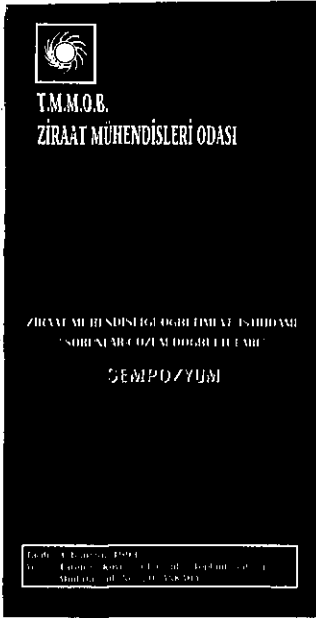
sunulduğu sempozyum, Gazeteci Zülfiyar DOĞAN'ın yönettiği ve daha çok işsiz ziraat mühendisi ve öğrencilerimizin ilginç görüşlerini özgürce sergiledikleri FORUM'la yeni bir boyut kazandı.

Çözümleyici yaklaşımların dile getirildiği PANEL ile sonuçlanan Sempozyum, dergimizin 46. sayısının özel konusunu oluşturacak ve böylece meslek toplumunun hizmeti'ne sunulacak.

SAYIN ÜYEMİZ

ÜYE ÖDENTİLERİ 1993 YILI İÇİN
AYLIK 20.000.-TL. DİR

ÖDENTİLERİNİZİ POSTA ÇEKİ HAVALE Sİ İLE
TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI 27 1551
NO'LU HESABIMIZA YATIRABİLİRSİNİZ.

ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRETİM VE İSTİHDAMI "SORUNLAR ÇÖZÜMÜ DOĞRU YOLU İÇİN" SEMPOZYUMU

PROGRAM

9.30-10.30 : AÇILIŞ OTURUMU
Yürütücü : Prof. Dr. Günel AKBAY
Ankara Üniversitesi Rektörü

Konuşmacılar : Mahir GÖRÜZ
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı
Prof. Dr. Mehmet SAĞLAM
Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı
Necmettin CEVHERİ
Devlet Bakanı

11.00-12.30 : SİYUŞLAR
Yürütücü : Prof. Dr. Erkan BENLİ
Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Müsteşarı

Konuşmacılar : Ziraat Mühendisliği Eğitimi ve
Değişen Gerçeği
Prof. Dr. Cemal TALUĞ
Araç. Öğr. Bülent GÜLÇUBUK
Ankara Ün. Ziraat Fak. Öğretim Üyesi

Dünyada Ziraat Mühendisliği Eğitimi
Prof. Dr. Yusuf ZEREN
Nispetiye Üni. Mühendislik Fakültesi Dekanı

Ziraat Mühendisliği İstihdamı
Prof. Dr. Turan GÜNEŞ
Ankara Ün. Ziraat Fak. Öğretim Üyesi

Göner DEMREL
TMMOB Ziraat Müh. Od. Yür. Kur. Üyesi

14.00-15.30 : FORUM

Yürütücü : Zülfiyar DOĞAN
Gazeteci

16.00-18.00 : PANEL
Tarımsal Öğretim ve İstihdamda
Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Yürütücü : Prof. Dr. Osman TEKİNEL
Çukurova Ün. Ziraat Fakültesi Dekanı

Konuşmacılar : İhan DÖLGER
Deniz Pastırma Teşkilatı
Dr. Şenol ERDOĞAN
Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı

Prof. Dr. Kamli MUTLUER
Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı

Yalçın DOĞANER
Ziraat Yüksek Mühendisi-Mühendislik Öğretmeni

Prof. Dr. Ali KARABULUT
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

"Tarımsal Araştırmada Verimlilik" Açık oturumu yapıldı

Milli Prodüktivite Merkezi ile TÜBİTAK tarafından düzenlenen ve açılışını MPM Genel Sekreteri Prof. Dr. Ergün YENER'in yaptığı "Tarımsal Araştırma-Geliştirme Çalışmalarında Verimliliğin ve Etkenliğin Artırılması" konulu açık oturum 11 Mayıs 1993 gün MPM toplantı salonunda yapıldı.

Başkanlığını Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Erkan BENLİ'nin yaptığı açık oturuma konuşmacı olarak YÖK adına Prof. Dr. Mehmet BÜLBÜL, TÜBİTAK adına Prof. Dr. Aytakin BERKMAN, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı adına Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürü Cemal BARIŞ, TZOB adına Genel Başkan Dr. Erol BARAZ, MPM adına Doç. Dr. Yücel ÇAĞLAR, Özel Sektör adına AGROTEK temsilcisi Murat OKTAR, Oda'mız adına İl. Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN katıldılar. Prof. Dr. Gürol ERGİN odamızın görüşlerini yansıtırken özellikle araştırma kurumlarının özertleştirilmesi ve bu kurumların siyasal baskıdan tamamen arındırılması, özel kesimin de araştırmaya gerekli önemi vermesi konuları üzerinde durdu.

Yasanın Öngördüğü, Oda Üyeliği Zorunluluğu Bakanlıkca Aranılmaya Başlandı

TMMOB Yasası 110. maddesinin öngördüğü, "Mühendislerin meslek uygulamaları yapmaları için ilgili odaya kayıt olma zorunluluğu" hükmünün yaşama geçmesi doğrultusunda, yıllardır sürdürülen çabalar, olumlu biçimde sonuçlandı.

Oda'mızın Tarım ve Köyişleri Bakanlığına zaman içerisinde sayısız defa yaptığı başvurular sonunda, 25.6.1993 gün 39701 sayılı, Müsteşar Prof.Dr. Erkan BENLİ imzalı Bakanlık genelgesi ile, kaynak kullanımını destekleme yoluyla ilgili olarak proje hazırlayan ve imza atan ziraat mühendislerinin, yasa gereği Ziraat Mühendisleri Odası üyesi olduklarını kanıtlayan kayıtların aranması gerektiği bildirildi.

Aşağıda örneği verilen genelge ve genelgeyle ilgili Oda açıklaması doğrultusunda, yasa hükmü gereği Oda üyeliğinin aranması konusunda, kamu görevlileri dahil tüm meslektaşlarımızın, meslek haklarını sahiplenme adına ilgi ve duyarlıklarını bekliyoruz.

TMMOB • ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
CHAMBER OF AGRICULTURAL ENGINEERS

KARANFİL SOKAK 28/19 • 06034 KIZILAY - ANKARA TEL: 9 (4) 418 31 15 - 425 05 55 • FAX : 418 51 98

SAYI: 7.135-785

TARİH: 14 / 7 / 1993

KONU: Proje Hk.

TARIM İL MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 25.6.1993 tarih ve 4081 sayılı genelgesinde Üzetele; Bakanlığınız merkez ve taşra kuruluşlarında incelenmek ve onaylanmak kaydıyla intikal edecek projelerin hiç bir şekilde İl Müdürlükleri Döner Sermaye İşletmeleri kanalıyla Ücret karşılığı hazırlanmaması, 3.3.1989 tarih ve 1469 sayılı genelge esas alınarak bu projelerin 7472 Sayılı Ziraat Mühendisleri Hakkındaki Kanun ve Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük'te yer alan konularda olmak üzere Ziraat Mühendislerince hazırlanacağı ve mutlaka Ziraat Mühendisi imzası aranacağı, yine yasa gereği serbest çalışan Ziraat Mühendislerinin Ziraat Mühendisleri Odasına kayıtlı olması gereğinin aranacağı belirtilmiştir.

6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 110.maddesi "Türkiye'deki Mühendis ve Mimarlar mesleklerinin uygulanmasını gerektiren işlerle uğraşabilmek ve mesleki eğitim yapabilmek için, meslek ya da uğraşı konularının ilgili olduğu Odaya kaydolmak ve kimlik belgelerini her yıl onaylatarak, Üyeliklerini korumak zorundadırlar" hükmünü getirmiştir. Aynı maddenin ikinci paragrafı ise "Kamu Kurum ve Kuruluşları ile iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi Kuruluşlarında, asli ve sürekli görevlerde çalışan Mühendislik ve Mimarlık meslekleri mensuplarının, meslek ve ihdisatlarıyla ilgili Odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan Odaya kayıtlı meslektaşlarının yetkileriyle, haklarına sahip ve onların üvleleriyle yükümlüdür" şeklinde düzenlenmiştir.

Bu düzenleme, mühendis ve mimarların belirtilen kurum ve kuruluşlardaki asli ve sürekli görevlerinden dolayı Odaya Üyeliğini kendi isteklerine bırakmış olup, aynı kişilerin bu asli ve sürekli görevlerinin dışında bir görevle görevlendirilmesi ya da asli ve sürekli görevlerinin yanında kendi nam ve hesabına mesleki faaliyette bulunması halinde, bu görev ve faaliyetleri için Odaya kaydolma yükümlülüğünü örtödan kaldırmamıştır.

Açıklanan nedenle; Bakanlık merkez ve taşra kuruluşlarınca incelenmek ve onaylanmak için intikal edecek projeleri hazırlayan imzalayan Ziraat Mühendislerinin Odaya Üye olduğunun ve Üyeliği devam ettiğinin aranması yasal zorunluluktur.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Tüzüğü'nün 66. ve 71. madde Oda Şubesinin bulunduğu yerlerde Şube Yönetim Kurulunun, Oda Merkez ve Şubelerin bulunmadığı illerde İl temsilcisinin yasal görevi yönetmelikler, Oda Yönetim Kurulunun kararları ve bildirilerinde Odaya temsil etme görevli ve yetkili olduğunu belirtmiştir.

Bakanlık merkez ve taşra kuruluşlarına intikal edecek projeleri hazırlayan ve imzalayan Ziraat Mühendislerinin Oda Üyesi olmadığının ve Üyeliğinin devam edip etmediğinin Şube bulunan ve Şube Yönetim Kurulu bulunmadığı illerde ise İl temsilciliği ile denetlenmesi Bakanlık genelgesi uyarınca gereklidir.

Konuya gerekli öznenin gösterilmesini, yasal zorunluluklar gereği getirilmesini diler, bu çerçevede doğacak tereddütlerin giderilmesi anlamında her türlü destek ve katkıya hazır olduğumuzu bildiriyorum.

Mahir Gürbüz
Mahir GÜRBÜZ
YÖNETİM KURULU ADINA
Başkan

ÖRGÜT ETKİNLİKLERİ

T. C.
TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

Sayı: LFD/TIP-304-12.607-
Konu: Proje Hazırlama

25.06.1993

ANKARA
408 39701

TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞINA

Kıymak Kullanımını Destekleme Fonundan yararlanacak projelerin bazı illerimizde İl Müdürlüklerimiz Döner Sermaye İşletmeleri vasıtasıyla ücret karşılığında hazırlanmış müşahade edilmiştir.

Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşlarınca Döner Sermaye Verilmesi Hakkındaki 969 Sayılı Kanun ile bu kanuna istinaden hazırlanan ve halen yürürlükte bulunan Döner Sermayeli İşletmelerin Muamele Yönetmeliğinde döner sermayeli işletmelerin para mukabilinde yapabilecekleri faaliyet alanları içerisinde tip projelerin hazırlanıp bedeli karşılığında çiftçilere satılması hususları yer almamaktadır.

Bu itibarla; Bakanlığımız Merkez ve Taşra kuruluşlarına incelenmek ve onaylanmak kaydıyla intikal edecek projeler hiç bir şekilde İl Müdürlüklerimiz Döner Sermaye İşletmeleri kanalıyla ücret karşılığında hazırlanmayacaktır. Ayrıca 3.3.1989 tarih ve 1469 sayılı Genelgemiz esas alınarak bu projeler 7472 sayılı Ziraat mühendisleri Hakkındaki Kanun ve Ziraat Mühendislerinde Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük'te yer alan fennilerde olmak üzere Ziraat Mühendisleri tarafından hazırlanacak ve mutlaka Ziraat Mühendisi imzası ile yasa gereği serbest çalışan Ziraat Mühendislerinin Ziraat Mühendisleri Odasına kayda aranacaktır.

Bilginizi ve yukarıda belirtilen hususlar doğrultusunda işlem yapılmasını rica ederim.

BAKAN ADINA

E. Erkan
Prof. Dr. Erkan DENLİ
Müsteşar

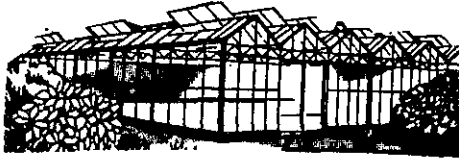
Bilgilendirme:

Genel için :
Bütün Valiliklere (76)
(Tarım ve Köyleri Bakanlığı
İl Müdürlüğü)

Bilgi için
-Teftiş Kurulu Başkanlığına
(Tarım ve Köyleri Bakanlığı
İl Müdürlüğü)

SERA VE SERA İÇİ TEÇHİZATI İLE İLGİLİ OLARAK

*
Cam ve plastik örtülü, birlikte açılıp kapanan yan ve üst pencereli, galvanizli ve galvanizsiz seralar

*
Gölgeleme ve ısı perdeleri

*
Jeotermal ısıtmalı sera ve tesisleri

*
Galvanizli ve galvanizsiz sera profilleri

TARTES

*
Harç hazırlama ve tüp doldurma makineleri

*
Pencere açma-kapama, ısıtma, sisleme otomatik kontrolları

TARIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

*
Köklendirme ve saksı masaları, elektrikli toprak ısıtma ve otomatik kontrolü

Akçay Cad. 279/1-A Gazimir - İZMİR
Tel : 9-51-513217-514606
Fax : 9-51-3217 Telex : 52442

*
Sera ile ilgili diğer malzemeler

Oda Ödentilerinin Kaynaktan Kesilmesi Uygulaması Başladı

Oda'mızın başvurusu üzerine, Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı tarafından, Oda ödentilerinin ücretlerden kaynağında tahsil edilmesi konusunda genelge yayınlandığı, geçen sayımızda duyurulmuştı.

Genelge doğrultusunda ilk yaygın uygulama Ankara'da başladı. Bakanlık merkez ve Ankara örgütlerinden, APK Kurulu Başkanlığı, TÜGEM, Koruma-Kontrol, Teşkilatlanma ve

Destekleme, Tanımsal Araştırmalar, TİGEM, TMO Genel Müdürlükleri, Bakanlık İl Müdürlüğü, İl Kontrol Müdürlüğü, Tarla Bitkileri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Dış İlişkiler ve AT Daire Başkanlığı, Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Tarım Alet Makina Test Eğitim Merkezi Müdürlüğü ile DSİ V. Bölge Müdürlüğü kapsamında başlayan uygulamanın önümüzdeki dönemde diğer kuruluşlar çerçevesinde genişlemesi beklenilmektedir.

Üyelerimizden, bu uygulamanın ülke ölçeğinde yaygınlaşmasına çaba göstermelerini bekliyoruz.

Bakanlık Senaryoları İçin Uyarı

Geçen sayılarımızda yer alan bir çok yazıda yer aldığı üzere, Türkiye'de bilinen ve kasıtlı olarak kimi çevreler, bilime, dünya gerçeklerine, ülke gerçeklerine aykırı bir yanlış ısrarla sürdürmek istiyorlar. "Hayvancılık ancak Hayvancılık Bakanlığı kurulmasıyla kurtulmuş. Hayvancılığa yönelik politikalar önemli değilmiş. v.b."

Yeni Hükümetin kuruluşu aşamasında ilginç ittifaklar oluşturularak seslendirilen bu görüşün tutarsızlığı ve yanlışlığı konusunda, yetkililer uyarıldı.

Hükümeti kurmakla ödevli partilerin yetkili tüm yöneticilerine bu konuda gönderilen uyarı yazısını aşağıda sunuyoruz.

TMMOB • ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI CHAMBER OF AGRICULTURAL ENGINEERS

KARANFİL SOKAK 28/19 • 06034 KIZILAY - ANKARA TEL: 9 (4) 418 31 15 - 425 05 55 • FAX : 418 51 98

SAYI : 7.130-522

TARİH : 22 /06 /1993

KONU :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini kurma çabalarınız için, başarı dilekelerimizi sunuyoruz.

Çatışmak ve zıtlaşmak yerine, ülke ve ulus yararları doğrultusunda hizmet için uzlaşmayı sağlayan demokratik sorumluluk anlayışınızın, toplumumuzun çoğunluğunca paylaşıldığı ve içtenlikle desteklendiği inancını taşıyoruz.

Yeni Hükümetin oluşması ve çalışma programı kapsamında, bitkisel ve hayvansal üretimi ile tarım sektörüne gereken önemin verilmesini sektörün sorunlarının bu bütün içerisinde çözüme kavuşturulmasını bekliyoruz.

Bu çerçevede gelişmiş hiçbir ülkede örneği görülmeyen "hayvancılık için ayrı Bakanlık" yaklaşımlarının gerçekçi ve bilimsel olmadığına dikkate alınmasını diliyoruz. Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin de haklı olarak karşı olduğu "hayvancılık için ayrı Bakanlık" düşüncelerinin geçerli kılınmaması, böyle bir düzenlemenin sektöre yönelik kamu hizmetlerinde etkisizlik ve verimsizlik yaratacağı, içinden çıkılmaz karmaşıklara yol açacağı ve esasen hayvancılığa da yararlı olmayacağı görüşlerimizin değerlendirilmesini otuzbin ziraat mühendisi adına saygılarımızla diliyoruz.

Mahir Gürbüz
Mahir GÜRBÜZ

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Yönetim Kurulu'muz Sayın Cumhurbaşkanı Tarafından Kabul Edildi

Oda Yönetim Kurulu'muz 22 Haziran 1993 tarihinde 9. Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman DEMİREL tarafından, kabul edildi.

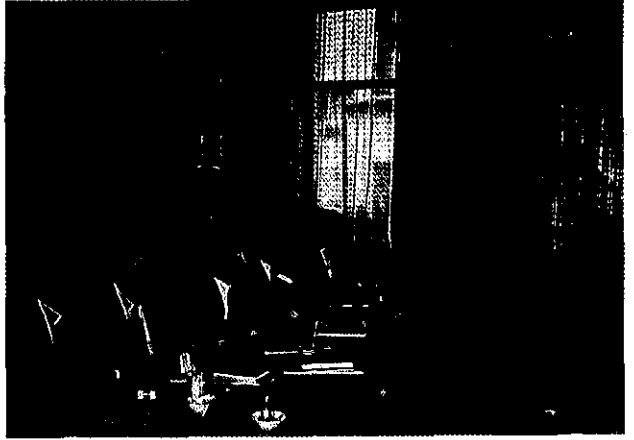
Yönetim Kurulu adına Mahir GÜRBÜZ, Gürrol ERGİN, Aysel ÇEVİKER, Güner DEMİREL, Yusuf DENİZ, Turhan CERAN ve Tevfik TOPÇU ile TMMOB Yönetim Kurulu üyemiz Atilla GÖKTÜRK ve Genel Sekreterimiz Subutay

ALPTÜRK'ün katıldıkları kabulde, Sayın Cumhurbaşkanı'na, ivedi çözüm bekleyen meslek sorunları açıklanarak; çözüm önerilerini kapsayan bir rapor sunuldu. Oda çalışmalarının da tanıtıldığı kabul sırasında Sayın Cumhurbaşkanı, esasen bilgileri dahilinde olan sorunların çözümü için ilgilerini sürdüreceklerini belirttiler.

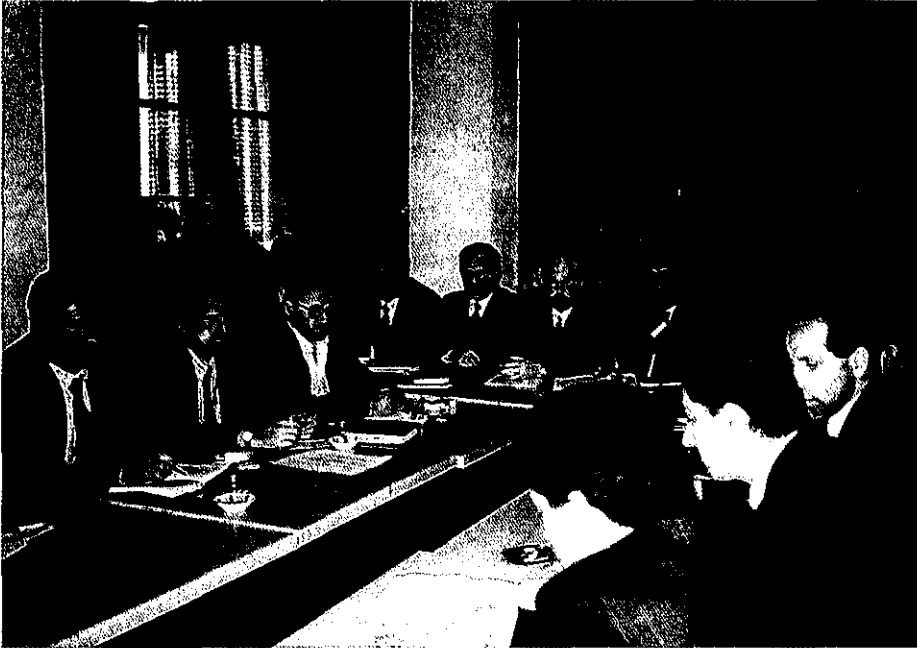
Oda Danışma Kurulu III. Toplantısı Trabzon'da Yapıldı

Oda Tüzüğü'nün 52. maddesi uyarınca öngörülen Danışma Kurulu'nun III. toplantısı, 8 Mayıs 1993 tarihinde Trabzon'da gerçekleştirildi.

Doğu Karadeniz (Trabzon) Bölge Şube Başkanlığının önerisi üzerine, Trabzon'da yapılan toplantıya Genel Merkez adına Mahir GÜRBÜZ, Gürrol ERGİN, Yusuf DENİZ, Tevfik TOPÇU, Atilla GÖKTÜRK ve Subutay ALPTÜRK, Ege Bölge Şubesi adına Ahmet TO-

Trabzonda toplanan Oda Danışma Kurulu Toplantısı

Trabzon'daki Danışma Kurulu Toplantısından Bir Başka Görünüş

MAR, Bursa Şubesi adına Yılmaz OKTAY, Doğu Karadeniz (Trabzon) Şubesi adına Başkan Cemil BOZBAŞ ve tüm yönetim kurulu üyeleri ile Giresun temsilciliği adına üç, Artvin temsilciliği adına bir meslektaşımızın ve Erzurum İl Temsilcisinin katıldıkları toplantıda, oda ve mesleğin gündemindeki sorunlar, her boyutuyla görüşülerek tartışıldı.

Gündemli Danışma Kurulu toplantısının ardından, Trabzonda bulunan meslektaş kitlesinden geniş bir katılımın gerçekleştiği üye toplantısı yapıldı.

Doğu Anadolu (Erzurum) Bölge Şubesi Çalışmalarına Başladı

Son Genel kurulda alınan "Yeni şubeler kurulması" kararının son halkası da Erzurum Şubesi'nin oluşumu ile tamamlandı.

Genel Kurulda kurulmalarına karar verilen Bursa, Trabzon, Antalya ve Erzurum Şubelerinin sonunucusunun da oluşturulmasıyla, Odamızın Şube sayısı 8'e ulaştı.

Erzurum, Erzincan, Tunceli, Bayburt, Kars, Iğdır, Ardahan ve Ağrı illerinin bağlı olacağı ve Gönen Gönültaş, Ferit Aydın, Burhanettin Çelik, Işık Erciş, Gürbüz Kotancılar, Kadir Özlütürk ve Aynur Fayrap isimli üyelerimizden oluşan Doğu Anadolu (Erzurum) Bölge Şubemize çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Adana Bölge Şubemizin Toplantısında Meslek Sorunları Ele Alındı

10 Nisan 1993 cumartesi günü Adana Bölge Şubemizde gerçekleştirilen meslektaş toplantısına Oda Başkanı Mahir GÜRBÜZ ve Çukurova Ziraat Fakültesi Dekanı Osman TEKİNEL' de katıldı.

Ziraat Mühendislerinin öğretim ve istihdam sorunlarının sorgulandığı toplantıda, Oda Başkanı tarafından bu konuda gerçekleştirilen ve programlanan çalışmalar hakkında bilgi verildi.

İl Temsilcilerimizle Toplantılar Yapılıyor

Örgüt çalışmalarında zaman zaman dile getirilen örgüt içi çalışmaların dinamik kılınması anlayışı gereği, Danışma Kurullarının dışında, Genel Merkezle-İl Temsilcilerimizin ortak toplantılarına başlanıldı.

Çalışmaların yoğunluğu nedeniyle Ankara dışına çıkmanın zorluğu gözetilerek, ilk toplantıya İç Anadolu illerimizin temsilcileri çağırıldı. Eskişehir, Çankırı, Kayseri, Kastamonu, Nevşehir, Aksaray, Konya, Bolu ve Kırşehir İl temsilcilerinin çağrılı olduğu, ancak son dört ilin sayın temsilcilerinin katılmadıkları 10 Temmuz günlü toplantıda örgüt işleyişi sorunları, Genel merkez-temsilcilik ve üye-oda ilişkileri geniş kapsamlı olarak ele alındı ve tartışıldı.

Ziraat Yüksek Mühendisi Dr. Aydın Öztan tarafından lisans ve lisansüstü eğitim yapan Ziraat Mühendisliği, Gıda Mühendisliği ve Veteriner Hekimlik öğrencilerinin et bilimi ve teknolojisi alanında eğitim ve öğretimlerine yardımcı olmak, et sanayiinde çalışan teknik personelin üretimde karşılaştıkları sorunlara yardımcı olmak üzere hazırlanan

ET BİLİMİ VE TEKNOLOJİSİ

kitabı yayınlandı. Kitap Et Bilimi ve Et Teknolojisi başlıklarıyla iki ayrı kısım ve onüç bölüm halinde yazılmıştır.

İlk kısımda et üretimi ile ilgili parametreler, etlerin sınıflandırılması, karkas parçalama sistemi, etin histolojik, fiziksel, fiziko-kimyasal, kimyasal ve mikrobiyolojik özellikleri, kesimden sonra kasta meydana gelen değişiklikler ve kasin ete dönüşümü anlatılmıştır.

İkinci kısımda ise; etin dayanıklılığının artırılması için başvuru fiziksel ve kimyasal temel işlemler, et sanayiinde kullanılan katkı maddeleri ve alet-ekipman anlatılmış, başta sucuk, pastırma ve kavurma teknolojisi olmak üzere sosis, salam, fume dil ve jöle, işkembe teknolojisi, dış ülkelerden alınmış örnekler ile birlikte çeşitli formülasyon ve üretim akım şemalarıyla birlikte verilmiştir. Ayrıca; kalite kusurlu ürünler, kalite kontrol sistemleri, yan ürünler teknolojisi ve et sanayiinde artıklardan yararlanma prensipleri, temizlik ve dezenfeksiyon konuları incelenmiştir. (277 sayfa)

Fiyatı: 60.000.-TL.

Ödemeli İsteme Adresi: Hacettepe Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanlığı
06532 Beytepe-ANKARA

Meslektaşlarımız bu değerli yapıtımdan ötürü kutluyor, başarılı çalışmalarının sürmesini diliyoruz.

Marmara Bölge Şube'mizin Düzenlediği Termal Gezisinden Bir Görünüm

Boğaz Gezisinden Bir Görünüm

Marmara Bölge Şubemiz'in Üyeleri İznik Gölü Gezisinde

MARMARA BÖLGE ŞUBEMİZİN ETKİNLİKLERİ

ODA'mızın Marmara Bölge Şubesi Nisan-Temmuz ayları içerisinde aşağıda sunduğumuz mesleki, toplumsal ve bilimsel etkinlikleri gerçekleştirmiştir.

24 Nisan 1993 günü İznik Gölü ve çevresine bir gezi düzenlendi. Geziye 50 kadar meslektaşımız katıldı. İznik Gölü ve çevresindeki tarihi ve turistik yerler gezildi. Ayrıca İlçe Müdürlüğü elemanlarından bir meslektaşımızın rehberliğinde tarım alanları ve zeytinlikler gezildi ve darboğazlar yeminde tartışıldı.

23 Mayıs 1993 günü 120 meslektaşımızın katılımı ile "Boğaz Turu" düzenlendi. Kiralanan bir tekne ile boydan boya Boğaz gezilerek, uzman meslektaşlarımız tarafından su ve çevre kirliliği hakkında geziye katılanlara bilgi verildi.

Anadolu Kavağı'nda yemek yenildi, piknik yapıldı.

12 Haziran 1993 günü Dünya Çevre Haftası nedeniyle Bursa Şubesi, Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve Yalova Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü ile birlikte "Marmara Bölgesinde Tarım ve Çevre Sorunları" konulu bir panel düzenlendi. Panele Prof. Dr. Ali Yaşar SARIBAY başkanlığında, Prof.Dr.Halis Ruhi EKİNGEN, Prof.Dr.Ulviye ÖZER, Prof.Dr.Vahap KATKAT, Prof.Dr. Hüseyin Savaş BAŞKAYA ve Dr. Saffet ÖZTÜRK katıldılar.

Ertesi günü Karaca Arboretumu, randevu alınarak ziyaret edildi. Hayrettin KARACA ile yerinde bilgi alışverişinde bulunuldu. Ayrıca Termal, Çınarcık, Üvezdere ve çevresi gezildi.

Kadıköy ve Büyükşehir Belediyesi ile yapılan görüşmeler sonucunda benzeri Ankara ve Bornova'da uygulanan protokoller Kadıköy Belediyesi tarafından kabul edilerek imzalandı. Büyükşehir Belediyesi tarafından da imzalanma aşamasına geldi. Bu protokoller uyarınca, ilgili belediye sınırları içerisindeki yapılanmalar için hazırlanacak peyzaj projelerinin ODA'mız tarafından vize edilmiş olması koşulu aranacak.

Çevre Komisyonunun "Kâğıt Toplama Kampanyası" başarı ile devam etmektedir. Odamız tarafından 4 kâğıt toplanarak ilgili kuruluşlara gör-

Hayvancılığa İlişkin Görüşlerimiz GAP Televizyonunda

Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği, Türkiye Veteriner Hekimler Birliği ve Oda'mızca ortaklaşa düzenlenen 'HAYVANCILIK 2000 KONGRESİ' sırasında, GAP televizyonunca düzenlenen açık oturumda, Oda'mızın hayvancılıkla ilgili görüşleri dile getirildi.

Prof. Dr. Kenan MORTAN'ın yönettiği açık oturuma, TZOB adına Başkan Dr. Erol BARAZ, SETBİR adına Başkan Selçuk YAŞAR, Türkiye Veteriner Hekimler Birliği adına Başkan Hasan METİN ve Oda'mız adına Başkan Mahir GÜRBÜZ'ün katıldıkları açık oturum, 10 Haziran 1993 tarihinde GAP televizyonundan yayınlandı.

Açık oturumda Oda adına dile getirilen görüşler aşağıda sunulmuştur.

"HAYVANCILIK 2000" Kongresi Kapsamında TV GAP Kanalında 10 Haziran 1993 Tarihinde Yayınlanan Açık Oturum Konuşması

Üretimiyle -sanayiyle, pazarıyla-tüketimiyle hayvancılığı tartışmak, aslında bütünüyle tarım, hatta ekonomiyi tartışmaktır. O nedenle ben, iki gün boyunca değerli uzmanların her boyutunu irdeledikleri hayvancılığımız konusunda, benzer görüşleri yinelemek yerine, sorunla ilgili kimi genel saptamaları anımsatmayı, sorunu olabildiğince bütüncü ve makro ölçekli bir bakış açısıyla ele almayı, daha yararlı buluyorum.

Bunu, sorunları bir bütün içerisinde görmesi, neden-sonuç ilişkileriyle irdelemesi, analitik bir yaklaşımla çözümler önerip, onlardan seçme yapması gereken, teknokrat yaklaşımı, anlamında, ayrıca zorunlu görüyorum.

Ekonomilerin gelişme sürecine bağlı olarak, toplumların da köylülükten-kentliliğe dönüşmeleri, tarıma dayalı ekonomilerin-sanayiye dayalı yapılara değişmeleri, hemen herkesce paylaşılan bir görüştür. Sanayileşmenin kalkınmanın motoru, dinamiği olduğu, hatta sanayileşme ile kalkınmanın aynı anlama geldiği tanımlaması da, aynı ölçüde paylaşılan bir yaklaşım niteliği taşımaktadır.

Ne var ki, kalkınmada sanayinin ön koşul, belirleyici temel olması, kalkınmanın yeter koşulu olduğu anlamına gelmemektedir. Bütün önceliklerin bu sektöre yöneltilmesi gerektiği anlamına gelmemektedir. Çünkü günümüzün ekonomilerinde, artık sektörlerin rekabetinden söz etmek mümkün değildir. Sektörlerin karşılıklı girdi-çıkıtı ilişkileri bütünlüğünde ortaklaşa, yek diğerini destekleyerek gelişmeleri, çağın gereğidir, entegre kalkınma anlayışlarının gereğidir.

O bakımdan, her kesimde teknoloji ve bilgi sistemlerinin egemenliğini amaçlayan genel nitelikli sanayileşme anlayışları ile çoğu kez yalnızca makinalaşma diye algılanan dar yorumlu sektörel sanayileşme yaklaşımlarını birbirine karıştırmamak, sanayileşmeyi yalnızca bir sektörün tanımlı saymamak, daha doğrudur.

Özetlemeye çalıştığım bu saptamalar, kanımca Türkiye için de, aynı ölçüde geçerlidir.

Sanayisiyle-tarımla sektörlerin çözümlenemez bütünselliğini, çok yönlü fiziki ve teknik girdi-çıkıtı ilişkilerinden oluşan entegrasyonu görmeden, bunlardan birisine özel öncelik vermek, doğru değildir. Sanayi ile tarımı birbirine rakip görmek yerine, tarımı da sanayi haline getirmek, tarımı da sanayiye dönüştürmek, çok daha geçerlidir ve gereklidir.

Kalkınmada bu denli vazgeçilmez misyonu bulunan tarımın geldiği nokta yeterli midir, açmazları, sorunları yok mudur? Hayır. Tarımın çözüm gereken sayısız sorunu bugünün gündemindedir. Hatta, geçmişten kaynaklanan yapısal sorunların, seksen sonrasının yanlış politikaları yüzünden çok daha ağırlaşmış olduğunu söylemek, daha doğrudur.

Ne var ki bu sorunların çözüm yaklaşımları tartışılırken, sektöre doğru tanı koymak, sektörün ekonomideki yerini doğru tanımlamak ve bugün geldiği noktaya hangi değişimlerle vardığını göz ardı etmemek gerekir.

Geçimlik işletmenin yerini, pazara üreten bir yapı almıştır. Tek ürünün, iç tüketime dönük ürünün yerini, meta üretimi almıştır. Bütün yetersizliklere rağmen, bugün üretici önemli ölçüde girdi ve teknoloji kullanabilmektedir. Köylerin tüketim kalıbı da, kentleşmiştir.

Katma değer artışı, mutlak değerlerle önemli artışlar göstermiştir ve örneğin son elli yılda nüfus dört kat artarken, katma değer yedi kat, tarım ürünü ihracı otuz kat büyümüştür.

Verim, ürüne göre özellikle bitkiler açısından yüzde ikiyüz ile yüzde altıyüz yükselmiştir.

İmalat sanayii büyük ölçüde tarıma bağlıdır. İhracat yapısının yarıdan çoğu, bugün de tarım ürünü ve tarımsal işlenmiş ürüne dayalıdır.

Sanayi malının üretiminin, ağır sanayi diye nitelenen bölümü ile tarıma dayalı sanayilerin üretim değerleri, birbirine hemen hemen eşittir.

Satılabilir sanayi malı üretimi, büyük ölçüde tarımdan girdi almaktadır.

Sanayiye işgücünü bu kesim vermektedir. Sanayinin önemli pazarı bu kesimdir.

Tüm değişimlere rağmen, GSMH payı günümüzde de %16 civarındadır.

Ve bugün de toplam nüfusun %41'ini, çalışan nüfusun %50.5'ini barındıran bu kesim, hızla artmakta olan toplumumuzun insanca beslenmesi misyonunu üstlenmiştir.

Tek cümle ile özet yapmak gerekirse, tarım Türkiye ekonomisinin, bugün de çok belirleyici bir temelidir. Bunun ekonomik olduğu kadar, toplumsal, teknolojik ve ekolojik gerekçeleri vardır. Türkiye toplumu tarıma daha uzun zaman mecburdur.

Böylesine etkileyici, belirleyici fonksiyonu bulunan tarımın gelişmesi, saymaya çalıştığım gerekçeler açısından son derece yaşamsaldır.

Ne var ki, bu gelişim ve değişim öncelikle var olan sorunların doğru teşhisine, geçerli bulunan politika ve uygulamaların sonuçlarının doğru saptamasına, bağlıdır.

Süreçte yaşanan tüm değişime rağmen Türkiye tarımı yapı sorunlarını yeterince aşamamıştır.

Ortalama işletme büyüklüğü 51.6 dekadır ve toplamın üçte ikisinin toprağı 50 dekanın altındadır. Böylesine küçülmüş adeta cüceleşmiş işletmelerin toprakları, üstelik dağınık ve çok parçalıdır.

Girdi ve teknoloji kullanan, ürün pazarlayan kapitalistleşmiş işletmelerle girdi ve teknoloji kullanmakta giderek zorlanan küçük ve cüce işletmeler, tarımın profilidir.

Köyle başına 3 sığır, 11 koyun düşmektedir. On baştan fazla sığırı olan işletme toplamın %10'udur.

Küçük işletmeciliğin egemen olduğu bu yapıda, teknoloji kullanımı, girdi kullanım düzeyi yetersizdir.

Küçük işletmelerin ağır sermaye ve finansman sorunları vardır.

Ülke koşullarında yeni teknoloji üretimi ve araştırmaları yeterli değildir.

Tarım üreticileri, ekonomik temeli olan bir örgütlenmeden, bugün de yoksundur.

Bütün bu koşullara bağlı olarak, günümüzde de tarımda emek ve toprak verimliliği düşüktür.

Üstelik uzun zaman sürecine bağlı bu sorunlar, dönemsel uygulamalar yüzünden daha da ağırlaşmıştır.

Seksen sonrası on yıllık dönemde GSMH payı oransal olarak %26 azalırken, nüfus payı %20 azalmış, içticaret hadleri sürekli aleyhe çalışmış, sektör kan kaybetmiş, görelli olarak yoksullaşmıştır.

Aynı dönemde GSMH %68 büyürken, tarımın büyümesi bunun yarısı oranında olmuş, genel ihracat beş kat artarken, bu, tarımda %40 düzeyinde kalmıştır.

Üstelik bu olumsuz tırmanışın, tarım içerisinde en ağır bedelini hayvancılık ödemiştir.

Son on yılda et ve süt üretimi artış hızı, nüfus artış hızını aşamamıştır.

1984'le başlayan ithalat furyası ile, Türkiye net hayvansal besin satın alan ülke noktasına getirilmiş, yerli üretime darbe vurulmuştur. Bırakınız geçmiş yılları, DPT saptamaları 1991 ile 1992 arasında büyükbaş kırmızı et ihracının %9 gerilediğini, fakat ithalatının %20 arttığını, toplam mezbaha ürünü ihracı %15 artarken ithalatının %50 arttığını, beyaz peynir ihracı %40 gerilerken, ithalatının %75.6 yükseldiğini göstermektedir. Ve örneğin yalnızca 1992'de süt ve ürünlerinde 8 milyon dolarlık, et ve ürünlerinde 21.8 milyon dolarlık ihracatlara karşılık 27 milyon dolarlık süt ve ürünü, 33 milyon dolarlık et ve ürünü ithal edilmiştir.

Milli gelir payı %5.5'e, ihracat payı %6.4'e, su ürünleri dahil %8.6'ya inmiş, toplam tarımsal ürün değeri içindeki pay ise artmak bir yana %37'den %35'e gerilemiştir.

Sadece 1991-1992 arasında, mezbaha ürünlerine talep %10.9 dolayında artarken, üretim %6.3'de kalmıştır. Benzer durum, süt ürünleri için de geçerlidir.

Süt ve et verimi, popülasyonun %35-40'ının kültür ırkları ve melezlerine dönüştüğü iddialarına rağmen, fazla değişmemiştir.

Ürün kalitesi gelişmemiştir, kasaplık hayvan kalitesi düşüktür.

Kaliteli ve yeterli kaba yem üretimi hiç gelişmemiştir.

2/1 oranında oluşması gereken süt fiyatı/ yem fiyatı ilişkisi, fiyatların eşitlenmesi noktasına gelmiştir.

Aslında önemli bir potansiyel olan yerli popülasyonun ıslahı için, melezleme çalışmalarının hızı kesilmiştir ama, suni tohumlama da yeterince yaygın ve etkin kılınamamış, 3 milyonlu rakamlara varması gereken uygulama, 800 binli rakamlarda kalmıştır.

Ülke ekolojisi açısından bir çok bölgede gelişmesi mümkün olan ekstansif koşullarda sığırcılık bütünüyle göz ardı edilmiştir ama, entansif koşullarda süt sığırcılığı ya da besicilik de gereğince geliştirilememiştir.

Yerli koşullarda sığır ve koyun damızlık üretimi, yok denecek düzeydedir.

Salgın ve paraziter hastalıkların tehditleri günümüzde de geçerlidir.

Dengeli ürün pazan oluşmamıştır.

Et ve süt sanayii, modern koşullara ulaşmamıştır, gerekli teknolojik gelişmeleri bünyelerine taşıyamamıştır.

Süt ve etin bugün de önemli bölümü ilkel koşullarda değerlendirilmektedir, EBK toplam üretimin %7 kadanni, TSEK toplam üretimin %2 kadanni denetlenmektedir. 1 milyon ton süt sokakta pazarlanmaktadır. Üstelik bu kuruluşların kapasite kullanım oranları da oldukça düşüktür.

Destekleme uygulamaları yetersizdir, kimi zaman da yanlışlıklar içindedir. Uygulama sorunları nedeniyle bunlar giderilmek yerine, yem desteği esirgenmiştir. Süt desteği giderek anlamsız boyuta inmiştir. Süt üretmeden, et üretiminin mümkün olmadığı gerçeği görmezden gelinerek, aslında bir çıktı olan, bir ara ürün olan besi materyaline öncelik veren, yanlış destek uygulamaları getirilmiştir.

Mevcut işletmeler bir yandan küçüleşip, hatta tasfiye olurken, entansif koşullarda optimum üretim yapanlar yeterince gelişmemiştir.

Bir kısmına değinmeye çalıştığım bu sorunların çözümsüzlüğü kuşkusuz söz konusu değildir. Önemli olan, bunların farkına varmak, neden-sonuç ilişkisiyle çözüm doğrultularını kestirmek ve bunları tutarlı bir tarım politikası bütününde oluşturmaktadır.

Tanımlayıcı kimi boyutlarına değinilen hayvancılığın sorunlarının giderilmesi, ertelenemez bir zorunluluktur.

Hayvancılığın gelişmesi, toplumsal ve ekonomik gerekçeleri açısından kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Çünkü hayvancılık, girdileri en maksimum

düzeyde verimli kılan, katma değeri en yüksek tarım üretim dallarının başında gelmektedir.

Çünkü, hayvancılık, bu temel misyonuna rağmen, ciddi darbe görmüş, gereğince gelişmemiştir.

Çünkü iç ve dış talep bakımından hayvancılık ürünleri ve hayvancılık sanayii ürünleri açısından, ciddi şanslarımız vardır, gelecekte de olacaktır.

Çünkü hayvancılık, 4 milyon 91 bin köylü ailesinin hemen bütünüdür. Dahası, hayvansal besin tüketimi açısından ciddi yetersizlik içinde bulunan Türkiye toplumunun, insanca beslenme sorunudur.

Böylesine insanlık ve ekonomik misyonu bulunan bir kesimi, giderek üretmez koşullara itmeye, kimsenin hakkı yoktur.

Hayvancılığın sorunlarının aşılması da, gelişme senaryolarının uygulamaya koyulması da, ekonomiye ve ekonomi içinde tarıma yönelik politika yaklaşımlarıyla, doğrudan bağlantılıdır.

Bütün diğer ekonomik gerekçeler elemine edilse bile, bu nüfus büyümesi yüzünden, Türkiye tarıma mecburdur, tarımını geliştirmek zorundadır.

Bu gelişim, sektörlerin çözümlenemez bütünlükleri nedeniyle, diğer sektörlerden soyutlanamaz.

Türkiye yarı nüfusunu tarımda tutarak kalkınamaz. Toplumun yansına yakınına barındıran tarım, bu niteliğini değiştirmeden hızla kalkınmaz. O yüzden Türkiye tarımının sorunu, aslında Türkiye sanayiinin, hizmetlerinin sorunudur. Onlar yeterince gelişemediği için tarımın sorunları da ağırlaşmıştır.

O nedenle, kalkınmanın sektörlerin dengeli entegrasyonu ile sağlanacağını gören, kısa ve uzun geleceğin değişimlerini kestiren, amaçları net, araçları belirgin, ekonomik ve toplumsal hedefleri bütünlük gösteren, tutarlı bir tarım politikasına gerek vardır.

Bu politika genelinde hayvancılık, kanımca birincil önceliği almalıdır.

Sorunların giderilmesine yönelik olarak, kuşkusuz çok sayıda strateji ve senaryo üretimi ve tartışılması mümkündür.

Bunları ayrıntı düzeyinde saymak yerine, çok belirleyici ve etkileyici olduğuna inandığım bir önemli boyutuna, hayvancılığa yönelik destekleme anlayışlarına değinmeyi, daha yararlı buluyorum.

Fakat hayvancılık ve destekleme özeline geçmeden, bitkisel boyutuyla, hayvansal boyutuyla, tarımın bütünüyle gelişmesini etkileyecek, belirleyici bir kaç temel doğrultuya, satır

başlıklar olarak değinmeyi gerekli görüyorum.

Türkiye tarımının yapısı zaman geçirilmeden değiştirilmelidir. 50 dekarlık işletme genişliği, 3 sığır, 11 koyunluk hayvan varlığı yapısı, tarımda gelişmeye engeldir. Teknoloji, girdi ve sermaye kullanamayan ve giderek daha da cüceleşen bu yapı ile hangi gelişmeci, değişmeci senaryolar üretirseniz üretin, Türkiye tarımı gelişmez. Bu yapı, kaynakları rasyonel kılıcı, girdileri verimli kullanan, toprak ve emek kullanımını etkin kılan, optimum işletme büyüklüklerini egemen kılan, bir yapıya kesinlikle dönüşmelidir.

Türkiye tarımının üretim doğrultularının, dinamik bir plan anlayışıyla belirlenmesi zorunludur. Kendiliğinden gelişen ya da gerçekçilikten uzak faydacı populist destek uygulamalarıyla oluşan ürün desenlerinin yarattığı sorunların giderilmesi gerekir. Tanımsal üretimin nitel ve nicel açıdan değişmesi gereken doğrultuların objektif verilere göre kestirilmesi gerekir. Kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını, toplumun dengeli ve yeterince beslenmesini, sanayinin gerek duyduğu hammaddenin üretilmesini, dönemsel dalgalanmaların en aza indirilmesini, katma değeri ve pazar şansı yüksek üretim deseninin oluşmasını, ürün portföyünün çeşitlenip dış satımın gelişmesini ve sektörün ekonomiye katkısının maksimize edilmesini sağlayacak, sürekli ve dinamik bir üretim planlaması, kesinlikle gerçekleştirilmelidir.

Türkiye tarımı, var olan örgütlenme düzeyi ile de kalkınamaz. Tarımın gelir payının azlığı, küçük üreticiliğin egemenliği, yapının girdi, teknoloji ve sermaye kullanımını engellemesi, böyle bir yapıda optimal verimin sağlanamaması, kırsal yerleşimin dağınıklığı, pazarda üretici etkisinin azlığı ve buna dayalı kaynak yitimi, üretici-tüketici zincirinin uzayıp fiyatların yükselmesi ve daha sayılabilecek ekonomik, teknolojik ve toplumsal bir çok nedenle, Türkiye tarım üreticisinin ekonomik nitelikli bir örgütlenmeye kavuşturulması zorunludur. Örgütlenmenin, tanımsal yapının iyileştirilip değiştirilmesiyle paralel götürülmesi gereklidir.

Tarımın gelişmesi ve bir sanayi niteliğine dönüşmesi, teknoloji boyutunun tamamlanmasıyla, doğrudan bağlantılıdır. Değişmeci gelişmeci hangi senaryo uygulanırsa uygulansın, tarımda ilerletmenin ön koşulu, teknoloji ile yeterince entegre olmasıdır. Türkiye tarımda kendi teknolojilerini üretmek ve sektöre yansıtmak durumundadır. Türkiye tarımı üretimin her dalında, zincirin her halkasında teknolojiyi yakalamak, teknolojiyi taşıyacak her disiplin-

den teknik personeli bünyesine entegre etmek zorundadır.

Hayvancılığımızın öngörülen doğrultularda gelişmesi de, hayvancılığa ayrılan kaynakların verimli ve etkin kılınması da, kanımca bir kaç doğrultu olarak özetlemeye çalıştığım, bu genel nitelikli projeksiyonların oluşturulup, uygulanmasıyla, bağlantılıdır.

Üretimin öngörülen doğrultulara yönlendirilmesi, yapının iyileştirilmesi, örgütlülüğün geliştirilmesi için de destekleme yaklaşımları son derece etkili ve belirleyici kılınabilir.

O nedenle, hayvancılık üretimi ve sorunlarının çözümlenme yaklaşımları genelinde, konuyu destekleme özelinde noktalamayı, her konuda çok sayıda ama soyut öneri yerine, bir konuda olabildiğince somut seçenek sunmak açısından gerekli görüyorum.

Önce bir noktanın altını kalınca çizmek istiyorum. Türkiye'de tarıma yöneltilen desteklerin, etkisizliği, ekonomik olmayışları, kaynakların kötüye kullanılmasının örnekleri olmaları, yeni sorunlar yaratmaları değişimi engellemeleri ve kısaca öngörülen ekonomik ve toplumsal amaçlara varamamış olmaları başka şeydir, bunların toplumsal amaçlara varamamış olmaları, başka şeydir, bunların gerekliliği başka şeydir. Bize göre tüm dünyada olduğu gibi, teorik temellerinden ötürü, genel ekonomik gerekçelerinden dolayı, tarımın desteklenmesi ilkesel anlamda, bugün de gereklidir. Tarımın Türkiye toplumunda ve ekonomisindeki konum açısından destekleme, ayrıca önemli bir zorunluluktur. Önemli olan, sürdürülen uygulamalardan akılcı sonuçlar üretmek, bunlardan esinlenerek daha etkili, daha gelişimci, daha ekonomik ve toplumsal yararlar sağlayacak, yeni destek anlayışlarını, cesaretle gündeme getirmek, politik seçimler yerine, ekonomik-tekniik seçimler öne çıkarmaktır.

Aslında ülkemizde uygulanan desteklemeler, kimi çevrelerin amaçlı biçimde abarttığı gibi, olağanüstü falan da değildir. Çok söylenen gübre dahil girdi subvansiyonlarının bütünü, örneğin bir Zonguldak madeni nedeniyle katlanılan maliyetten fazla değildir. Ürün fiyatından girdi subvansiyonuna, kredi subvansiyonundan-üretimi geliştirici diğer desteklere kadar, Türkiye tarımcı ailesi başına düşen destek 260-270 dolar düzeyindedir.

Özet söylemek gerekirse Türkiye'deki tanımsal destekleme uygulamaları, yetersizlikleri yanında, etkisiz ve yanlış yönlendirmeler nedeniyle, beklenen sonuçları da üretebilmiş değildir.

O bakımdan Türkiye, tarımını gelişmesi gereken doğrultulara yönlendirecek, daha etkili,

ekonomik, güdüleyici destek mekanizmasını, gündeme getirmek durumundadır.

Kanımcıca bu mekanizmada öncelik verilmesi gereken üretim alanlarının başında hayvancılık ve hayvancılık sanayii gelmelidir.

Türkiye hayvancılığı çok kapsamlı, çok derinlikli, geleceğin projeksiyonunu kestirebilen, ciddi bir master plana gerek duymaktadır. Hangi zaman kesitinde, iç ve dış tüm koşullar kestirilerek, hayvansal üretimin nitel ve nicel açıdan nasıl değişmesi gerektiğini ortaya koyan, seçenekci büyüme senaryoları somutlaştırılmıştır.

Kişisel kanım, bırakınız dış pazarı, Türkiye hızla büyüyen toplumunu insanca beslemek için bile, süt ve et üretimini gelenekseli aşan bir hızla geliştirmek, hayvancılığa dayalı sanayiini aynı doğrultuda, geliştirmek zorundadır. Bu değişimin güdülenmesinde, destek uygulamaları son derece belirleyici olacaktır.

O yüzden, tarımın geneline ayrılan destek kaynaklarının önemli bölümü hayvancılık üretimine yönlendirilmelidir.

Öncelikle üretim desteklenmelidir.

Bu kapsamda, optimum üretim ölçeği baz alınmalı, ekonomik optimum ölçeği oluşturan işletmelere, seçici destekler verilmelidir.

Örgütlülük, biraz önce de değindiğim üzere, tarımın geneli için olduğu kadar, hayvancılık üretimiyle uğraşanlar için de, gereklidir. O nedenle, hayvancılık üretimiyle uğraşan işletmelerin örgütlenmiş olanlarına, girdiden-ürün fiyatına, pazar alt yapısına kadar, seçici destek uygulamaları yönetilmelidir.

Üretim ve nicelik kadar nitelik de, kalite de o ölçüde önemlidir. Kaldı ki hayvansal üretimde kaliteli olmak, büyük ölçüde sağlıklı olmak anlamına da gelmektedir. Üstelik kaliteli hammadde üretilmeden, nitelikli sanayi ürünü elde etmek de, mümkün değildir. O açıdan kaliteli et üretimine de kaliteli süt üretimine de, bunları diğerlerinden ayıran, seçici fiyat destekleri uygulanmalı, üretimin niteliğinin kalite doğrultusunda gelişmesine katkıda bulunulmalıdır.

Hayvancılık üretiminin temel taşı, nitelikli ve üstün verimli ve çevreye uyumlu genotiplerin bulunmasıdır. Türkiye, ileri ülkelerin ihraç ihtiyaçlarına senkronize olan, genetik kapasitesi çok kuşku, çevreye uyum sorunları yaşayan ve üretici açısından son derece pahalı olan damızlık ithal furyası yerine, popülasyon ıslahını sağlayacak, kapsamlı melezleme çalışmalarına yönelmelidir. Bu çerçevede damızlık üretimi, son derece yaşamsaldır. Ülkemiz ekolojisine uygun genotiplerin, popülasyon geneli-

ne egemen olması açısından, yerli koşullarda damızlık üreten nüve işletmelere ya da bunlardan oluşmuş organizasyonlara, özel teşvikler tanınmalıdır. En azından, ithal damızlıklar için geçerli kılınan subvansiyonlar, yerli damızlıklara da uygulanmalıdır.

Ülkemizde doğumların belli mevsimlerde yoğunlaşmasının, kuşkusuz ekolojiye bağlı gerekçeleri vardır. Bununla birlikte, entansitenin gelişmesi ölçüsünde, bu gerekçeleri gidermek de mümkündür. O nedenle, etten-süte, ürün pazarında istikrarın sağlanması, mevsime bağlı dalgalanma ve spekülasyonların önlenmesi anlamında, kış ve ilkbahar doğumları gibi yoğunlaşma yerine, doğumların diğer mevsimlere de kaydırılmasını sağlayacak, destek modelleri tartışılmalıdır.

Yem, hayvancılığın en belirleyici girdisidir. Uygulamada rastlanan kimi olumsuzluklar bahane edilerek kaldırılan yem desteği, bunlara meydan vermeyecek mekanizmalar oluşturularak, yeniden gündeme gelmelidir. Bundan daha önemlisi kaliteli kaba yem üretimidir. Hayvancılıkta ileri ülkeler, ekilebilir alanın %25-30'unu yem bitkilerine ayırırken, Türkiye %3-4'lük alanla, hayvancılığını bir yere götüremez. O açıdan, nitelikli yem bitkisi tarımı çok yaşamsal bir destek alanıdır. Ekolojisi bu üretime çok uygun Doğu Anadolu'da, verimsiz hububat üretimi, yerini kesinlikle, yonca, korunga, fiğ gibi yem bitkilerine bırakmalıdır. Yeterli yağış alan bölgelerde, kışlık hububatın ardından, ikinci ürün olarak silajlık mısır, yazlık sanayi bitkileri ekiminden önceki dönemde ise fiğ gibi tek yıllık baklagil yem bitkileri ekimi geçerli kılınmalıdır. Çok büyük stok maliyetleri yaratan Doğu ve Güneydoğu Anadolu tütün tarımının yerine fiğ ve benzeri yem bitkilerinin ekilmesi, doğal ekolojisinin dışına çıkmış olan fındığın yarattığı sorunların çözümü ve hayvancılığa katkıya dönüş için, yem bitkileri üretiminin devreye sokulması zorunludur. Bütün bunları sağlamak için, yem bitkisi tohum subvansiyonundan, üretilen kaba yeme fiyat garantisini sağlamaya kadar, bir çok destek mekanizması, mutlaka ve ısrarla gündeme gelmelidir.

Kırmızı et ve süt üretiminin gelişmesi, fiyat ve pazar garantisini için, bir çok alanda başarılı biçimde uygulanan, sözleşmeli üretim modeli, kesinlikle hayvancılığın geneline egemen kılınmalıdır. Bu tür mekanizmalara, girdi ve ürün fiyat destekleri uygulanmalıdır.

Süt ve et sanayii kesimi ile süt ve et üreticileri daha entegre bir yapıda ilişkili kılınmalıdır. Bu sanayilere, üreticiye yansımaya sağlayacak

destekler yöneltilmeli, krediden-mekanizasyona kadar bir çok girdinin bu kuruluşlar aracılığıyla üreticilere götürülmesi, ürün pazar ve fiyat güvencesi sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi tartışılmalıdır.

Aşırı avlanma ve kirlenme nedeniyle denizlerin ve içsuların doğal üretim güçlerinin zayıflamaları gözetilerek, tüm dünyada giderek gelişen denizlerde ve içsularında kültür balıkçılığı girişimlerine engel çıkarmak yerine, gerçekten teşvik edici destekler getirilmelidir.

Et ve sütün pazar zincirinde, değerlendirme zincirinde karşılaşılan çok önemli bir sorunu da, taşıma ve muhafaza sistemlerinin yetersizliği oluşturmaktadır. O nedenle, süt soğutma ve koruma, et muhafaza, et ürünü, süt ürünü muhafaza organizasyonları için, özel teşvik sistemleri geliştirilmelidir.

Teknoloji her alanda olduğu gibi, hayvancılıkta da, büyümenin, gelişmenin ön koşuludur. Teknoloji hayvansal üretimden hayvancılık ürünleri sanayisine kadar, sistemin her aşamasında maksimize etmek için, yeni teknikleri, yeni tekniklerin araçlarını kullanan hayvan üreticileri ve hayvancılık ürün sanayilerine, özel destekler gündeme getirilmelidir.

Konu açılmışken, hayvancılık sanayii tartışılırken, çok güncel olan ve muhtemelen önümüzdeki ay kimi sonuçlarını verecek olan, özelleştirme olayına da bir iki cümle ile değinmek isterim.

Bilindiği gibi TSEK ve EBK özelleştirme önceliğine alınmış bulunmaktadır. Ekonominin genel dengeleri, kaynak sorunları, kamu finansman açığı sorunları ve ekonominin liberalizasyonu yaklaşımları açısından, özelleştirmenin faziletinden de, zararından da söz edilebilir. Ben konuya, ön yargılı bakmayı, günün gerçeği ile bağdaştıramıyorum. Ne var ki, bu bakış açım bile, TSEK ve EBK'nın niçin özelleştirme önceliğine alındığı sorusuna, yanıt bulamamaktadır.

Düşünün, 4 milyon üretici ailesinin üretimi var. Üretim pazarında, bu üreticinin etkinliği yok. Ürünün niteliği, arzında zorluk yaratıyor, arz esnekliği düşük. Dolayısıyla kamu gücü, kamu yararı adına devreye girmiş. Böylesi bir gücün bulunmadığı bir ortamda, saklanıp, korunabilmesi zor olan ürünün karşılaşacağı manzara, kendisine dayatılan fiyata mahkum olmaktadır.

Gerek üreticinin ürün fiyat ve pazarı için güvence, gerekse piyasayı regüle ederek tüketici fiyatlanna katkı amaçlarıyla kurulmuş bu tür yapıları, at gözlüğü ile değerlendirmek, tek boyutlu ekonomik seçmelerle görmek, haksızdır

ve yanlıştır. Bu kuruluşları, düz mantıkla zarar ediyorlar yorumuyla yok etmeye kalkmak, bunu yaparken, o zarar konumuna nasıl getirilmişler onu değerlendirmemek, bu zararlara rağmen kamu yararı adına, toplum yararı hesabına, hesaplanamayacak ne kadar fayda üretmişler, onları görmezden, bilmezden gelmek, aymazlıktır.

Birisiyle ilgili bir kaç veri aktarayım. TSEK'nun 35 işletmesi var. Kurulu kapasitesi 308 bin ton/yıl. Bunlardan ancak 12 adedinin yeri doğru seçilmiş. Diğerleri, kısa vadeli siyasi yararları göre seçilmiş. Bu 12 işletme, kurulu kapasitelerinin üzerinde çalışıyor. 1992'de alınan toplam sütün %92'sini bu 12 işletme, %8'ini geriye kalan 23 işletme işlemiş. Doğal olarak, uygun yerlere kurulmuş fabrikalar kendi yağlarıyla kavrulmuşlar, süt üretiminin yetersiz, ulaşım koşullarının zor olduğu bölgelerde ise kamu desteğine gerek duyulmuş. Sonuçta bütün olumsuz koşullara rağmen 1985-1990'da kurum sürekli kâr etmiş. Daha sonra, uygulanan politikalarla, zarar noktasına gelinmiş.

Şimdi, satış gündemde. Hangilerinin satışı, kâr edenlerin satışı. Zarar edenler geriye kalıyor. Neyi kurtarıyorsunuz?

Bu yanlış, zaman geçirilmeden giderilmelidir. Kuruluş Kanununda da öngörüldüğü üzere, bu oluşumlarla, üreticinin entegrasyonu sağlanmalıdır. Gerekli, yeterli altyapılar oluşuncaya kadar bu kuruluşların satışları durdurulmalı, üretici organizasyonlarının gelişmesine bağlı olarak, onlara devredilmeleri sağlanmalıdır.

DUYURU

ODAMIZA ÜYE OLMAK İÇİN GEREKLİ BELGELER

- 1- 2 ADET FOTOĞRAF
- 2- MEZUNİYET BELGESİ
(Noter Onaylı)
- 3- NÜFUS CÜZDANI ÖRNEĞİ
- 4- 100.000.-TL KAYIT ÜCRETİ

İNSEKTİSİTLER

AFIDREX %40 EC
AZODRİN %40 WSC
BIRLANE %24 EC
CONSULT 100 EC
DURSBAN 4
DURSBAN 25 W
FASTAC 100 EC
NURELLE 200 EC
RELDAN 2 E
RIPCÖRD 200 EC

AKARİSİTLER

TOTEM 200 SC
PROMİTE'S 30 W
PROMİTE'S 57 EC
TORQUE 550 SC

FUNGİSİTLER

BENOR
DELAN 75 SC
TRİMİDAL
TRİZEB

FUMİGANTLAR

CONDÖR
TELÖNE II

YABANCI OT İLAÇLARI

SUPER GALLANT
LÖNTREL 100
TREFLAN
TÖRDÖN 101

KIŞ MÜCADELE İLAÇLARI/ YAZLIK YAĞLAR

TRİÖNA 2
VİNTERVAŞ

BİTKİ BÜYÜME DÜZENLEYİCİLERİ

HERBEX

YAPRAK GÜBRELERİ

BIÖMASTER
NUTRİLEAF NPK 20-20-20
NUTRİPLANT NPK 9-15-30
SÖL-U-GRO NPK 8-48-12

YAYICI VE YAPIŞIRICI

NU FİLM-17

DowElanco

İTHALATÇISI

DÖWELANCO TARİM A.Ş.

Bağdat Cad. No.213, Konak Apt.Kat.4 Çiftelhavuzlar-İstanbul
Tel.: (1) 386 02 42 Fax: (1) 363 81 99

BÖLGELE:

ANKARA Tel : (4) 418 18 87
ADANA Tel : (71) 53 69 10
ANTALYA Tel : (31) 43 09 45

BURSA Tel : (24) 54 98 19
İZMİR Tel : (51) 25 86 48
KONYA Tel : (33) 22 01 04

TM. DowElanco'nun tescilli markası.

Ücret Artışlarına Tepki

1993 Temmuz ayı memur maaş artışlarının, beklentilerin tersine son derece yetersiz düzeyde tutulması karşısında, Oda'mız aşağıda sunulan basın bültenini hazırlayarak, tüm basın ve yayın kuruluşlarıyla tüm yetkili ve ilgililere göndermiştir.

Teknik elemanların özellikle gözden çıkarıldığı bu anlayışın geriletilmesi ve hak edilen ücret statülerinin edinilmesi doğrultusunda, TMMOB ve başka platformlarda yapılmakta olan etkinlik ve çalışmalara Oda'mızın da aktif rolle katılmakta olduğunu, üyelerimize duyuruyoruz.

BASIN BÜLTENİ

"Türkiye Cumhuriyeti'nin Kamu Görevlisi Osmanlının Kapıkulu Değildir"

Türkiye'nin son derece ağır, toplumsal, siyasal ve ekonomik dar boğazlar içinde bulunduğuun ayırımıdayız.

Bu koşullarda, her toplumsal katmanın, her demokratik kuruluşun, her meslek örgütünün ve birey birey her yurttaşın, geçmekte bulunduğumuz olağanüstü sürecin, ülke ve ulus yararına dönük olarak gelişmesi doğrultusunda sorumlu davranması gerektiğinin bilincindeyiz.

Aynı anlayış gereği, demokrasinin olanaklarından yararlanan tüm sorumluların, yöneticilerin, erk sahiplerinin yanında, sivil örgütlerin de, zulaşma, çalışma, toplumsal kavga gibi yeni açmazlar yaratma yerine, ülkenin ve toplumun geleceği adına, yönetimlerin iyi niyetli çabalarına katkıda bulunmalarının daha yararlı olduğu inancındayız.

Ne var ki, her yurtsever anlayışın katılabileceği bu sorumlu yaklaşım, kamu görevlileri ücretlerinde sergilenen haksız ve dengesiz uygulamanın sorgulanmasını engellemektedir, engellememelidir.

Hükümet son ücret zammı tavrı ile bağlanan tüm umutlara rağmen, çalışanları göz ardı ettiğini, çalışanlar arasında güç gösterenleri kayırdığını, kalkınma, yatırım, üretim ve büyüme sürecinde, belirleyici rol alan teknik elemanları dışladığını, açıkça ortaya koymuş bulunmaktadır.

Kaynak yaratmak için, ekonominin faiz ve ranta dayalı kesimlerine yönelmek yerine, kaynak tasarrufu adına üretim sürecinin belirleyici dinamiği olan teknik elemanların da içinde olduğu kamu çalışanlarının bordrolarına göz dikilmesini protesto ediyoruz.

Çalışanların yararlarını korumak ve aralarında rol ve fonksiyonlara bağlı olarak denge kurmak zorunda olan bir Hükümetin, genelde enflasyon karşısında yetersiz artışları reva gören ve kendi içinde de yeni dengesizlikler yaratan uygulamasını ivedi olarak gözden geçirmesini ve gerekli düzeltmeleri gerçekleştirmesini bekliyoruz.

Kamu çalışanlarının çağdaş sendikal hakları elde etmelerinin sorunun kesin çözümü anlamında daha fazla ertelenemez bir yükümlülük olduğunu Hükümete ve kamuoyuna hatırlatıyoruz.

Mahir GÜRBÜZ

Yönetim Kurulu Başkanı

Gübre Üretimi ve Gözlerden Kaçan Olumlu Bir Uygulama

Bilindiği gibi, 1986 da başlayan liberalizasyon rejimi sonrası, gübre üretimi, tedariki ve dağıtım sistemi, bu konuda görev almış kamu hizmetlerinin azaltılması ve tekelleşme eğilimine giren bir özel yapılanmaya doğru yönelmiştir.

Bu eğilimin belirlediği süreçte, GÜBRETAŞ isimli ve ağırlıklı olarak kamuya ait olan gübre sanayiinin, T.C. Ziraat Bankası'na ilişkin paylarının TKK'ce devralınması uygulaması, tekelleşme hevesleri açısından, kimi çevrelerce tepkiyle karşılanmıştır.

Stratejik önemi bulunan, gübre gibi bir alanda oluşmaya başlayan tekelleşme eğilimlerinin egemenliği'ne karşı olumlu bir adım olan, bu olayla ilgili basın duyurusu aşağıdadır.

BASIN DUYURUSU

"Tekelleşme Tırmanışına Engel..

Ve Kamu Yararı Kaygısı"

"Gübre Alanında Bir Doğru Karar"

Bilindiği gibi gübre tedarik ve dağıtım, 1986'da uygulamaya koyulan liberalizasyon kararlarıyla serbestleştirilmiş, Türkiye Ziraat Donatım Kurumu (TZK) ve Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği (TTK) gibi kamu kuruluşu ve kamu hizmeti gören kooperatif kuruluşlar

eliyle gerçekleştirilmekte olan bu hizmet, bütünüyle özel kesime de açılmıştır.

Bu uygulama gündeme getirilirken, gübrenin daha ucuz satılacağı, her zaman diliminde ve bütün yörelerde yeterince bulundurulacağı, tüketimin hızla artırılacağı, yerli üretimin özendirilip yükseltileceği, görev zararlarından doğan kaynak kaybının giderileceği gibi, gerekçeler ileri sürülmüştür.

Aradan geçen sürede gerçekleşen uygulama göstermiştir ki, bu öngörülerin hiçbirisi gerçekleşmemiştir.

- Ucuzlama bir yana, sektöre egemen olmaya başlayan tekelci yaklaşımlar sonucu, üretici dayatılan fiyatlara mahkum olmuş, fiyatlar sürekli artmıştır.

- Özel sektör, ulaşılması zor, gerice ve marjinal sayılan tarım alanlarına ilgi göstermemiş, bu yörelerin üreticilerine hizmeti bütünüyle, kamu ağırlıklı kuruluşlar taşımıştır.

- Gübre arzı, sisteme egemen olmaya başlayan tekelci anlayışların kâr beklentilerine göre ayarlanmış, gereğinde bolluklar gereğinde darlıklar yaratılarak, rantın maksimize edilmesi amaç edinilmiştir.

- Gübre tüketimi, yıllardır süren normal eğilimin dışında yükselmemiştir.

- Yerli sanayinin üretim ölçeği yükselmemiş, kapasite kullanım oranları gelişmemiş, günümüzde bile tüketimin üçte biri ihâl yoluyla karşılanmak durumunda kalmıştır.

- TZDK ya da TKK'ne, maliyet altı satışlardan ötürü, ödenen görev zararı nedeniyle doğan hazine kaynak kaybı, özünde ortadan kalkmamış, bu kez destekleme bedelleriyle ödenmeye devam edilmiştir.

- 1986 öncesi tedarik ve dağıtım %90'lar ölçüsünde denetleyen TZDK, 400 hizmet birimi, 6500 personeli ve 2,5 milyon tonluk depo kapasitesi ile 5 milyon ton gübre dağıtımı için oluşmuş yapısı, her bölge, ç gübre götürme yükümlülüğü, stok bulundurma zorunluluğu ve kamu yararını gözetme sorumluluğu gibi, toplumsal nitelikli fonksiyonlarından ötürü, doğan maliyet yüklerine engel olamamış ve dağıtımda giderek daha az rol almaya başlamıştır. Dağıtım payı azaldıkça, maliyetler daha da yükselmiş, bunlara cari ticari faizle finansman sağlama yükleri de eklenince, Kurum bilinçli bir senaryo ile, sistemin dışına çıkarılmaya başlanmış, denetim payı % 10'lar düzeyine gerilemiştir.

- Tedarik ve dağıtımla sorumlu ana kuruluş bu konulara sürüklenirken, gübre üretim ve dağıtım sisteminde tekelleşme yaklaşımları, daha çok egemen olmaya başlamıştır.

Özünde bir üretici örgütü olan, hiç değilse üreticiler adına kamu hizmeti veren bir kuruluş niteliği taşıyan TKK'nin, sistemde çok etkili bir fonksiyon gören niteliği ile Gübretaş'tı (Gübre Fabrikaları T.A.Ş.) sahiplenmesi, doğru bir uygulamadır. Esasen bir kamu bankası olan T.C. Ziraat Bankası'nın %44.86'lık payının TKK'ne geçmesi, kamu kaynağının, kamu hizmeti veren kuruluşlar arasında, el değiştirmesinden başka bir anlama gelmemektedir. Fakat uygulama, gübre üreten bir kuruluş, ülkenin her yöresine uzanmış örgüt yapısı olan dağıtıcı bir kuruluşun, sahip olması anlamında, son derece yerindedir.

Bu uygulamayı "Özelleştirme beklenirken, gizli kamulaştırma" diye sunmak, açıkça saptırmadır. Kamuya ait payların iki kuruluş arasında el değiştirmesine feriyat etmek, tepki göstermek, Gübretaş'ın kamu paylarına dikilmiş gözlerin, kabarmış iştahların, beklediklerini bulamamanın rahatsızlığıdır. Bu tepkiler, Gübretaş'ı kendi doğrularında yönlendirmeye ve hatta gizli ve örtülü biçimde özelleştirmeye çalışanların, bu niyetlerinin yerine gelememesinden kaynaklanmaktadır.

TKK'nin gübre üretiminde de yer alması, kamu yararının korunması, çok temel bir üretim girdisi olan gübrenin, tekelci yapılar terkedilmemesi, üreticilerin tekelci piyasa dayatmalarına mahkum edilmemeleri açısından, son derece yerinde, haklı ve doğru bir yaklaşımdır.

Üretim, tedarik ve dağıtım zincirinin halkalarında, ayrı ayrı oluşan kâr marjlarını en aza indiren özelliği nedeniyle de, bu uygulama, üreticinin yararına bir davranıştır.

Açıklanan nedenlerle Gübretaş'daki T.C. Ziraat Bankası paylarının, gübre dağıtım sisteminde çok belirleyici bir yere sahip olan TKK'nce alınmasının Türkiye tarımı için yararlı bir uygulama olduğunu kamu oyuna ve ilgililere duyuruyoruz.

Mahir GÜRBUZ
Yönetim Kurulu Başkanı

Çalışmalarımız Radyo ve TV lerin Gündeminde

Odamızın gerçekleştirdiği bilimsel ve mesleki çalışmalar, bunlara ilişkin özel yayınların dışında, radyo ve TV yayınlarıyla da geniş kitlelere duyuruluyor.

20-21 Mayıs 1993 deki 5. TÜRKİYE SÜTÇÜLÜK KONGRESİ, 8 HAZİRAN 1993 deki ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ SEMPOZYUMU ve 1 Temmuz 1993 deki ÖĞRETİM VE İSTİHDAM SEMPOZYUMU etkinliklerimiz, TRT radyo ve TV'lerinin ana ve önemli haber bültenlerinde, görüntülü olarak yer alarak, Türkiye ölçeğinde kamuoyuna tanıtıldı.

Yeni Yayınlarımız Toplumun Yararlanmasına Sunuluyor

Odamızca gerçekleştirilen teknik, bilimsel ve mesleki çalışmaların, yayına dönüştürülerek kamuoyunun, ilgililerin ve tüm toplumun yararlanmasına sunulması çabaları devam ediyor.

Bu kapsamda, TARIM HAFTASI'93 - Ankara gündemini oluşturan "TARIMSAL DESTEKLEME POLİTİKALARI SEMPOZYUMU" bildiri ve tartışmaları, kitaplaştırıldı. Ülke ekonomisi ve tarımının son derece önemli bir sorunu olan ve ilgili ilgisiz her çevrede

TARIM HAFTASI'93 SEMPOZYUM

TMMOB
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ
ODASI

TARIMSAL DESTEKLEME POLİTİKALARI SORUNLAR - ÇÖZÜMLER

tartışılan, "destekleme" konusunda, uluslararası deneyimler dahil her türlü yaklaşımların sergilendiği ve çözücü önerilerin geliştirildiği SEMPOZYUM kitabı ile Odamız tarım alanında yetkinliğini ve düşünce üretme misyonunu bir kez daha ortaya koydu.

20-21 Mayıs 1993 tarihlerinde gerçekleştirilen "TÜRKİYE 5. SÜTÇÜLÜK KONGRESİ" de kitaplaştırılarak ilgilenenlerin hizmetine sunulmuş bulunmaktadır.

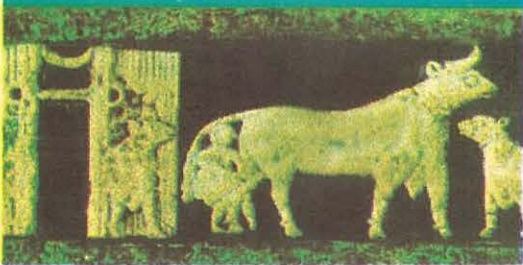
8 Haziran 1993 de gerçekleştirilen "dünü, bugünü ve geleceği ile ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ" sempozyumu da kitap olarak hazırlanmakta olup; 1 Temmuz 1993 tarihinde gerçekleştirilen "ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRETİMİ VE İSTİHDAMI" sempozyumu ise dergimizin bir sonraki "ÖZEL SAYI" sının konusunu oluşturacak.

Yayınlarmızın gerçekleşmesine her anlamda katkıda bulunan kuruluşlara şükranlarımızı sunuyoruz.

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
ANKARA ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ

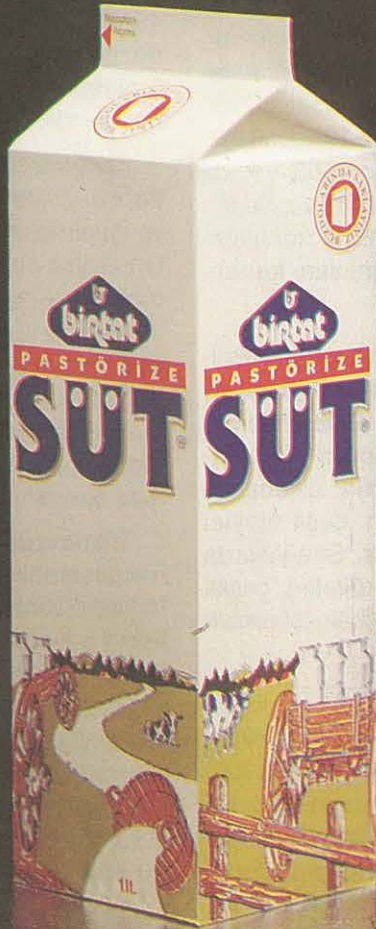
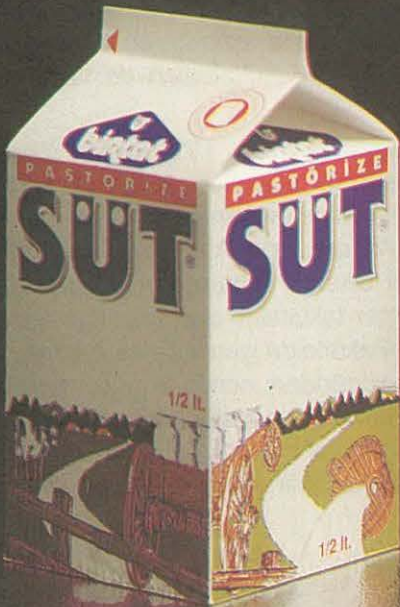

5. TÜRKİYE SÜTÇÜLÜK KONGRESİ

GIDA SANAYII LİMİTED ŞTİ.
Samsun Yolu 16. Km. Kayaş Ankara
Tel: 372 29 29 (4 hat)

TÜRKİYE TOHUMCULUĞUNDA ZİRAAT FAKÜLTELERİNİN YERİ VE ÖNEMİ *

Prof. Dr. Ekrem KÜN ** Doç. Dr. Ruhsar YANMAZ ***

Yılda yaklaşık 19 milyon hektar tarla bitkileri ve 0.6 milyon hektar sebze ekilişini gerçekleştiren Türkiye'de, bu ekim alanlarına bağlı olarak, her yıl kullanılan tohumluk miktarı da büyük boyutlardadır. Kullanılan tohumluğun büyük bir bölümü çiftçilerce, önemli bir bölümü Tarım Orman ve Köyşleri Bakanlığı'nca, bir bölümü de Ziraat Fakülteleri ve özel sektör tohumculuk kuruluşlarıncaya karşılanmaktadır.

Ziraat fakülteleri, gerek eğitim, araştırma, uygulama ve organizasyona katılma, gerekse doğrudan çeşit geliştirme ve tohumluk üretimi yoluyla, Türkiye tohumculuğuna belli katkılarda bulunmuşlardır. Ülkemizde tohumluk kontrol ve sertifikasyon sisteminin kuruluş çalışmaları, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Yetiştirme ve Islahı Kürsüsü öncülüğünde 1953 yılında başlatılmış, 1963 yılında 308 Sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanun'un yürürlüğe konulmasıyla ülkemizdeki tohumculuk çalışmaları kurumlaştırılmıştır.

Günümüzde sayıları onüçe ulaşan ziraat fakültelerimizce yapılan çalışmalar sonunda 7 buğday, 7 arpa, 2 çavdar, 5 yulaf, 2 börülce, 4 mercimek, 1 nohut, 1 tütün, 1 haşhaş, 2 fiğ, 1 yonca ve 1 pamuk çeşidi geliştirilmiştir. Bu çeşitlerin, ülkemizde tescil ettirilen tarla bitkileri toplam çeşit sayısı (366) içindeki payı yaklaşık % 10'dur. Son yıllarda Ankara, Ege ve Çukurova Ziraat Fakülteleri, çeşitli tarla bitkilerinin elit, orijinal ve sertifikalı tohumluk üretiminde de görev almaktadırlar.

Ziraat fakültelerinin ana görevi lisans ve lisansüstü düzeyde öğretim ve araştırma olmakla birlikte; bu kuruluşların ülkemiz tohumculuğundaki katkıları daha da artırılabilir. Özellikle uzun dönemli çeşit geliştirme ve tohumluk üretim amaç ve stratejilerinin belirlenmesi, yeni varyasyon kaynaklarının

bulunması ve değerlendirilmesi konularında ziraat fakülteleriyle öteki araştırma kuruluşları arasındaki işbirliğinin artırılması gerekmektedir.

GİRİŞ

Türkiye'de tarla bitkileri ve sebzeler olarak her yıl yaklaşık 20 milyon ha alan ekilmekte; bu ekilişler için her yıl gereken tohumluk miktarları da büyük boyutlara ulaşmaktadır. Örneğin yılda kullanılan tohumluk miktarları, buğdayda 1.9 milyon, arpada 0.7 milyon, mercimekte 60 bin, pamukta 30 bin, domateste 54, hıyarda 105 tondur (ABAK 1987, GENÇTAN ve ark. 1990). Yıllık gereksinim düzeyi birkaç milyon ton'a ulaşan bu tohumluğun üretimi, dağıtımı ve kullanımı ülke tarımı ve ekonomisinde büyük önem taşımaktadır.

Ülkemiz ekolojik koşulları, gerek tarla gerekse bahçe bitkilerinde çok çeşitli bitki cins ve türlerinin yetiştirilmesine olanak vermektedir. Tarımsal üretimde yer alan bu geniş çeşitlilik ve ayrıca ülkenin makro ve mikro ekolojik zenginliği karşısında; yetiştirilecek tür ve çeşitlerin geliştirilmesi, tohumlukların üretimi ve dağıtımı bölgesel özelliklere göre değişiklik göstermektedir. Bu nedenle, Türkiye tohumculuğunda bölgesel araştırma enstitüleri yanında, bölgesel Ziraat Fakültelerinin de vazgeçilmez önemi vardır.

Ülkemizde bugün sayıları 13'e ulaşan Ziraat Fakültelerinin gelişme düzeyleri birbirinden çok farklıdır. Ziraat Fakültelerinin en gelişmişleri olarak kabul edilebilen Ankara, Ege, Atatürk ve Çukurova Ziraat Fakülteleri ülkemiz tohumculuğu içinde etkinlikleri en belirgin fakülteler olarak görünmektedir. Öteki Ziraat Fakülteleri gerek fiziksel gerekse eleman varlıkları yönünden, henüz ilk gelişme aşamasındadır. Bu fakültelerin çoğu ülke tohumculuğuna bugün için önemli bir katkıda bulunacak gelişmişlik düzeyinde değildir. Ancak gelecek yıllarda

* I. Uluslararası Tohumluk Sertifikasyonu Sempozyumu (12-14 Eylül 1990, Yalova).

** Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü.

*** Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü.

bu fakültelerin de gerek araştırmacı eğitimi gerekse araştırmalarıyla, buldukları bölgede çeşit ve tohumluk sorunlarının çözümünde katkılarının olması beklenmektedir.

Bu bildiride, Ziraat Fakültelerimizin Türkiye tohumculuğuna bugüne kadarki doğrudan ya da dolaylı katkıları ile gelecekte beklenen etki ve katkılarına ilişkin bilgi ve görüşlerin sunulması amaçlanmıştır.

2. TÜRKİYE'DE ORGANİZE TOHUMCULUĞUN TARİHÇESİ

Dünya'da insanların yerleşik tarıma geçmesiyle birlikte tohumculuk çalışmaları da başlamıştır. Ancak tohumculuk etkinliklerinin bilimsel ve teknik temellere dayandırıldığı çalışmalar çok daha sonraki tarihlerde başlatılmıştır. Organize tohumculuğun kuruluşuyla ilgili ilk çalışmalar 19. yüzyılın son yıllarında başlamış; zamanla tohumluk iç ve dış ticaretinin artması ve bu etkinlikler için belli standart ve kurallara gereksinme duyulması karşısında, birçok ulusal ve uluslararası tohumculuk organizasyonları kurulmuş; zamanla bu kuruluşların çalışmaları arasında uyum ve eşgüdümü sağlamak için uluslararası standart ve kurallar geliştirilmiştir. Bu çalışmaların sonucu olarak 1924 yılında ISTA (Uluslararası Tohum Kontrol Birliği) kurulmuş ve tohumluk laboratuvar analizleri belli kurallara bağlanmıştır.

Türkiye'de ise Cumhuriyet öncesi dönemdeki

tohumculuk organizasyonuna ilişkin yeterli bilgimiz yoktur. Konunun eski arşivlerden incelenmesi kuşkusuz ilginç olur. Meslektaşlarımızdan Sayın Ekrem GÜNAY ülkemizde ilk tohumluk buğday dağıtımının 1840 yılında Maliye Nazırı Raif Paşanın emriyle yapıldığını bildirmektedir. Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki arazi mülkiyet sistemlerinin işlemesine ilişkin kurallar göz önüne alındığında; tohumluk sağlanması ve kullanılması için de bazı kuralların olması gerektiği düşünülmektedir.

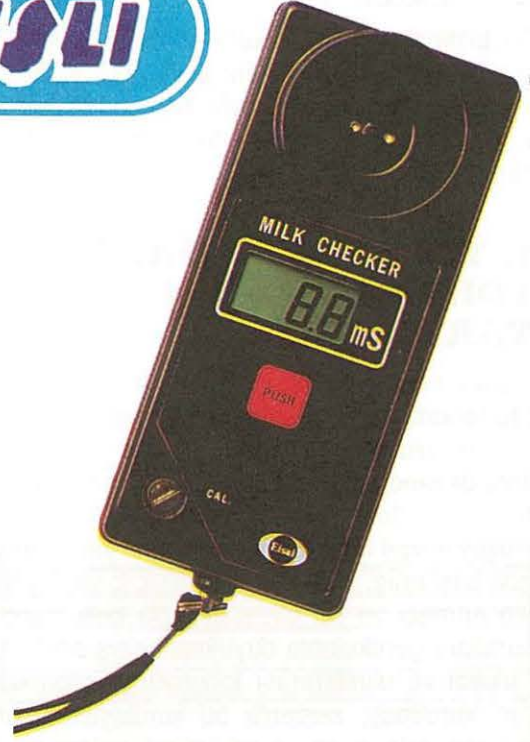
Ancak sistemli, geniş kapsamlı biçimde ve bilimsel temellere dayalı çeşit geliştirme ve nitelikli tohumluk üretimi ve dağıtım çalışmaları Cumhuriyet döneminde başlatılmıştır. Bu dönemde 1925'lerden başlayarak tohum ıslah ve üretme istasyonlarının kurulması, bu kuruluşların özellikle kendi bölgeleri için uygun buğday çeşitlerini geliştirmelerini ve bu çeşitlerin tohumlarını üreterek çiftçiye ulaştırmalarını amaçlamıştır. Ülke nüfusunun beslenmesindeki kaçınılmaz önemi nedeniyle bugün olduğu gibi, en yoğun çalışmalar buğday tohumculuğu üzerinde yoğunlaşmıştır. Ancak, 1950'lere kadar, Ülkemizde yılda üretilen ve dağıtılan tohumluk miktarı birkaç 100 tonu geçmemiştir. Tohumlukların kontrol ve analize dayalı değerlendirilmesi ise yalnız dış satıma dönük tohumlarda 1953 yılında kurulan Yeşilköy Ziraat Araştırma Enstitüsü tarafından yapılmıştır. 1950 yılında Devlet Üretim Çiftliklerinin kurulması ile, ülkemizde geliştirilen çeşitlerin üretim ve dağıtımı daha organize bir biçimde yapılmaya başlanmıştır. Tohumluk üretim ve dağıtımındaki bu olumlu gelişmelere karşın;

ÇİZELGE 1. TÜRKİYE'DEKİ ZİRAAT FAKÜLTELERİ VE ÖĞRETİM ELEMANI SAYISI

Kuruluş yılı	Üniversitesi ve ili	Bölüm sayısı	Öğ. üyesi sayısı	Araş. Gör. sayısı	Öğ. Gör. Okut.Üz.	Toplam sayı
1946	Ankara-Ankara	13	165	136	12	313
1955	Ege-İzmir	10	104	100	14	218
1957	Atatürk-Erzurum	10	59	48	6	113
1967	Çukurova-Adana	10	85	69	5	159
1976	19 Mayıs-Samsun	4	18	16	3	37
1981	Uludağ-Bursa	5	28	30	5	63
1981	Dicle-Şanlıurfa	1	9	16	1	26
1982	Cumhuriyet-Tokat	3	7	24	40	71
1982	Trakya-Tekirdağ	4	24	20	3	47
1982	Selçuk-Konya	4	15	24	3	42
1982	100. Yıl-Van	2	5	11	1	17
1982	Akdeniz-Antalya	2	14	3	2	19
1989	Gaziantep-K.maraş	1	2	4	1	7

Kaynak : Güngör, Y., 1990.

TIRVESLİ

- * İTHAL DAMIZLIK SÜT DÜVESİ
- * SEYYAR VE AHIR TİPİ SÜT SAĞIM MAKİNASI
- * DİJİTAL MASTİT TEST CİHAZI (SÜT KONTROL CİHAZI)
- * PLASTİK KULAK NUMARALARI VE APARATLARI
- * SUN-İ TOHUMLAMA VE EKİPMANLARI
- * ELEKTRİKLİ ÇİT VE PADOKLAMA

BİLGİ :

Büyükdere Caddesi 65/16
80310 Mecidiyeköy-İSTANBUL

Tel : 9-1-2740557 - 2668706
Fax : 9-1-2675619

Köroğlu (Uğur Mumcu) Cad. 55/5
06700 Gaziosman Paşa - ANKARA

Tel : 9-4-4468055 - 4468056
Fax : 9-4-4468054

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR

ÇİZELGE 2. ANKARA ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ BAHÇE BİTKİLERİ VE TARLA BİTKİLERİ ANABİLİM DALLARINDA 1983-89 YILLARINDA YAPTIRILAN YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZ SAYILARI

Yıllar	BAHÇE BİTKİLERİ			TARLA BİTKİLERİ			GENEL TOPLAM		
	Y. İlsans	Doktora	Toplam	Y. İlsans	Doktora	Toplam	Y. İlsans	Doktora	Toplam
1983	-	1	1	3	4	7	3	5	8
1984	1	2	3	3	1	4	4	3	7
1985	4	1	5	10	3	13	14	4	18
1986	3	-	3	12	-	12	15	-	15
1987	8	-	8	10	-	10	18	-	18
1988	6	-	6	8	3	11	14	3	17
1989	9	1	10	9	4	13	18	5	23
SÜREN	11	13	24	13	20	33	24	33	57

Kaynak: A.Ü Fen Bilimleri Enstitüsü yayınları

ÇİZELGE 3. TÜRKİYE'DE ZİRAAT FAKÜLTELERİNCE GELİŞTİRİLEN VE TESCİL ETTİRİLEN TARLA BİTKİLERİ ÇEŞİTLERİ (REGISTERED VARIETIES OF FIELD CROPS DEVELOPED BY THE AGRICULTURAL FACULTIES IN TURKEY)

Ürün (crop)	Çeşit (Variety)	Tescil Yılı (Year of Reg.)	Geliştirilen Fakülte (Developed by)
BUĞDAY (Wheat)	Kırmızı 5132	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Sanbursa 7113	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Tosun 21	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Tosun 22	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Tosun 144	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Balcalı 85	1988	Ç.Ü. Ziraat Fakültesi
	Genç 88	1988	Ç.Ü. Ziraat Fakültesi
ARPA (Barley)	57/63	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	58/24	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	6666	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	7531	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	9602	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Quantum	1984	E.Ü. Ziraat Fakültesi
	Ankara 86	1986	A.Ü. Ziraat Fakültesi
ÇAVDAR (Rye)	Tetra 27	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Anadolu 83	1983	A.Ü. Ziraat Fakültesi
YULAF (Oat)	4286	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	7047	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	9885	1963	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Ankara 76	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Ankara 84	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
MERCİMEK (Lentil)	Kışlık Pul 11	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Kışlık Yeşil 21	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Kışlık Yeşil 31	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Kışlık Kırmızı 51	1975	A.Ü. Ziraat Fakültesi
NOHUT (Chickpea)	Eser 87	1987	A.Ü. Ziraat Fakültesi
BÖRÜLCE (Cowpea)	Akkız 86	1986	E.Ü. Ziraat Fakültesi
	Karagöz 86	1986	E.Ü. Ziraat Fakültesi
FIĞ (Vetch)	Erzurum L 147	1964	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Kocafığ L 1521	1964	A.Ü. Ziraat Fakültesi
YONCA (Alfalfa)	Kayseri Yoncası	1964	A.Ü. Ziraat Fakültesi
TÜTÜN (Tobacco)	İzmir İncekara	1978	E.Ü. Ziraat Fakültesi
PAMUK (Cotton)	Gossypolsuz 86	1986	E.Ü. Ziraat Fakültesi
HAŞHAŞ (Poppy)	Emir Al 84	1984	E.Ü. Ziraat Fakültesi

Kaynak: KÜN, E., 1988.

1950'li yıllarda tohumlukların kontrol sistemi henüz oluşturulmamıştır. 1953 yılında deneme niteliğinde tahıl tohumluklarının kontrol ve setifikasyonu işlemlerine Tarım Bakanlığı adına Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Yetiştirme ve Islahı Kürsüsü'nde başlanmış ve 1959 yılına kadar sürdürülmüştür. Hazırlık dönemi diye kabul edebileceğimiz bu dönemde 1959 yılında Tarım Bakanlığı Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon Şubesi ve yine aynı yıl sonunda Ankara Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon Enstitüsü kurulmuştur.

1963 yılı, ülkemizde çeşit geliştirme ve tohumculuk etkinliklerinde yeni bir dönemin başlangıcıdır. 21.8.1963 tarihinde 308 Sayılı Tohumlukların Tescil Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkındaki Kanun yürürlüğe girmiştir. Ülkede yetiştirilen, satılan, dağıtılan, dışardan alınan ya da dışarı satılan tohumluklar; bu yasanın öngördüğü yönetmelikler uyarınca tescil, kontrol ve sertifikaya edilip gerekli sertifikaları verilmeye başlanmış; önceleri buğday ve arpa tohumluklarında yoğunlaşmış olan belgeleme işlemleri, ilkeri yıllarda gereksinmeye göre hemen tüm tarla ve bahçe bitkilerini kapsayacak biçimde düzenlenmiştir.

1980'lere değin ülkemizdeki tohumluk sertifikasyon işlemleri 308 sayılı yasanın öngördüğü yönetmelikler uyarınca ve oldukça titiz bir şekilde yapılmıştır. Bundan sonra çıkarılan çok sayıda kanun gücündeki kararnameler ile; söz konusu yönetmeliklerin öngördüğü bazı standartlar zorlanmış, izlenen liberal politika uyarınca özel şirketlerin tohumluk üretimi olabildiğince özendirilmiştir. Günümüzde özellikle sebze tohumlukları ve melez tarla bitkileri tohumluklarını üreten ya da pazarlayan çok sayıda özel tohumculuk kuruluşu vardır.

3. TOHUMCULUK ÇALIŞMALARINDA ZİRAAT FAKÜLTELERİNİN YERİ

Türkiye tohumculuk çalışmalarında ziraat fakültelerinin yerini aşağıdaki biçimde gruplandırabiliriz:

3.1. Tohumculuk Organizasyonundaki Etkinlikler

Ziraat fakülteleri elemanları, Bakanlık bünyesindeki tohumculukla ilgili komisyon ve komitelerde görev alarak, bilgi ve görüşleriyle katkıda bulunmaktadırlar. 308 sayılı yasanın öngördüğü

25.5.1973 günlü Tohumluk Yönetmeliği gereğince, Tohumluk Koordinasyon Kurulu, Tohumculuk Proje İcra Kurulu ve Milli tohumluk İstişare Komitesi gibi organlar oluşturulmuştur. Özellikle, Proje İcra Kurulu'nun (ki bu Kurul Genel Müdürlerden oluşmaktaydı) üst düzeydeki danışmanlığını yapmak, tohumluk fiyat, kredi, prim, üretim, dağıtım, kontrol ve benzeri konularda önerilerde bulunmak üzere görevlendirilen ve 308 Sayılı yasa öncesi dönemden beri görev yapmakta olan Milli Tohumluk İstişare Komitesi'nde Ziraat fakültelerinin temsilcileri etkili biçimde yer almışlardır. Ancak, bu komite ve etkinlikleri, 1982 sonrasında yapılan yönetmelik değişiklikleriyle ortadan kaldırılmıştır.

Yine 308 Sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanun gereğince oluşturulan Tescil Komitelerinde Üniversitelerin ziraat fakültelerinden gelen elemanların iki oy hakkı bulunmaktadır. Ayrıca Bakanlıkça her yıl düzenlenmekte olan gerek çeşit geliştirmeyle ilgili Araştırma Grup Toplantılarına, gerekse tohumluk Çalışma Gruplarına katılan öğretim elemanları, ülke tohumluk üretim ve dağıtım hedef ve programlarının hazırlanmasında katkıda bulunmaktadırlar.

3.2 Eğitim ve Öğretimdeki Etkinlikleri

Ziraat Fakültelerinin ülke tohumculuk çalışmalarındaki asıl etkinlikleri eğitim-öğretim ve eleman yetiştirmede önem kazanmaktadır. Ülkemizde tohumluk kontrol ve sertifikasyonuna yönelik hazırlık dönemi, bu alandaki eğitim ve öğretim etkinliklerinin de yoğunlaştırılmaya başlatıldığı dönemdir. O dönemde tek tarımsal yüksek öğretim kuruluşu olan Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarla Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Bölümü'nün öğretim programına ilk kez 1953 yılında Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon dersi konulmuştur. Ayrıca, adı geçen fakültenin Devlet Üretme Çiftliklerindeki stajyer öğrencileri, tohumlukların tarla kontrollerinde görev almaya başlamışlardır.

Ziraat Fakültelerinin eğitim ve öğretimdeki etkinlikleri de uzun ve kısa süreli programlar olmak üzere incelenebilir. Ziraat fakülteleri, uzun yıllar ziraat mühendislerinin eğitimi yanında, kısa süreli kurslarla zaman zaman ziraat mühendisleri ve teknisyenlerinin hizmet içi eğitimlerinde de görev almışlardır.

Uzun süreli eğitim ziraat mühendisliği eğitimi kapsamaktadır. Dört yıllık lisans eğitimi süresince genel ve özel bitki ıslahı, tohumluk üretimi,

kontrol ve sertifikasyonu konularında kuramsal ve uygulamalı bilgiler verilmektedir. Ayrıca tarım işletmelerinde belli sürelerle staj yaptırılarak, uygulamada eğitilmelerine çalışılmaktadır.

1933 yılında Yüksek Ziraat Enstitüsü adıyla kurulup 1946'da Ankara Üniversitesine bağlanan ülkemizin ilk ziraat fakültesinden sonra 1955 yılında Ege, 1957 yılında Atatürk, 1967 yılında Çukurova Ziraat Fakülteleri kurulmuştur. Özellikle 1981 yılından sonra, ziraat fakültesi sayısı hızla artarak, bugün 13'ü bulmuştur. Bu fakültelerin kuruluş yılları, bölüm, öğretim elemanı sayıları Çizelge 1'de verilmiştir. Çizelgede görüldüğü gibi, yeni ziraat fakültelerinin öğretim elemanı sayısı, ayrıca laboratuvar ve öğretim araçları donanımları yeterli durumda değildir.

1980'lerden sonra ziraat fakülteleri sayısının hızla artışı yanında, öğrenci kontenjanlarının da iki katına çıkarılması, yetişmiş öğretim üyelerinin başka fakültelere ya da özel kuruluşlara gitmeleri, gelişmiş fakültelerde bile araştırma ve eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkilemiştir.

Bununla birlikte, yürürlüğe giren Yüksek Öğretim Yasası ile, yüksek lisans ve doktora eğitimi, yeni sistemde, belli kredide lisansüstü derslerin alınması ve seminerlerin hazırlanması temellerine oturtulmuş, lisansüstü öğretim Fen Bilimleri Enstitülerinin eşgüdümü altına alınmıştır. Beş yıllık öğrenimin uygulandığı 1967-81 yılları dışında, önceleri 4 yıllık bir lisans eğitimi sonunda verilen Ziraat Yüksek Mühendisi unvanı, günümüzde en az 4 yarıyıllık bir lisansüstü eğitimi ve bir yüksek lisans tezini başarmış olanlara verilmektedir.

Lisansüstü öğretimde özellikle bitkisel üretimle ilgili anabilim dallarında yaptırılan tez çalışmalarının önemli bir bölümü çeşit geliştirme ve tohumluk konularıyla ilgilidir. 1983-1989 yıllarında Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Ziraat Programı çerçevesinde ilgili anabilim dallarında gerçekleştirilen lisansüstü tez sayıları Çizelge 2'de verilmiştir. Yaptığımız incelemeye göre, Çizelgede verilen son 8 yılda bitirilen ve sürdürülmekte olan toplam tez sayısının içinde tohumculuk çalışmalarına ışık tutabileceklerin oranının % 50'ye ulaştığı saptanmıştır. Öteki üniversitelerdeki lisansüstü araştırma ve eğitim etkinlikleri de göz önüne alındığında, bu sayıların daha da artacağı kesindir.

Görüldüğü gibi, günümüzde fakültelerin tohumculuk konusundaki asıl etkinlikleri lisansüstü dü-

zeydeki nitelikli araştırmacıların sayısındaki artışa ve bu araştırmacıların uzmanlaştırıldıkları alanlarda çalıştırılmalarına bağlıdır.

3.3 Çeşit Geliştirmedeki Etkinlikleri

Tohumculukta ilk aşama çeşit geliştirmedir. Ülkemizde 308 Sayılı Yasanın Yürürlüğe girdiği 1963 yılından bu yana, tarla bitkilerinde toplam 366 çeşidin tescilli yapılmıştır. Çeşitlerin 321'i (% 88'i) kamu, 45'i (% 12'si) özel kuruluşlarca tescil ettirilmiştir. Kamu kuruluşlarınca tescil ettirilen 29 değişik ürüne ilişkin 321 çeşidin 34'ü - (% 11'i) ziraat fakültelerince geliştirilmiştir (Çizelge 3). Çizelgede görüldüğü gibi, önemli tarla bitkilerinin hemen tümünde fakültelerin çeşit geliştirme ve tescilli yönünden belli katkıları olmuştur.

Bahçe bitkilerinden sebzelerde ise, ülkemizde kültürü yapılan ve tescil işlemleri gerçekleştirilen 21 tür bulunmaktadır. Bugüne değin bu türlere ilişkin 97 çeşit tescil ettirilmiştir. Çeşitli teknik ve ekonomik nedenlerle, sebze türlerinde çeşit geliştirme ve tescile ulaşma konusunda fakültelerin önemli bir sayısal katkısı görülmemektedir. Ancak fakülteler, materyal değişimi, ıslah amaç ve yöntemlerinde yönlendirme ve danışmanlık yapma yoluyla, kendileri dışındaki kamu ve özel kişi ve kuruluşların çeşit geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmuşlardır.

Fakültelerin öncelikle çevrelerinin eğitim ve öğretim olduğu gözönüne alındığında; çeşit geliştirmede yukarıda anılan katkıların küçümsenmeyecek düzeylerde olduğu kabul edilebilir. Ancak, bu koşullarda bile fakültelerimizin çeşit geliştirme ve tohumculuktaki etkinliklerinin artırılması yolları bulunabilir. Örneğin fakültelerin bitkisel üretimle ilgili bölümlerinde genç elemanların uzmanlaşmasının ürün bazında başlatılması ve her elemanın meslek yaşamı boyunca aynı ya da benzeri ürünler üzerinde çalışmalarını sürdürmesinin sağlanması; fakültelerin çeşit ve tohumculuk alanındaki etkinliklerini artırıcı bir yol olarak görülmektedir.

3.4. Tohumluk üretimindeki Etkinlikleri

Ziraat Fakültelerimizin tohumluk üretim ve dağıtımları, Bakanlığın yıllık tohumluk programları çerçevesindeki ve bu program dışındaki etkinlikleri olmak üzere, iki ayrı bölümde incelenebilir. Fakültelerin Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı tohumluk üretim programları çerçevesinde yaptıkları tohumluk üretimleri Çizelge 4'te verilmiştir. Çi-

zelge'de görüldüğü gibi, fakültelerimiz sınırlı olanakları içinde elit, orijinal tohumlukları yanında, çiftçiye dağıtılmak üzere sertifikalı tohumluk üretiminde de görev almaktadırlar. Ziraat Fakültelerinin, Bakanlık tohumluk üretim programı dışındaki tohumluk üretim etkinlikleri ise, ya kendi döner sermayeleri çerçevesinde isteyen kişi ve kuruluşlar adına çeşit deneme ve üretimi yapmak, ya da ıslah aşamasındaki çeşitlerini yakın çevrelerindeki önder çiftçilere sınırlı miktarlarda vermeleri biçimindedir. Bu yollarla üretilen ve dağıtılan tohumluk üretimine ilişkin veriler elimizde bulunmamakla birlikte; önemli miktarlarda olmadığı kesindir. Ancak, bu yol, tutulan çeşitlerin çiftçiden çiftçiye yayılmasına da yardımcı olmaktadır.

Fakültelerin ana görevleri öğretim ve eğitim olduğundan, çoğunun arazi, ekipman ve eleman varlıkları kısıtlı bulunduğundan; bugünkü koşullarda dağıtım için tohumluk üretiminde daha fazla katkıları beklenmemektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ziraat Fakülteleri, geçmişte olduğu gibi, bugünkü yapıları içinde de Türkiye tohumculuğuna eğitim ve öğretim, çeşit geliştirme ve tohumluk üretimi aşamalarında katkılarda bulunmaktadır. Ancak, fakültelerin lisans ve lisansüstü düzeydeki eğitim-öğretim görevleri ile ilgili yükümlülüklerinin yoğun-

laştırılması ülke tohumculuğundaki etkinliklerini sınırlamaktadır. Araştırma olanakları daha iyi olan birkaç gelişmiş fakültenin dışında, olanakları sınırlı çok sayıdaki yeni ziraat fakültelerinin durumu göz önüne alındığında; genel olarak fakültelerin ülke tohumculuğuna doğrudan katkılarının kısa sürede artırılması beklenmemektedir. Ancak, günümüzdeki yapı ve olanakları içinde bile fakültelerin etkinlik ve katkıları, aşağıdaki önlemlerin alınmasıyla artırılabilir:

1) Ülke tohumculuğunun sorunlarını ülke tarımının genel sorunlarından soyutlamak olanaksızdır. Bu sorunların başında, uzmanlaşmış ve yetişmiş elemanın kendi alanında çalıştırılması ilkesine uyulmaması gelmektedir. Ülkemizde tohumculukla ilgili alanlarda yurt içinde ve dışında eğitim görmüş bir çok eleman varken ve bunlar işsiz durumdayken; Bakanlığın tohumculukla ilgili enstitülerinde yetişmiş eleman açığının bulunması, atamalarda da bu durumun gözden kaçırılması ülke tohumculuğundaki etkinlikleri sınırlamaktadır.

2) Üniversitelerimizde belli bir sisteme dayalı lisansüstü eğitim-öğretim organizasyonu işlerlikleyen; Bakanlık bünyesinde uzmanlık öğretimi girişimlerine yönelmesi de ülke genelinde insan gücünün ve zamanın savurganca kullanılmasına neden olur. Bu gibi etkinlikler yerine; Bakanlıkça elemanlarına üniversitelerde lisansüstü eğitim ve

ÇİZELGE 4. TARIM ORMAN VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI TOHURLUK ÜRETİM PROGRAMLARINA GÖRE ZİRAAT FAKÜLTELERİNİN TOHURLUK ÜRETİMLERİ (SEED PRODUCTION IN AGRICULTURAL FACULTIES UNDER THE ANNUAL PROGRAMMES OF MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND RURAL AFFAIRS)

Yıllar (Years)	Ürünler (Crops)	Sınıfı (Class)	Üretim (ton)	Fakülte Adı (Faculty)
1983	Fig (Vetch)	elit-orijinal		A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Yonca (alfalfa)	elit		A.Ü. Ziraat Fakültesi
1984	Fig (vetch)	elit-orijinal		A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Yonca (alfalfa)	elit		A.Ü. Ziraat Fakültesi
1986	Buğday (wheat)	sertifikalı	305	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Arpa (barley)	sertifikalı	330	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Fig (vetch)	elit		A.Ü. Ziraat Fakültesi
1987	Buğday (wheat)	elit-orijinal		Ç.Ü. Ziraat Fakültesi
	Buğday (wheat)	sertifikalı	160	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Arpa (barley)	sertifikalı	60	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Fig (vetch)	orijinal		A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Yonca (alfalfa)	orijinal		A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Susam (sesame)	orijinal		E.Ü. Ziraat Fakültesi
1989	Susam (sesame)	orijinal	1	E.Ü. Ziraat Fakültesi
1990	Buğday (wheat)	sertifikalı	176	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Arpa (barley)	sertifikalı	90	A.Ü. Ziraat Fakültesi
	Susam (sesame)	orijinal		E.Ü. Ziraat Fakültesi

Kaynak: Tarım Orman ve Köylüleri Bakanlığı Tohumluk Üretim Programları

öğretime izin verilmeli, özellikle araştırma kuruluşlarında çalışan elemanlar için lisansüstü eğitim zorunlu tutulmalıdır. Kuşkusuz bu eğitim ve öğrenimi başarmış araştırmacıların özlük haklarında da özendirici iyileştirmeler yapılmalıdır.

3) Fakültelerin bitkisel üretimle ilgili bölümlerinde genç elemanların uzmanlaşması ürün bazında başlatılmalı ve her eleman akademik yaşamı boyunca çalışmalarını ilk başladığı bitki türü ya da benzeri türlere ilişkin konularda sürdürmelidir. Böylece belli bitkiler üzerindeki araştırmaların süreklilik ve etkinliği, ayrıca araştırmacının derinlemesine bilgi birikimi ve deneyimini artırabilecektir. Kuşkusuz böyle bir yönlendirme, fakültelerdeki ilgili birimlerin akademik kurullarına ve yöneticilerine düşmektedir.

4) Yeni açılan fakültelerdeki eleman azlığı, yukarıda önerilen düzeyde bir uygulama için yeterli olmamakla birlikte; bu fakültelerde de araştırmaların yöre ekonomisinde en önemli olan ürünlerden başlatılması ve sürdürülmesi, eleman açığı kapatıldıkça öteki ürünleri de kapsamına alması yoluna gidilmelidir. Böylece ziraat fakültelerinin kuruldukları yörenin tohumculuğuna ve tarımsal kalkınmasına katkıları artırılabilir.

5) Yeni Ziraat Fakültelerinin açılmasından ve öğrenci kontenjanlarının daha fazla artırılmasından kesinlikle kaçınılmalı; açılmış olanlar da yöresel özelliklerle bağlantılı olarak geliştirilmelidir.

6) Son yıllarda Bakanlıkça her yıl düzenlenen Araştırma Grup Toplantılarına katılımlar istenen düzeyde değildir. Özellikle Bakanlıkça bu toplantılara çağırılan öğretim üyelerinin katılım, sayı ve süreleri düşmüştür. Bu durum, Araştırma Grup Toplantılarında görüş ve bilgi alış-verişini sınırlandırmakta; araştırmaların tartışılma ve yönlendirilmesindeki etkinlikleri azaltmaktadır. Bu nedenle, Araştırma Grup Toplantılarına ilgili öğretim üyelerinin eksiksiz katılımı sağlanmalıdır.

7) Özellikle uzun dönemli çeşit geliştirme ve tohumluk üretim amaç ve stratejilerinin belirlenmesi, çeşit geliştirmede kullanılacak yeni varyasyon kaynaklarının bulunması ve değerlendirilmesi konularında fakülte ve öteki araştırma kuruluşları arasındaki işbirliğinin artırılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

ABAK, K. 1989. Türkiye'de Sebze Tohumculuğu. "Türkiye'de Tohumculuğun Gelişimi ve Geleceği Sempozyumu", 13-14 Ara-

lık 1988, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yayınları, 1989/1:115-124.

AÇIKGÖZ, N. ve M. ÇUBUKÇU. 1988. Tohumluk Tescil Kontrol ve Sertifikasyon Sorunları. "Türkiye'de Sertifikasyon Sistemleri ve Sorunları". Türkiye'de Tohumculuğun Gelişimi ve Geleceği Sempozyumu", 13-14 Aralık 1988. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yayınları 1989/1: 188-199.

ANONİM, 1976. Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Talimat. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarımsal Araşt. Gnl. Md. Ankara 237 s.

ANONİM, 1988. A.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Özetleri 1982-1987. A.Ü. Basımevi, 446 s.

ANONİM, 1989. A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Özetleri 1988. A.Ü. Basımevi, 232 s.

ANONİM, 1990. A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Özetleri 1989. A.Ü. Basımevi 204 s.

ANONİM, 1990. Tarım İstatistikleri Özeti 1988. DİE yayın No: 1406. Ankara.

EĞRİÇAYIR, S. 1983. Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon Sistemi Hakkında Genel Bilgi ve Dünya'da Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon Sistemi. 1983 yılı Tohumluk, Tescil, Kontrol ve Sertifikasyon Semineri. Toh. Kont. ve Sert. Enst. yayını 6 s.

GENÇTAN, T, R. ALAN, R. YANMAZ. 1990. Türkiye Tohumculuğunun Teknik ve Ekonomik Yönleri ve Tohumluk Politikasının Değerlendirilmesi. "Türkiye Ziraat Mühendisliği Teknik Kongresi, 8-12 Ocak 1990 (Ankara). TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası A.Ü. Ziraat Fakültesi 165-177.

GÜNGÖR, Y. 1990. Tarımsal Yüksek Öğretimin Bugünü. "Türkiye Ziraat Mühendisliği Teknik Kongresi, 8-12 Ocak 1990 (Ankara), TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası A.Ü. Ziraat Fakültesi : 283-296.

KÜN, E., 1989. Türkiye'de Çeşit Geliştirme Çalışmaları. Türkiye'de Tohumculuğun Gelişimi ve Geleceği Sempozyumu, 13-14 Aralık 1988 (Ankara), TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yayınları 1989/1: 152-187.

DUYURU

"TARIM HAFTASI 93"

TARIMSAL DESTEKLEME
POLİTİKALARI SEMPOZYUMU

Oda'mız tarafından
kitaplaştırıldı.
Kitap Oda'mızdan
sağlanabilir.

BURSA MARMARIS MARMARIS

17 NISAN 1993 CUMARTESI *Önce Haberler Sonra Haberler*
Tarım-SEN'den 10 bin imz

"Ziraat Lisansları" Kapatılacak

Tarım-SEN Bursa Şubesi, Ziraat Meslek Lisesinin Ziraat Fakültesi başlattığı imza kampanyası kapsamında 10 bin imza topladığı belirtildi.

Danıştay engeli
 Bakan, DYP Bursa şubesi için sağlanacak olan 100 hektarlık arazi için Danıştay kararına karşı dava açarak, Danıştay kararını iptal ettirdi. Bakanın bu kararı üzerine Danıştay, Bakanın bu kararını iptal etmesi için karar verdi. Bakanın bu kararı iptal ettirdi. Bakanın bu kararı iptal ettirdi.

Prof. Dr. Karabulut Güney "Kaçak yapılar" belediyeler so...

Bursa Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Prof. Dr. Karabulut Güney, belediyelerin kaçak yapıların inşaatına izin vermesiyle vatandaşların zarar gördüğünü ve belediyelerin bu yapıların inşaatına izin vermesiyle vatandaşların zarar gördüğünü belirtti.

Ova eldi gidiyor

Tula kırsal kesimleri, kum ocakları, beton ve çimento tesislerinin inşaatları, tarım topraklarının erimesine neden olmaktadır. Tarım topraklarının erimesine neden olmaktadır. Tarım topraklarının erimesine neden olmaktadır.

Satılma
 Bursa Ziraat Mühendisleri Odası Başkanlığı tarafından Bursa'da yapılan satış işlemi, 100 hektarlık arazi için yapıldı.

LAY

BURSA MARMARIS

26 NISAN 1993 PAZARTESİ *Önce Haberler Sonra Haberler*

100 hektarlık tarım arazisi amaç dışı kullanıldı... Ova elden gidiyor

ÖVATA ZEMİN Tabakalarının etle atıldan Bursa Ovası'na giderek kullanılmaz duruma gelen ova...

"EMİZİ VERMEYİZ" Ziraat meslek kişesini emdiğini söylüyorlar

Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Prof. Dr. Karabulut Güney, emiz veremeyen çocukların emmesi gibi, emdiği ememeyeceğini söyledi.

"İse, fa bağı"

Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Prof. Dr. Karabulut Güney, işsizlik ve faiz problemlerini ele alarak, gençlerin işsizlikten kurtulması için çözüm önerileri sundu.

"Havaalanının Doğa Kıyımına Hayır"

Havaalanının inşaatı nedeniyle doğa zarar göreceği konusunda vatandaşlar tarafından yapılan kampanya, başarıyla sonuçlandı.

CHP Bursa İl Örgütü tarafından düzenlenen "Doğa Kıyımına Hayır" paneli Bursa'nın Yaylacık köyü alanında yapıldı. 3 saat süren panelde bütün konuşmacıların aynı şeyleri söylemeleri dikkat çekti.

"SEK'in satışı tekel yaratır"

SEK'in satışı, tarım ürünlerinin tekelci bir şekilde pazarlanmasına neden olacaktır. Bu durum, üreticilerin gelirlerini düşürür ve vatandaşların zararına olacaktır.

"SEK'in satışı tekel yaratır"

SEK'in satışı, tarım ürünlerinin tekelci bir şekilde pazarlanmasına neden olacaktır. Bu durum, üreticilerin gelirlerini düşürür ve vatandaşların zararına olacaktır.

Hürriyet

EGE

TARIMDA ÖRGÜTLENME VE KOOPERATİFÇİLİK

Prof. Dr. Erkan REHBER
Uludağ Ü. Ziraat. F.
Tarım Ekonomisi Böl. Bşk.

1. GİRİŞ

Genel anlamda, kişi ve kurumların, birlikte hareket etme, sorunlarını dile getirme, birlikte üretme, buna bağlı hizmetleri yerine getirme amacıyla bir araya gelmeleri örgütlenme olarak tanımlanabilir. Bunun yanında, kamu ve özel sektör kuruluşlarının belirli hizmetleri yerine getirmek amacıyla, farklı düzeylerde oluşturdukları hizmet birimleri de örgütlenme kapsamı içinde ele alınmaktadır. Örgütlenme kavramı bu şekilde ortaya konunca, kuruluş amaç ve hizmet biçimleri dikkate alındığında, tarımsal örgütler iki bölümde incelenebilir. İlk bölümde, daha çok bireylerin (çiftçinin) bir araya gelerek meydana getirdikleri sivil örgütlenme, ikinci bölümde de sektöre hizmet götüren kamu ve özel sektör kurumları ele alınabilir. İkinci grupta yer alan örgütler, tarım bakanlıkları, diğer kamu kurumları, tarımsal girdi üreten, tarımsal ürünleri işleyip pazarlayan kamu niteliği taşıyan kurumlar, benzer hizmetleri gören ve kâr amacıyla kurulmuş büyük ölçüde sermayeye dayalı özel kurumlardır. Demokratik bir toplum yapısı içinde daha çok gelişmiş olması gereken birinci grupta ise, meslek odaları, kooperatifler, birlik, dernek, vakıf, anonim şirket, board ve benzeri örgütlenmeler yer almaktadır. Bu sivil örgütlenme incelendiğinde ise tüm gelişmiş batılı ülkelerde, mesleki örgütler amaçlarına göre diğerlerinden ayrılırken, ekonomik amacı önde olan örgütler içinde kooperatif şeklinde örgütlenme öne çıkmaktadır.

Türkiye'de durum incelendiğinde de tüm eksikliklerine ve sorunlarına karşın, benzer bir yapılanma söz konusudur.

Bu makalede, genel olarak tarımda sivil çiftçi örgütlenmesinin sağlayacağı yararlar üzerinde durularak, Türkiye'deki kooperatif örgütlenme yapısı ve sorunları çözüm önerileri ile birlikte kısaca ele alınacaktır.

2. ÖRGÜTLENMENİN YARARLARI

İster Kooperatif şeklinde olsun, isterse başka biçimlerde olsun bir toplumda tarım kesiminin örgütlenmesinden beklenen yararlar veya başka bir anlatımla örgütlenmenin yerine getireceği fonksiyonlar şu şekilde sıralanabilir;

- Herşeyden önce örgütlenme veya örgütlü toplum, demokratik yapı ve düzenin vazgeçilmez unsurlarıdır. Toplum içinde yaşayan farklı kesimlere ait bireylerin yönetime, karar verme sürecine katılmaları ancak örgütlenme ile olanaklıdır. Sağlıklı bir piyasa ekonomisinin de ancak örgütlenme ile var olabileceğini ifade etmek yanlış olmaz.

- Tarım kesiminde daha çok küçük işletmelerin varlığı söz konusudur.

Ekonomik açıdan küçük birimler şeklinde üretimde bulunmanın birçok yararları yanında sakıncalı yönleri de bilinen ger-

çeklerdir. Örgütlenme, bu yapı içindeki olumsuzlukları ortadan kaldırırken, olumlu yönleri koruyan bir yapı meydana getirmenin de yoludur.

- Korumacılık önlemlerinin kaldırılması gerekliliğinin tartışıldığı günümüz ekonomik ortamında, yarışmaya dayalı pazar yapısı içinde, tarımsal ürünleri üreten çiftçinin, tarıma dayalı sanayide yer alan küçük işletmenin yarışmaya hazır olmasının da örgütlenme büyük öneme sahiptir.

- Nüfusumuzun % 50 sini oluşturan tarımsal nüfusun sanayiye sağlıklı olarak kaydırılması ancak bu kesimin bulunduğu yerde sanayileşmesi ve özellikle kendi ürününü işleyen, kendi girdisini üreten sanayileri kurması ile olasıdır. Bunun yolu da yine örgütlenmeden geçmektedir.

- Çiftçinin, kendi sorunlarını anlama ve çözüm yolu bulma gayretini içine sokulması, tarım politikalarının oluşturulması ve yürütülmesinde üretici katkısının sağlanmasında çiftçinin örgütlenmesi büyük yarar sağlayacaktır. Diğer yandan böyle bir örgütlü tarımsal yapı, tarım politikalarının oluşturulması kadar uygulanmasında da yararlı olacaktır (Rehber, 1980).

- Mevcut yapı içinde, çiftçi ile yakın ilişki içinde olan tarımsal ürünleri işleyen sanayi, tarıma girdi sağlayan sanayi karşısında çiftçinin pazarlık gücü kazanabilmesi de yine örgütlenmeleri ile gerçekleştirilecektir. (Rehber, 1982).

- Tarımla ilgili en önemli sorunlardan birisi de, tarıma ait veri ve bilgilerin sağlıklı bir şekilde elde edilmesindeki güçlüğüdür. Etkin bir örgütlenmenin bu sorunun çözümünde de önemli yararlar sağlayacağı açıktır.

3. TÜRKİYE TARIMINDA KOOPERATİFLER

Türkiye'de kooperatifçiliğin başlangıcı 1863 yılına, Mithad Paşa'nın memleket sandıklarına kadar gitmektedir. Dünya kooperatifçilik hareketinin başlangıcı olarak 1944 yılı, İngiltere'deki Rochdale öncülerinin hareketi alınınca (Mülâyim, 1992), başlangıç olarak dünyadaki gelişmeye paralellik söz konusudur. Cumhuriyet döneminde de kooperatifçiliğin gelişmesine çalışılmıştır. Atatürk bu hareketin de öncülüğünü yaparak desteklemiştir (Rehber, 1988).

Anayasalarımızda kooperatifçiliğin gerekliliği vurgulanarak, desteklenmesi gerektiğine işaret edilmektedir (1960 Anayasası Madde 51, 1982 Anayasası Madde 171).

Ülkemizde kooperatifçiliğin tarihçesi incelendiğinde çok farklı yasal düzenlemeler yapıldığını görüyoruz. Halen 4 farklı yasaya göre kurulan ve faaliyetlerini sürdüren kooperatifler bulunmaktadır. Başka bir anlatımla 4 farklı temel yasa söz konusudur.

Bunlar;

- 2834 Sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Yasası (1985 yılında 3186 sayılı Yasa ile değişikliğe uğradı)

- 2836 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Yasası (1972 yılında 1581 Sayılı Yasa ile değişti) Bu kanunun da bazı maddeleri 1985 yılında 3223 Sayılı Yasa ile değişti.)

- 1163 Sayılı ve 1969 tarihli Kooperatifler Kanunu (3476 Sayılı Yasa ile bazı maddeleri değiştirildi).

- 1196 Sayılı ve 1969 tarihli Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ile ilgili Yasa

Türkiye'de bu yasalara göre kurulup faaliyetini sürdüren 8 farklı isim taşıyan 7 898 birim kooperatif vardır. (tablo 1)

Toplam 4 310 138 üyesi olan bu kooperatifler 118 birlik 1 Merkez Birliği şeklinde örgütlenmişlerdir (Çağlar 1981). Kooperatif ve ortak sayılarına göre, kooperatifçilik konusunda önemli bir potansiyele sahip olduğumuzdan söz edilebilirse de, batılı ülkelerle karşılaştırıldığında bu oran düşük kalmaktadır. Bu verilerin ait olduğu yıl kırsal nüfusumuzun yaklaşık 25 milyon olduğu kabul edilirse kooperatifleşme oranı % 15 olarak ortaya çıkar. Bu oranlar Romanya'da % 62, İsveçte % 41, Finlandiya'da % 40, Kanada 'da % 39 ve ABD'de % 22 dolayındadır. Avrupa Topluluğunda ise nüfusun % 20'si, aktif nüfusun % 45'i kooperatiflere üyedir. Tarımsal kooperatiflerin ortak sayılarının tarımsal aktif nüfusa oranı ise % 105 dir. (Mülayim ve ark., 1990).

Kooperatiflerin taşıdıkları önemi açıklamada sadece kooperatif sayısı, üye sayısı bir gösterge değildir. Önemli olan kooperatiflerin amaçları doğrultusunda ekonomide taşıdıkları ağırlıktır. Bu konuda Türkiye için sağlıklı veriler elde etmek oldukça zordur. Yapılan bir belirlemeye göre, Kooperatiflerin payı; alet-ekipman sağlamada % 15, ilaç sağlamada % 10, gübrede % 40, yemde % 10 dur (Çıkin, 1992).

Ürün işlemede ise sütte % 3, şarapta % 4.4, zeytinyağında % 6.8, bitkisel yağda % 10, hayvan yeminde % 9.5, meyve suyunda % 5 dolayında, pazarlamada da önemli olan ürünler pamuk, incir, kuru üzüm, ayçiçeği, fındıkta % 17 ile % 60 arasındadır (Mülayim 1990).

Hayvancılık faaliyeti ile ilgili olarak ürün işleme ve pazarla-

masında kooperatif örgütlenme yok denecek düzeydedir.

Batılı ülkelerde bu oranlar oldukça yüksektir. Örneğin AT'ta kooperatiflerin payı girdi sağlamada % 50'nin, tarım ürünlerini işleme ve pazarlamada % 60'ın üzerine çıkmaktadır (Mülayim, 1988). Toplulukta üye ülkeden ülkeye değişiklik göstermekle birlikte özellikle ürün işleme ve pazarlamada kooperatiflerin rolü büyüktür.

Örneğin sütte bu oran % 10 la 91 arasında değişirken, tüm sebze ve meyvelerde % 2-90 arasında değişmektedir (Anonymus, 1991).

4. KOOPERATİFÇİLİK SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Türkiye'de tarımsal kooperatifler ekonomide belirli bazı fonksiyonları yerine getirmekle birlikte birçok özellikleriyle gerçek kooperatiflerden önemli farklar taşımakta ve bazı temel sorunlara sahip bulunmaktadır.

Türkiye'de tarımsal kooperatifçiliğin önündeki en önemli sorun devlet-kooperatif ilişkisidir. Bu ilişki o kadar devlet yönlüdür ki, bugün kooperatifler KİT gibi görülmektedir. Hatta yetkili ağızlardan bile, birer özel demokratik kurumlar olması gereken kooperatiflerin özelleştirilmesi gibi ifadeler kullanılmaktadır (Poyraz, 1990).

Kooperatifçilikte bir temel ilke var. Kooperatif devlet ilişkisinde devlet baba gibi başlamalı, kardeş gibi devam etmeli, daha sonra da kooperatiflere arkadaş olmalıdır. Bizde bu ilişki

Tablo 1. Türkiye'de Tarımsal Kooperatiflerle İlgili Sayısal Bilgiler (31.12.1990)

Bağlı Olduğu Yasa	Kooperatif Adı	Birim Koop. Sayısı	Birlik sayısı	Merkez Birliği Sayıları	Ortak Sayısı		
					Adet	%	%
1163 Sayılı Yasa	1. Tar. Kalkınma Kooperatifleri	3 520	73	-	522 507	25.53	12.13
	2. Pancar Ekicileri İstihsal Koop.	27	1	-	1 383 956	67.63	32.10
	3. Su Ür. Koop.	233	8	-	16 606	0.81	0.39
	4. Sulama Koop.	1 223	4	-	123 461	6.03	2.86
	5. Elektrik Ür. Koop.	3	-	-	57	0.00	0.00
ARA TOPLAM		5 006	86	-	2 046 587	100.00	
1581 Sayılı Yasa 2834/3186 Sayılı Yasa 1196 Sayılı Yasa	6. Tar. Kredi Kooperatifi	2 459	16	1	1 579 208	69.77	36.65
	7. Tar. Satış Kooperatifi	411	16	-	684 343	30.23	15.87
	8. Tütün Tar. Satış Koop.	22	-	-	-		
ARA TOPLAM		2 892	32	1	2 263 551	100.0	
GENEL TOPLAM		7 898	118	1	4 310 138		100.00

KAYNAK: Z. Çağlar, Türkiye'de Kooperatif Nev'ileri ve Sayıları. TKK, Karınca Dergisi, Yıl 57, Sayı 652, s. 16 Tablo 1'den düzenlenmiştir.

baba gibi başlamış ve öyle de devam ediyor. Bu yapının en önemli sakıncası, yasalarla kooperatiflerin politikadan uzak durmaları istenirken, hükümetler tarafından doğrudan politikanın içine sokulmasıdır. Sakıncalardan bir diğeri bu yapının kooperatifçilik bilincinin gelişmesini engellemesidir. Aksi olsaydı, Mithad Paşa'dan bu yana 130, Cumhuriyet döneminin başlangıcından bu yana 60 yıldan fazla bir kooperatifçilik deneyimi yaşayan bir ülkede çok güçlü bir kooperatifçilik bilincinin gelişmiş olması gerekirdi. Oysa bugün çiftçimiz ortak olduğu kooperatifi bir devlet kuruluşu gibi görmektedir.

Kooperatifçiliğin gelişmesi için kooperatiflerin önünde bulunan ve devlet vesayite kalkmalıdır. Bu devlet kooperatif ilişkisinin kopması şeklinde düşünülmemelidir. Bunun anlamı kooperatiflerin kendi kendilerini yönetmeleridir. Aksi halde devletin hem finansal hem de yasal olarak kooperatifçilik hareketini desteklemesi çok önemlidir.

Çoğu kooperatif tartışmalarında belirtildiği gibi, Türkiye'de tarım kooperatifleri ile ilgili bir yasal eksiklik sorununun olduğu görüşüne katılmak olanaklı değildir. Mevcut yasalardaki kooperatif ilkelerine ters düşen düzenlemeler dikkate alındığında yasaların bu konuda engel bile olduğu söylenebilir. Yani yeterince yasa var, bu yasalardaki olumsuz maddelerin (demokratik yönetim ve devlet-kooperatif ilişkisi) kaldırılması gerekmektedir.

Yasa konusunda yapılacak işlem, kooperatifçiliği desteklemek geliştirmek konusundaki güzel sözlerin hayata geçirilmesi, pazarlama, ticaret, vergi vd. ile ilgili yasal düzenlemelerde kooperatiflere öncelik ve ayrıcalıklar getiren hükümlere yer verilmesidir.

Kooperatifçilik konusunda dile getirilen, klasik eğitim sorununa da çok katılmak olanaklı değildir. Biz bu konuda eğittiğimiz, hatta yurt dışına gönderip, lisans üstü eğitim yaptırdığımız, hangi kooperatifçiyi, hangi kooperatifte istihdam ettik, hangi kooperatifçilik hareketinin içine aldık.

Kooperatifçiliğin teoriden çok pratikte geliştiği gerçeğini esas alırsak, bağımsız bir kooperatifçilik eğitiminden çok, eğitilmiş kişilerin (Ziraat Mühendisi gibi) bu alanda istihdamı daha uygun olacaktır.

Türkiye'de kooperatiflere ilişkin önemli bir sorun da finansmanla ilgilidir. Devletin, vesayet özelliğinden arındırılmış finansman desteği her zaman gerekli iken, Türkiye'de yıllardan beri savunulan kooperatiflerin kendi finansman kaynaklarına sahip olmaları bir türlü gerçekleşmemiştir. Bu konuda, çalışma alanı uygun kooperatiflerin mevduat toplamaları ve Ziraat Bankasının kooperatifler bankası haline getirilmesi gibi öneriler dikkate alınabilir. Ayrıca, bazı batılı ülkelerde olduğu gibi özel bankalarla kooperatif ilişkilerini düzenleyen farklı modeller de denenebilir. (Rehber, 1984)

Kooperatif projelerinin desteklenmesi, üretici gruplarının yatırım girişimlerinin devlet tarafından desteklenmesi finansman sorununun çözümüne yardımcı olacaktır.

Tarımdaki sübvansiyonların kaldırılması gerektiğinin tartışıldığı günümüzde bu konuyu gündeme almak çok önemlidir. Hiçbir zaman tarımın desteklenmemesi, korunmaması söz konusu edilemez. Tüm dünya'da AT da olduğu gibi tarımın desteklenmesi için birçok sosyo-ekonomik neden bulunmaktadır.

Yapılması gereken, girdi ve kişilere yapılan sübvansiyon ve

destekler yerine, üretici örgütleri ve gruplarının desteklenmesidir.

Diğer bir sorun da kooperatiflerin kuruluş amaçları ve üst örgütlenmeleri ile ilgilidir. Kooperatifler, tarım bölgelerinin özelliğine göre çok ve tek amaçlı olarak kurulmalıdır.

Görel olarak geri bölgelerde çok amaçlı, entansif tarım yapılı, pazar için üretim yapılan bölgelerde tek amaçlı olanların uygun olacağı belirtilebilir. Kooperatiflerin bölge ve merkez birliği şeklinde yatay entegrasyonu yanında, özellikle tek amaçlı kooperatiflerin dikey entegrasyonlarının sağlanması da önem taşımaktadır (İnan, 1984). Bu entegrasyon içinde kooperatiflerin çiftçilerin ortak oldukları diğer mesleki örgütlerle yakın işbirliği içinde olmalarında büyük yarar vardır. Bu şekilde, tarıma ilişkin ortak politikalar üretilebilecektir. Bunu sağlamanın yolu da tabii ki kooperatiflerin önünde duran, politika yapma yasağının kaldırılmasına bağlıdır.

5. SONUÇ

Sonuç olarak tarım kesiminde, üreticinin sahip olduğu, yönettiği dolayısıyla sorumluluğunu taşıdığı mesleki örgütlerin, ekonomik amaçlı kooperatif ve benzeri örgütlerin var olması, tarımın önünde duran birçok sorunun çözümüne önemli katkılar sağlayacaktır.

Böyle bir yapılanma, kaynaklarımızın tam kullanımına yardımcı olurken bu arada istihdama da önemli katkılar yapacaktır. Teknik eğitim alan insanımızın da üretim sürecine katılımına uygun ortam yaratacaktır. Gelişen dünya ile entegrasyon yolunun da örgütlü bir toplum yaratmaktan geçtiği unutulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Anonymus*, 1991, *Commission of the EC, The Agricultural Situation in the Community 1990 Report*. Brussels, 111 s. T.127.
- Çağlar, Z., 1991, *Türkiye 'de Koop. 211 Nev'ileri ve Sayıları*, TKK, Karınca Dergisi Sayı 652, Yıl 57, sayfa 15-20.
- Çıkin, A., 1992, *Tarım Kesiminde Kooperatif Örgütlenme ve Tarımsal Kooperatifçilik Politikası*, ZMO, 2000'li Yıllara Doğru Türkiye Tarımı, 7-10 Ocak 1992, Ankara, s.276-300.
- İnan, İ.H., 1984, *"Türkiye'de Tarım Kooperatiflerinde Bütünleşme Sorunları" XI. Türk Kooperatifçilik Kongresi Tebliğleri*, TKK Yayınları No: 57, Ankara.
- Mülâyim, Z.G., 1988, *AT ve Türkiye'de Tarımsal Kooperatifçilik*, A.Ü.AT Araştırma ve Uygulama Merkezi, A.Ü.S.B.F.Basın Yayın Yüksek Okulu Basımevi, Ankara.
- Mülâyim, Z.G., A.Çıkin, İ.H.İnan, G.Elbeğ, M.Yercan, 1990, *Türkiye'de Tarım Kooperatiflerinin Bugünkü Durumu, Sorunları ve Öneriler*. ZMO III. Teknik Kongresi 8-12 Ocak 1990, Maya Matbaası, Ankara S. 718-727.
- Mülâyim, Z.G.1992, *Kooperatifçilik, Yetkin Yayınları* Ankara, 503 s.
- Poyraz, H.,1990, *Kooperatifler ve Özelleştirme*, TKK, Karınca Dergisi, Yıl 56, Sayı 643 s. 1-2 (Yazar tarafından "Kooperatifler ve Özelleştirme" konulu seminerde sunuş konusmasıdır).
- Rehber, E., 1980, *Tarımsal Üretim Planlaması ve Kooperatifler*, TKK- Karınca Dergisi, Yıl 47, Sayı 519 *Ulucan Matbaası* Ankara S. 31-32.
- Rehber, E., 1982, *Tarımsal Pazarlama Kooperatiflerinde Ekonomik Yapı ve Amaç*, TKK, *Kooperatifçilik Dergisi*, Sayı 55, *Fon Matbaası*, Ankara, S.26-34.
- Rehber, E., 1983, *Tarımsal Pazarlamada Kooperatifler*, (Norveç Örneği), TKK- *Kooperatifçilik Dergisi*, sayı 55, *Fon Matbaası*, Ankara, s.24-28.
- Rehber, E., 1984, *Norwegian Agriculture And Agriculture Marketing Trough Cooperative Organizations*, A.Ü.Zir.Fak.Yay. 897, 45 s.
- Rehber, E., 1988, *Atatürk ve Kooperatifçilik*, PANKOBİRLİK Bülteni, Yıl 4, Sayı 13 s.6-10.

TARIM ALANLARININ AMAÇ DIŞI KULLANIM SORUNU VE TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI BURSA ŞUBESİNİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Prof. Dr. Ali KARABULUT
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
Bursa Şubesi Başkanı

Gerekeçe

Devletin resmi verilerine göre halkımızın % 17.5'u enerji, % 11.5'u protein açısından yetersiz beslenmekte ve bu oranlar Doğu ve Güneydoğu'da % 30-35'lere ulaşmaktadır. Okul öncesi çocuklarımızın beşte birinde büyüme geriliği, onda birinde kemik bozuklukları vardır. Bebek ve çocuklarımızın ölüm oranı gelişmiş ülkelerin on katı düzeyinde olup, bu durumun temel nedeni beslenme yetersizliğidir. Canlı doğan on yavrudan biri, bu nedenle beş yaşına ulaşmadan yaşamını yitirmektedir.

Tüm iddiaların tersine, bilimsel araştırmalar ülkemizde besin tüketiminin gerilediğini göstermektedir. Nitekim 1974-1984 yılları arasında kişi başına günlük et tüketimi 49 gramdan 38 grama, süt-yoğurt 79 gramdan 69 grama, sebze 321 gramdan 236 grama, meyve 222 gramdan 173 grama düşmüştür. İnsanımız hayvansal proteini Avrupalı'nın üçte biri düzeyinde tüketebilmektedir.

Böylesine ağır beslenme sorunları bulunan ve nüfusu hızla artan ülkemizde, esasen kısıtlı olan doğal üretim kaynakları (tarım toprakları) giderek bozulup daralmaktadır.

Türkiye sanıldığı gibi tarım alanları sınırsız bir ülkeye değildir. Son saptamalar ülkemizin, toprak rezervi kalmamış 19 ülkeden biri olduğunu göstermektedir. Toplamın ancak yedide bir düzeyinde olan I. ve II. sınıf verimli tarım topraklarımız, sorumsuz saldırılarla günden güne talan edilmektedir. Anayasa'nın 45. maddesi, devlete tarım alanlarının amaç dışı kullanılmasının önlenmesi görevini vermesine rağmen, ne yazık ki amaç dışı kullanıma çoğu kez bizzat kamu kuruluşları öncülük etmektedir.

Sorunun Boyutları

Tarım alanlarının amaç dışı kullanımın boyutları ve bu yolla ortaya çıkan kaynak savurganlığını aşağıdaki örneklerle açıklamak olasıdır.

- Bugün 47 il merkezinde sadece yerleşim için 1200000 dekar verimli tarım alanı kentleşmenin etkisi ile betonlaşmıştır. Bursa kenti son 10 yılda şeftali bahçeleri aleyhine 5 misli büyümüştür. Bu, Harran ovasının yok olması ile eşdeğer bir kayıptır.

- Trakya'da karayolu 8-10 km farklı güzergahtan geçmediği için 250000 dekar birinci sınıf tarım toprağı yitirilmiştir.

- Karayolu güzergahı Düzce'de 30000 dekar çok verimli tarım alanını yok etmiş ve aynı nedenle Bolu Gököy barajının 110000 dekarlık sulama kapasitesi yarı yarıya azalmıştır.

- Tuğla fabrikaları her yıl 20000 dekar alüvyal toprağı ortadan kaldırmaktadır. Bir hesaba göre saatte 75 dekar alan erozyonla gitmektedir.

- Subtropik ürünlerin yetiştirilebildiği tek yöre olan Akdeniz kuşağının narenciye plantasyonları büyük ölçüde katledilip betonlaştırılmıştır.

- Çukurova, Bursa, Bornova, İzmit ve Kocaeli'nin verimli tarım topraklarının başına gelenleri burada tekrarlamaya gerek yoktur.

- Sanayi atıklarının tarım alanlarını tahribini tanımlamak açısından Murgul'da 40 km² lik alanda tek canlı bitkinin kalmadığını, Yatağan termik santralının şimdiden 160000 dekar alanı kavurduğunu, Yarımca'nın kiraz bahçelerinin fabrika bacaları yüzünden kurduğunu, Bursa'da Nilüfer çayının toprak, bitki, hayvan ve insanlar için zehir kusan bir dereye dönüşüğünü anımsatmak yeterlidir.

- Sanayi kaynaklı kirlenme sürecinden akarsular da nasiplerini almaktadırlar. Bu yüzden Seyhan, Porsuk, Susurluk, Nilüfer ve daha birçok kaynaklar, sulama suyu kaynağı olarak kullanılmadığından, bu akarsuların etrafındaki verimli tarım alanları, verimsiz kıraç alanlar haline dönüşmektedirler.

Sanayi ve kent atıkları, doğrudan havayı ve suyu etkiledikleri gibi daha da tehlikelisi hava ve su hareketleri aracılığı ile toprağı zehirlenmektedir. Hava ve su gibi gözlenip, kolay algılanmadığı için, toprakta oluşan bu kirlenme ve bozulma çok ciddi potansiyel tehlikeler taşımaktadır.

- Ülkemizin geldiği bu noktada varılan somut sonuç şudur. Son yirmi yılda kişi başına tarım toprağı üçte bir düzeyinde, son beş yılda % 10 düzeyinde azalmıştır. Bu azalmayla bağlantılı olarak ormana ve mer'aya yönelen saldırılar hızlanmış, erozyona ivme kazandırılmış ve tahribat hesap edilemez boyutlara ulaşmıştır.

Mevcut Yasal Düzenlemelerin Kritiği

- Anayasa'nın 45. maddesinde, "devlet, tarım arazileri ile çayır ve mer'aların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önler" hükmü yer almıştır.

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın kuruluş ve görevleri hakkındaki 441 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 2. maddesinde, bu Bakanlığa "tarım alanlarının gayesine uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak" görevi verilmiştir.

- Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kuruluş ve görevleri hakkındaki kanunun 2. maddesinde de aynı görev bu Genel Müdürlüğe verilmiştir.

Yukarıdaki yasal düzenlemelerin yürütülmesi için ise 11.3.1989 tarihinde "Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye İle Kullanılmasına Dair Yönetmelik" yayınlanmıştır. Bu yönetmelik ile tarım alanlarının sınıflandırılması ve hangi alanların tarım dışı amaçlarla kullanılabileceğine karar verme yetkisi Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

Bilindiği gibi ülkemizin idari yapısı içerisinde, Bakanlıklara bağlı Genel Müdürlükler siyasi çıkar grupları ve bunların aracılığı ile de ekonomik çıkar gruplarının baskılarına açık kuruluşlardır. Bu nedenle bu tür çıkar gruplarının etkileri ile zaman zaman bilimsel ve teknik doğrulara aykırı kararlar verebilmektedirler. Nitekim, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü de çeşitli çıkar gruplarının baskıları ya da etkileri ile I. ve II. sınıf tarım topraklarının amaç dışı kullanımına yol açan kararlar verebilmektedir. Bu Genel Müdürlüğün bu tür tutarsız ve çelişkili kararları yüksek verimli tarım alanlarını ekonomik menfaatleri gereği tarım dışı amaçlarla kullanmak isteyen kişi ve kuruluşlara cesaret vererek bu alanların talanını hızlandırmıştır. Kaldı ki, 23.2.1990 ve 2.10.1991 tarihlerinde "Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye ile Kullanılmasına Dair Yönetmelik" de ekonomik çıkar çevrelerinin baskısı ile yapılan değişiklikler sonucunda I. ve II. sınıf tarım alanları ile sulamaya açılan tarım alanlarının şirket, kooperatif, uçak, gemi ve otomotiv sanayii yatırımlarına tahsis edilmesine olanak tanınarak tarım alanları bu tür saldırılara karşı tamamen korumasız hale getirilmiştir.

Sonuç olarak mevcut yasal ve bürokratik düzenlemeler tarım alanlarının amaç dışı kullanımını önlemekten uzaktır. Bu nedenle yeni yasal düzenlemelere gereksinim vardır.

Çözüm önerileri

1. Yakın geleceği gözeten faydacı anlayış, yerini sağlıklı beslenme, sağlıklı kalkınma ve sağlıklı çevreyi birlikte kavrayan somut politikalara terk etmelidir. Bu kapsam içerisinde tarım topraklarının korunması, resmi ve özel kesimlerde paylaşılan ortak inanç ve bilince dönüşmelidir.

2. Anayasanın 45. maddesiyle tarım topraklarını koruma görevini üstlenen Devletin, kamu yatırımları eliyle toprakları yok etmesi aymazlığı sona erdirilmelidir.

3. Tarımsal Varlıkları Koruma Yasası çıkarılarak, toprak başta olmak üzere, bitki, hayvan ve su kaynakları gibi tarımsal değerlerin korunması görevini yürütecek kurumsal düzenlemeler yapılmalıdır. Bu amaçla çıkarılacak yasa ile "Tarihi Eserleri ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu"na benzer şekilde siyasi, bürokratik ve ekonomik çıkar gruplarının baskılarına kapalı ÖZERK yapıda "TARIMSAL VARLIKLARI KO-

RUMA KURULU" oluşturulmalıdır. Bu kurul, konu ile ilgili Üniversiteler (Ziraat Fakülteleri, Orman Fakülteleri), Meslek Kuruluşları (Ziraat Mühendisleri Odası, Ziraat Odaları, Orman Mühendisleri Odası), Yerel Yönetimler ve Kamu Kuruluşlarının temsilcilerinden oluşmalıdır. Tarım topraklarının sınıflandırılması, tarım dışı amaçlarla kullanımına karar verme, bu alanların korunması ve kullanım hataları ya da olumsuz dış etkenler tarafından bozulmuş tarım topraklarının yeniden tarıma kazandırılması için alınması gereken önlemleri belirleme yetkisi Tarımsal Varlıkları Koruma Kuruluna ait olmalıdır. Bu kurul, tarım topraklarını koruma ve geliştirme görevlerinin yanısıra ülkemiz açısından ekonomik önem taşıyan ya da Ülkemize özgü bitki ve hayvan varlıklarının korunmasını sağlayacak düzenlemeleri ve önlemleri alma yetkisine de sahip olmalıdır. Tarımsal Varlıkları Koruma Kurulu il ve ilçeler düzeyinde örgütlenerek, konu ile ilgili uzmanları bünyesinde bulundurulmalıdır.

4. Tarımsal varlıkların (toprak, su, bitki, hayvan) korunma ve rasyonel kullanımı için yeterli kaynak tahsisleri yapılmalıdır. Bilindiği gibi tarım topraklarının kentleşmeye ve sanayiye açılması ile ortaya çıkan katma değerden sadece sanayi kesimi ya da kentte yaşayanlar değil, bu alanların sahibi olan tarım üreticileri de pay almaktadırlar. Başka bir deyişle, tarım alanlarının sanayi ya da kentleşmeye açılması ile ortaya çıkan spekülasyon katma değer, bu alanların tarımsal amaçla kullanımına devam edilmesi halinde sağlanacak katma değerle karşılanılamayacak kadar fazla olmaktadır. Bu nedenle, bu alanların kentleşmeye ya da sanayileşmeye açılması tarım üreticilerinin de ekonomik çıkarlarına uygun düşmektedir. Bu bakımdan tarımsal varlıkların korunma ve rasyonel kullanımı için ayrılacak parasal kaynağın bir kısmı kentleşme ve sanayinin tehdidi altındaki tarım alanlarında üretim yapan tarım üreticilerinin, tarımsal üretime devam etmelerini sağlayacak özendirici amaçlarla (düşük faizli kredi, sübvansiyon v.b.) kullanılmalıdır.

5. Kentleşme ve sanayileşmenin tehdidi altındaki yüksek verimli topraklara sahip bölgelerde TARIMSAL SİT ALANLARI oluşturulmalıdır.

SONUÇ

Tarım alanlarını amaç dışı kullanmakla ülkemizin geleceğini tehlikeye atıyoruz. Bunun yanısıra bu tür olumsuz eylemlerle gelecek kuşakların sağlıklı yaşama haklarını ellerinden alıyoruz. Bu nedenle, yukarıda belirtilen öneriler doğrultusunda kamuoyu oluşturulması ve Türk insanının Tarımsal Varlıkların Korunması konusunda duyarlı hale getirilmesi basın ve yayın organlarının katkısı ile olanaklıdır.

Ticaret Gazetesinin 24.10.1992 tarihli Sayısında Yayınlanan Gerçekçilikten ve Bilimsel Dayanaktan Yoksun Bir Yazıya Cevabımız

Ticaret Gazetesi Yazı İşleri Müd.
Ticaret Gazetesi Yayın Koordinatörlüğüne

Selim Sabit PÜLTEN e

Gazetenizde 24.10.1992 tarihinde Selim Sabit Pülten imzasıyla yayınlanan "İSSİZ 13 BİN ZİRAAT MÜHENDİSİ" başlıklı yazının ne amaçla yazıldığı anlaşılammamakla beraber ileri sürülen görüşler ve mesleğimize yönelik haksız vede eksik bilgilere dayalı eleştiriler esefle karşılanmıştır. Yazıyı kaleme alan yazarn gazetecilik mesleğinin sorumlulukla beraber yükümlülük te getirdiğinden habersiz olduğu anlaşılmaktadır. Toplumu yönlendiren basın mensuplarının gerçekçi ve sorumlu olmaları gerekmez mi? Gazeteci özgür haber verme ve değerlendirme hakkına sahip olduğu kadar, temel hak ve özgürlükler ile insana saygılı tutum içinde olmalıdır.

Sorumlulukta temel ölçüt basın ahlakıdır. Sadece yazı yazmış olmak, ya da birilerine yaranmak amacıyla geliş güzel., araştırmadan, bilmeden düzeysiz bir şekilde birşeyler karalarak gazetecilik yapılmamalıdır. Basın ahlakında; dürüstlüğü ilke edinmek; yalan ve dolana kaçmamak; objektif, genel geçer ve doğru yargılan, benimsemek; tutku ve kaprislerin, basit çıkarların tutsaklığından uzaklaşarak kamuoyuna yardımcı olmak yer almaktadır. Her şeyden önce basın objektif olmalı, gerçeği dile getirmelidir.

İşte Türkiye tarımının bugünkü yapısına gelmesinde Ziraat Mühendisliğinin yeri ve atılım yapmasında Ziraat Mühendisliği ve de mühendislerinin işlevselliğinin gerçeğini yazara ve sizlere ana başlıklarıyla iletmeyi görev sayıyoruz.

Öncelikle Ziraat mühendisliğini meslek olarak seçenler arasında yapılan araştırmalarda Ziraat Mühendisliğinin araziye dayalı uğraş olması nedeniyle tercih ettiklerini ifade ettikleri görülmüştür. Önce devlet kapısı masabaşı rahatlık, okuldan maaşlı öğrenciliğe geçiş arayışı var savınız yersizdir. Günümüzde kamu istihdamında TORPİLİN meşru hale gelmesi ile burslu okuma isteği "okuldan maaşlı öğrenciliğe geçiş" diye mi tanımlanmalı?

Yazıda geçen savların gerçeikle ilgisi olmadı-

ğı kuruluş isimlerinin yanlış kullanılmasında da ortaya çıkmaktadır. Topraksu, toprak iskan müdürlükleri 1984 yılında bakanlıkta yapılan reorganizasyonla kapatılarak YSE'yide içine alan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Ülkemizin her alanda olduğu gibi Cumhuriyetin kuruluşunda tarım alanında devraldığı ykıntıdan bugün üretimini 6 katına çıkarmış ve dünyanın önemli tarım üreticileri arasına girmiş bir ülke yaratılmasının temelinde, yazarn masa arayışında, maaş peşinde, tembellikle suçladığı Ziraat Mühendisleri tarafından üretilmiş ve aktarılmış bilgi ve teknolojinin etkisi bulunmadığı ileri sürülüyorsa bunu sizlerle gazete sütunlarımız dahil her platformda tartışmaya hazırız.

Örmenizi istediğimiz "TÜRKİYE TARIMININ ATILIM ZORUNLULUĞU VE ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ İLİŞKİSİDİR".

Türkiye tarımı iç ve dış ekonomik koşullar nedeniyle geleneksel çizgisini aşmak ve ciddi bir atılım yapmak zorundadır. Çünkü, sanayimize kaynak yaratan sektör tarımdır. Hızlı nüfus artışı ve yetersiz beslenmenin önüne geçerek toplumun insanca beslenmesini sağlayacak olan tarım sektörüdür. Dış satımın gelişip çeşitlenmesi, ekonomik gelişmenin sağlanması tarımsal üretimin nicel ve nitel açıdan gelişmesine bağlıdır. Üstünlüğü ve avantajlılığı ile övülen tarıma dayalı sanayinin gerek duyduğu hammadde üretimi bu kesimin dinamiği ile bağlantılıdır. Hızla daralan ve bozulan doğal kaynaklarımızı; Çoğalıp çeşitlenen gereksinmelerin karşılanması açısından rasyonel kullanma zorunluluğu vardır.

Tarım sektörünün gerek duyduğu bu atılımın maddi temeli, ön koşulu tartışmasız teknoloji olduğu bir gerçektir. Değişen ve gelişen dünyada üretilen bilgi çağı ile geliştirilen yeni teknikler her sektörde olduğu gibi, tarımda da teknik elemanlar eliyle üretilip, uygulanarak sektöre yansıtılmaktadır.

Ekonomik gelişme ve kalkınma konjonktüründe, tarımın sanayileşmesinde, gelişmesinde kamu hizmetlerinde de, doğrudan tarımda da daha etkin ve yaygın teknik eleman kullanımı gerekmektedir.

Tarımda uygulanagelen üretmeyi, büyümeyi, yatırımları dışlayan politikalarla sektöre yönelik kamu sorumlulukları gerilemiş, sektör geliştirilmediği için hem teknoloji kullanma eğilimi hemde teknik eleman istihdam eğilimi azalmıştır.

Oysa, gerek ülkenin tarım potansiyeli, gerekse sektörün yönelmesi gereken atılım ve dinamizm bakımından, yerinde ve etkin kullanım mekanizmalarının oluşması koşuluyla, Türkiye'nin şimdiki hacminden çok fazla ziraat mühendisine gereksinim vardır. Tarımda istihdam fazlası değil eksikliği vardır.

Kaynakların rasyonel kullanımı, biyoteknoloji, mekanizasyondaki gelişmeler, tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan çevre kirliliği gibi somut koşullar, tarımda teknoloji kullanımını, teknik eleman istihdamını çok gerekli kılmasına rağmen ülkemizde eğitilmiş tarımcıların, ziraat mühendislerinin işsiz kalmaları gerçeklerle bağdaşmaz bir çelişkidir. Odamızın belirlemelerine göre şu anda Türkiye'de işsiz veya uzmanlığı dışında bir alanda bulunan yaklaşık 13.000 ziraat mühendisi bulunmaktadır.

Devletin kuşkusuz her üniversite mezununa iş üretmesi ve vermesi mümkün değildir, olmalıdır. Ama devletin tarım sektörünün gelişmesi için tarımda teknoloji kullanımını, teknik bilgi aktarımını ve etkinliğini yönlendirmesi, ülkenin her yöresine her tarım dalına yaygınlaştırılması ve bunu da ziraat mühendisleri aracılığıyla gerçekleştirmesi gerekir.

Devlet bu konuda herhangi bir kaygı duymadığı gibi, denetleyemediği YÖK uygulamaları nedeniyle yeni ve giderek ağırlaşan nitel ve nicel sorunlar da yaratmış bulunmaktadır. Son yılların fakülteleşme süreci ve özellikle ziraat fakültelerinin hızla çoğalıp öğrenci kontenjanlarının hızla artırılması, ziraat mühendislerinin sayısını hızla çoğalttığı gibi, formasyon anlamında ciddi yetersizlikleri beraberinde getirmiştir. Ziraat Mühendisleri istihdamını bu gerçekler ışığında değerlendirmek gerekir.

Tarımda atılım doğal olarak bir zaman sürecini alacaktır. Gerek bu atılım ve değişime olumlu katkısı olması gerekse, dayanılmaz boyutlara varan işsizlik sorununa çözüm anlamında önerilerimiz şunlar olacaktır.

1. T.C. Ziraat Bankası tarafından açılan projeye dayalı ve belli limitlerin üzerindeki kredilerin uygulanacağı işletmelerde uzman ziraat mühendisi istihdamı koşul olarak getirilmelidir.

2. T.C. Ziraat Bankası kredilerinde kullanılan

projelerin üretimini Banka personeli yerine, serbest ziraat mühendisleri gerçekleştirmelidir.

3. Bu kapsamda, Tarım ve Köyişleri ile Sanayi ve Ticaret Bakanlıkları tüzüğe uygun yeni yönetmelik ve genelgelerle düzenleme yapmalıdırlar.

Sunulan çerçevede Tarım Kredi Kooperatiflerinin her birisine bir ziraat mühendisi görevlendirilmesi yapılmalıdır.

Tarım satış kooperatifi Birliklerinin uygun ölçekli birimlerinde uzman ziraat mühendisi çalıştırılmasını, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Yetki Tüzüğü gereği gerçekleştirmelidir.

4. Türkiye'de Yem Kanunu vardır, Gıda Kanunu yoktur. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanmış bulunan Gıda tasansı, Sağlık Bakanlığı ile bu Bakanlık arasındaki uyumsuzluk yüzünden yıllardan beri beklemektedir. Bu kanunun çıkması hem gıda alanını düzenleyecek, hem de gıda sektöründe teknik eleman istihdamını geliştirecektir.

5. T.C. Ziraat Bankası ziraat mühendislerine özel koşullarda projeli kredi verebilmelidir.

6. Özel Mühendislik, danışmanlık büroları kurulması teşvik edilmelidir. Ziraat Mühendisliğinde ekonomik yapılanma koşulları devlet politikası haline getirilerek desteklenmelidir.

Yani ziraat mühendislerinin bir araya gelerek ekonomik faaliyetlerde bulunmalarına olanak tanıyacak düzenlemeler yapılmalıdır.

7. Yeni ziraat fakülteleri açılmamalıdır. Gecekondu fakülteler hem mezun sayısını arttırmakta hem de yeterli formasyonu veremeden mezun etmektedir.

8. Yerel yönetimlerde sağlıklı sosyal çevrenin oluşturulması için ziraat mühendislerinin istihdam olanakları geliştirilmeli, kent planlamalarında işlevsel kılınmalıdırlar.

9. Bir arsa ofisi kurularak sulamaya açılan alanlarda, terk edilen alanlarda tarım arazileri ziraat mühendislerine öncelik verilerek kullanıma sunulmalıdır.

10. Güneydoğu Anadolu Projesi başanya ulaştırılmak isteniyorsa entegrasyonu içinde Ziraat Mühendislerinin istihdamı sağlanmalıdır.

11. Ziraat Mühendislerinin çalışması gereken fakat başka mesleklere çalışma olanağı tanınmış olan alanlar ziraat mühendislerine bırakılmalıdır. Tarımsal ilaçların satış ve kullanımı, tohum ve ilaç satışı ve kullanımı ziraat mühendislerine bırakılmalıdır. Halk sağlığı, kaynak kullanımı ve doğanın korunması açısından bu-

nu da zorunlu görmekteyiz.

Yazarın öneri niteliğinde getirdiği "beklemek yerine kendiniz iş oluşturun, iş oluşumu için öneri getirin, köye belediyeye tarım müdürlüklerine devlete ve ziraat bankasına kooperatiflere gidin konuşun, araştırın çözüm bulun gibi yaklaşımı yukarıda önerilerimiz içinde de anlatacağı gibi bugüne kadar yaptığımız uygulamalardır.

Ziraat Mühendisleri Odası Erzurum İl Temsilcisi Gönen GÖNÜLTAŞ arkadaşımız da olaya farklı yaklaşmamıştır. Ancak köşe yazarı olan şahsın verilen bir açıklamanın gelişi güzel kısaltılarak yayınlandığını bilmesi gerekir.

*Ziraat Mühendisleri Odası
Ege Bölgesi Şubesi
Yönetim Kurulu Adına
Ahmet TOMAR
Sekreter Üye*

Ticaret Gazetesinde 24.10.1992 tarihinde yayınlanan yazı aşağıya alınmıştır:

İŞSİZ 13 BİN ZİRAAT MÜHENDİSİ.....

Basında gözden kaçan, küçük bir köşede yer alan ilginç bir haber: 13 bin ziraat mühendisi işsiz.. Ziraat Mühendisleri Odası Erzurum İl Başkanı Gönen Gönültaş, ülke genelinde 13 bin civarında ziraat mühendisinin işsiz olduğunu belirterek, "Köylerimiz ve belediyelerimiz ziraat mühendislerine iş vermelidir" diyor. Haberinin tümü bu kadar, ama düşündürücü bir durum.

Türkiye'de halâ yaşananların yansı tarımla geçiniyor. Tarım ülkesi özelliği, önemini koruyor.

Ama ziraat mühendislerinin binlercesi iş arıyor. Bu arayışta önce devlet kapısı, masabaşı rahatlık, okuldan maaşlı öğrenciliğe geçiş aranıyor. İl ilçe tarım müdürlüklerini, toprak su, toprak iskan müdürlüklerini ve daha birçok kuruluşları dolduran ziraat mühendislerinden özenerek rahat yerler aranıyor. İşsiz onbini aşkın ziraat mühendisi kendisine fırsat aramıyor, girişimcilik istemiyor, yatırım, bilgisine güvenmiyor.

Köylü, çiftçi aile tarımıyla ev bakarken, çocuğunu okuturken, hatta ziraat mühendisi, ziraat teknisyeni yapar fedakarlıktan kaçınmazken diplomalı uzman, mühendis masa arayışında, maaş peşinde.

Köylerimiz ve belediyelerimiz ziraat mühendislerine iş vermelidir diyen, Ziraat Mühendisleri Odası Erzurum İl Başkanı elbette ortak bir özlemi ve görüşü yansıtıyor. Yarım bardağa bakışta, olumlu ve olumsuz yönü tartışılacak bu görüş, dikkat çekici.

TEMBELLEŞEN MÜHENDİSLER YERİNE YARATICI İŞLER

Türkiye'nin gelişme hızını aksatan, üretimde verim artışını engelleyen tembel mühendisler, teknisyenlerden yaratıcı işler beklemek zor. Az sayıdaki örnek kişilere ise yük vuran çok. Çevresindeki tembeller, boşa çalışanlar, masa dolduranlar çalışanları da caydırıyor, çökertiyor.

Bu köşedeki yazılarımızda tarım konularını çok işliyoruz.

Pamuk konusunda, zeytin konusunda, hayvancılık, tarla, bahçe, bağ, meyve, çiçek, sebze, ağaçlandıрма, toprak, su ve daha nice konular uzmanların katkısını bekliyor. Bizim uyarılarımız, önerilerimiz, düşüncelerimiz, ilgili çevrelerde etkili olursa, verim artışı daha çok mühendis doyurur daha çok mühendise, teknisyene iş sağlar, eleman arattırır.

Köyler, belediyeler yaratıcı ziraat mühendislerini bekliyor. Ama maaş vermeye değil, işi kendi oluşturup, ortaklıklar arayarak, yeni üretimler türler deneyerek, dayanışmalara öncülük ederek kendi yolunu açacak ve kazandırarak, verimi artırarak kazanacak öncüler bekliyor.

Ziraat Mühendisleri, genç kadrolar, teknisyenler araştıran, bilen ve öğrenip daha iyiyi uygulayabilecek eli işte olabilenler haydi üretime işe koşun. Beklemek yerine kendiniz iş oluşturun. İş oluşumu için öneri getirin. Köye, belediyeye, tarım müdürlüklerine, devlete ve Ziraat Bankası'na, kooperatiflere, birliklere gidin konuşun, araştırın, çözüm bulun.

Tembel beklemelerin, masa arayışlarının yerine üretime yönelin. Sizin işinizi, başkasından beklemeyin, yolunuzu siz açın, ülkeye güç katın siz de kazanın.

24.10.1992.

Selim Sabit PÜLTEN

"Ziraat Mühendisliği Yeni Yönetim Konumlarında" Üç Önemli Göreve Üç Değerli Meslektaşımız Atandı

**Ziraat Mühendisliği İlk Kez
Banka Üst Yönetiminde**

ŞEKERBANK Genel Müdürlüğü'ne Hasan Basri GÖKTAN atandı

Şekerpancarı tarımı ve şeker sanayiinde belirleyici finans kaynağını oluşturan ŞEKERBANK Genel Müdürlüğüne değerli meslektaşımızın atanması birikimli insanların demokratik mekanizmadaki rolleri bakımından son derece önemlidir.

Sayın GÖKTAN'ın, mesleğimiz açısından yeni olan bir alanda yönetim konumuna, bütünüyle demokratik bir yaklaşımla, PANKOBİRLİK yönetiminin seçmesiyle getirilmiş olması, yeteneğini, becerisini, birikimini geliştirmiş meslektaşlarımızın, hangi konumlara, tabiri caiz ise "bilek hakkı" ile gelmelerini göstermesi anlamında son derece önemlidir ve örnek bir uygulamadır

Sayın Hasan Basri GÖKTAN 1951 yılında Kayseri İncesu'da doğdu. Ziraat Yüksek Mühendisliği yanında İktisat Lisansı ile Kamu ve İşletme Yönetimi dallarında Yüksek Lisans diploması aldı. T. Şeker Fabrikaları A.Ş.'de 15 yıl Uzman ve Müdür olarak, Pancar Kooperatifleri ve Pankobirlik'te 1982-1988 yılları arasında Yönetim Kurulu Üyesi ve Başkanı olarak görev yaptı. 1988'de Pankobirlik Genel Müdürü oldu. 1988-1993 yılları arasında Şekerbank T.A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği ve Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptı.

21.7.1993 tarihinde Şekerbank T.A.Ş. Genel Müdürlüğüne atanan Sn. GÖKTAN'a yeni görevinde başarılar diliyoruz.

**DSİ Yönetiminde
Ziraat Mühendisliği**

Ziraat Y.Mühendisi Necdet ERDİNÇ DSİ Genel Müdür Yardımcılığına atandı.

DSİ hizmetlerinin çok önemli bölümünü üstlenen Ziraat Mühendisliği, Sayın ERDİNÇ'in Genel Müdür Yardımcılığına atanması ile gecikerek de olsa, Yönelimde hak ettiği konumunu edindi.

Mesleğimizin DSİ Genel Müdürlüğündeki etkinliğini son derece doğru değerlendirerek, değerli meslektaşımızın Yönetim görevine gelmesinde en belirleyici fonksiyonu gören Genel Müdür Sayın Raif ÖZENCİ'yi, sağduyulu tavrından ötürü yürekten kutluyoruz. Bu konuda Oda'mızca gösterilen haklı çabalara duyarlık gösteren, Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Onur KUMBARACIBAŞI'na şükranlarımızı sunuyoruz.

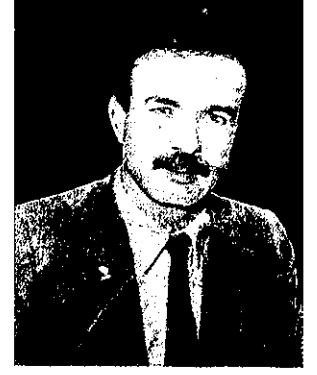
Sayın Necdet ERDİNÇ 1936 yılında Van'ın Muradiye ilçesinin Çaldıran kasabasında doğdu. A.Ü.Z.F.Makina Bölümünden 1959 yılında mezun oldu.

1961 tarihinde Diyarbakır X. Bölge Müdürlüğü Van 141. Şube Başmühendisliğinde İşletme ve Bakım Başmühendisi oldu. 1977 tarihinde de DSİ Genel Müdürlüğü İşletme ve Bakım Dairesi Başkanlığına Başmühendis olarak atandı.

1978'de DSİ Adana VI. Bölge Müdür Yardımcısı olan Necdet ERDİNÇ 1980 tarihinde Samsun VII. Bölge Müdürlüğü Emlâk ve Kamulaştırma Fen Heyeti Müdürlüğüne atandı.

1986 tarihinde Samsun VII. Bölge Müdürlüğü İşletme ve Bakım Şube Müdürü olarak atanan Necdet ERDİNÇ, 1992'de DSİ Genel Müdürlüğü Emlâk ve Kamulaştırma Dairesi Başkanlığına atandı.

12.6.1993 tarihinde DSİ Genel Müdür Yardımcılığına atanan Sn. ERDİNÇ'e yeni görevinde başarılar diliyoruz.

**Ziraat Mühendisliği Uzun
Yıllar Sonra
Personel Yönetiminde**

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI Personel Genel Müdür Yardımcılığına Selahattin HACIÖMEROĞLU atandı.

Bakanlığın yönetiminde çok etkin ve belirleyici olan Personel Genel Müdürlüğünde, ziraat mühendisliğinin önemli yönetim kademesinde sorumluluk alması, meslek toplumunca sevinçle karşılandı.

Özellikle, 1980 sonrasında, Bakanlık yönetiminden ziraat mühendisliğinin dışlanması sürecinin yarattığı meslek zararına sonuçların giderilmesi anlamında önemi bulunan bu uygulamanın, yeni örneklerde devamını diliyoruz.

Sayın Selahattin HACIÖMEROĞLU, 1949 yılında Afşin'de doğdu. A.Ü. Ziraat Fakültesi'nden 1975 yılında mezun oldu. Bu yıldan itibaren Bakanlık taşra teşkilatında, Araştırmacı, Öğretmen ve Bahçe Kültürleri İstasyon Müdürlüklerinde çalıştı. Teşkilatlandırma ve Destekleme Genel Müdür Yardımcısı iken 3.3.1993 tarihinde Personel Genel Müdür Yardımcılığı'na atandı.

Sn. HACIÖMEROĞLU'na yeni görevinde başarılar dileriz.

Not: Dergimiz yayına girdiği sırada sayın meslektaşımız HACIÖMEROĞLU'nun başka bir göreve atandığını öğrenmiş bulunmaktayız.

YİTİRDİKLERİMİZ

Yitirdiğimiz
Tüm
meslektaşlarımıza
Tanrı'dan rahmet,
yakınlarına ve
meslektaş
topluluğumuza sabır
ve başsağlığı dileriz.

Sabir ARSLAN
1945-02.05.1993

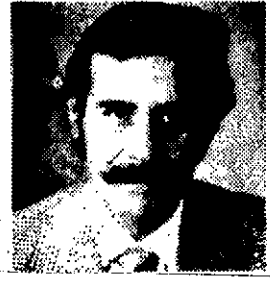
Bulgu DEMİNER
1943-1993

Faruk GÜNBATILI
1936- 18.05.1993

Bülent KIRAL
1944-22.05.1993

M.Cihan ÇAM
....- 07.07.1993

TÜRK KOOPERATİFÇİLİĞİNİN SEÇKİN KURULUŞU

TARİŞ

Tarış İncir, Üzüm, Pamuk, Zeytin ve Zeytinyağı Birlikleri; İzmir, Aydın, Balıkesir, Çanakkale, Denizli, Manisa, Muğla il ve ilçelerine yayılmış 64 yerleşim birimindeki 122 tarım satış kooperatifi, 100.000'i aşan tarım üreticisi ortağı ve dev tesisleri ile Türkiye'nin ilk ve en büyük kooperatif kuruluşudur.

Tarım üreticisi ortağı yanında ortağı olmayan üreticilerin de piyasa koşullarında ezilmemesi için ürünlerini değer fiyatlarla alarak en iyi şartlarda değerlendiren ve üreticilere ekonomik güç kazandıran Tarış; kaliteli olarak ürettiği ürünlerini ucuz fiyatlarla piyasaya sunarak, tüketiciyi de korumaktadır.

Bugün olduğu gibi, gelecekte de üreticinin ve tüketicinin güvencesi olmaya devam edecek olan Tarış; ana ürünleri olan pamuk, üzüm, incir, zeytin ve zeytinyağının yanısıra, bu ürünlerden elde ettiği tali ürünleri de en iyi şekilde işleyerek, ülke ekonomisine önemli katkılarda bulunmaktadır. İç piyasada tüketilen ürünlerinin yanısıra, dış pazarlarda da önemli bir yeri bulunan Tarış, ülkemize büyük miktarda döviz girdisi sağlamaktadır.

En modern cihazlarla donatılmış laboratuvarlarda kalite kontrolü yapılarak günümüz teknolojisine uygun şartlarla üretilen Tarış mamulleri, TSE garantilidir.

“üreticiden tüketiciye”
en kısa yol

Adres: P.K. 220 İZMİR

Telefon: (51) 63 55 00 (12 hat), 22 21 95 (4 hat)

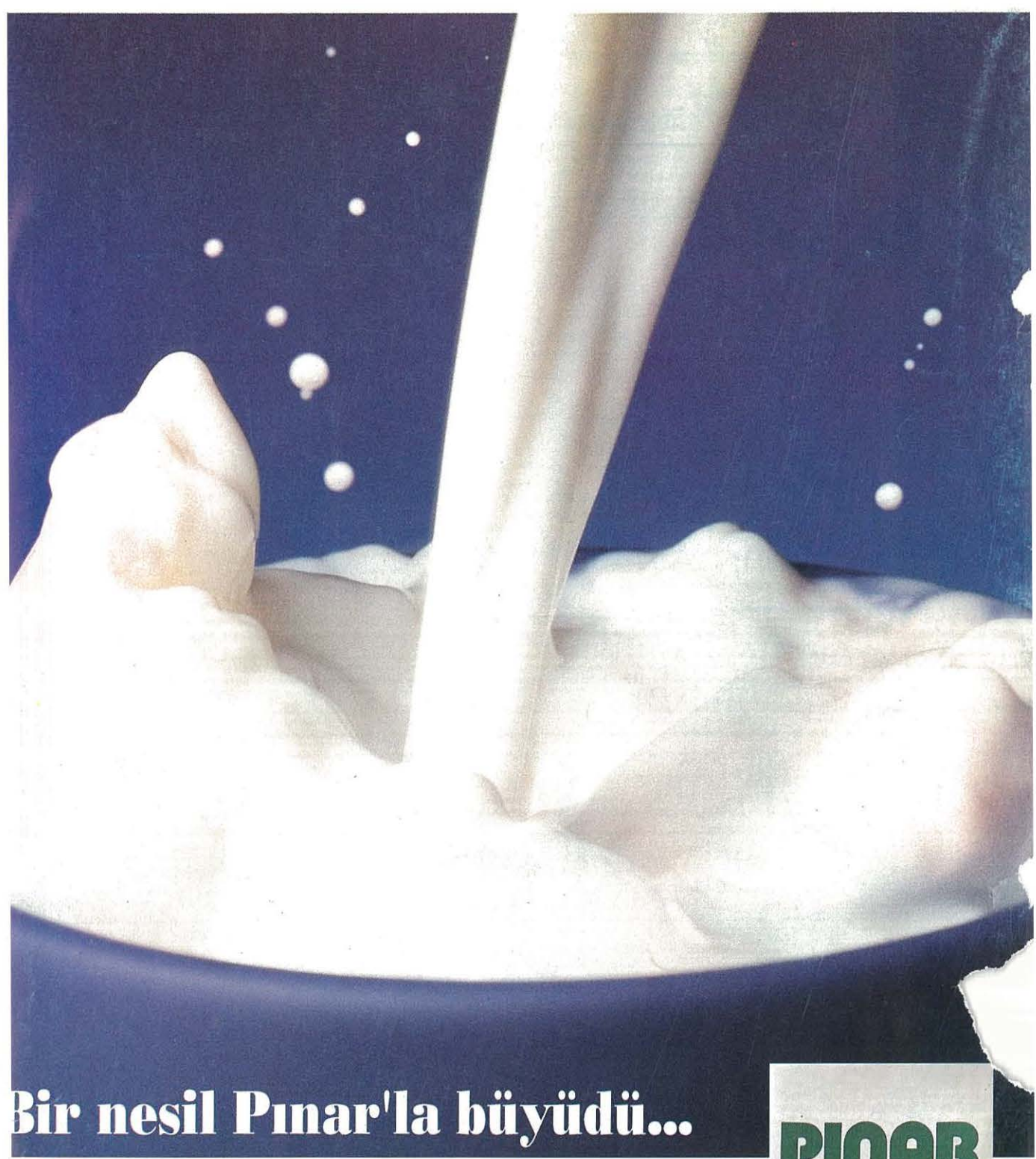
Telex: 53599 tarp tr. 53439 taex tr, 53427 tars tr, 53146 tare tr,

Telefax: (51) 21 00 66 - 21 70 60 - 83 61 07 - 63 65 55

TARİŞ

İNCİR, ÜZÜM, PAMUK, ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİ

Bir nesil Pınar'la büyüdü...

İllardır bardaklara Pınar sağlığı,
Pınar lezzeti doluyor...
Yudum yudum, sağlıklı, saf süt içiliyor...
Pınar Süt!..
Her yudumu sağlık, her yudumu lezzet,
Her yudumu sevgi...
Bir nesil Pınar'la büyüdü...
Pınar'la nice sağlıklı nesillerle!

PINAR
UZUN ÖMÜRLÜ
TAZE SÜT
1 litre tam yağlı inek sütü

"Sağlığınız için"